FORTVNII LICETI

GENVENSIS PHILOS. MEDICI

Olim Pisis, nunc in Patauino Lyceo

Philosophiam prima hora vespertina primo loco docentis

De Monstrorum Caussis, Natura, & Differentijs

LIBRI DVO,

In quibus ex rei natura in Peripato Monstrorum historiæ, caussæ, generationes, & differentiæ omnes; scilicet longe plures, longeq; aliæ, ac illæ sint, quæ passim a Sapientibus afferri consueuere; cum generatim & in plantarum, & in belluarum genere; tum etiam præsertim in humana specie considerantur.

Multis illustrium autorum locis difficilimis explanatis

De Masculo parturiente, de feminis in viros mutatis, de Hermaphroditorum natura, de dissimilium specierum venere prolifica, de castratorum fecunditate, de puero lapidescente, de animantis aurea parte, alijsq; admirabilibus.

Ad Serenissimum Genuensium Ducem

BERNARDVM CLAVARITIAM

Principem vere Magnanimum

PATAVII, Apud Gasparem Crinellarium. M.DC.XVI.

Annuentibus Superioribus.

SERENISSIMO
Genuenſium Duci
BERNARDO
CLAVARITIÆ
Principi vere magnanimo

FORTVNIVS LICETVS

S. P. D.

INclyta, eademque princeps, ac propriæ Libertatis Domina, Sereniſſima Genuenſium Reſpublica, ſubditos ſibi populos aurea in virga placidiſſime regens, penes quam ſæpe fuit ſuam libertatem ſingulari exemplo ad libitum exuere, ac iterum induere, originem habens incompertam in antiquitatis maieſtate deliteſcentem, quamplurimos omni æuo graues aluit, for-

tesque ciues, & in ipsa principatu dignissimos; quippe qui maximas res, & maximi animi vbiq; gerentes praeclarissimas vrbes, latissimas regiones, potentissimas classes, ingentes exercitus, & integra regnorum pondera rectissime sunt moderati. Sed inter magnanimos Heroas, quorum spectata virtus omnia supergreditur laudationum genera, Te nuper (Serenissime Dux) eadem Respublica sapienter elegit, quo in turbulentis hisce Italiae temporibus apte gubernaretur; & in quo ad suae dignitatis conseruationem nato, consilijs prudentissimo, autoritate verendo, & omni virtutum genere cumulatissimo maxime inniteretur. Nec sane ipsius vnquam Tu vota, consiliaque fefellisti, magnanime vir; quum enim Te olim ciuem splendidissimum, Legatum ad summos Principes honorificentissimum, Senatorem amplissimum, augustioribus dignitatibus egregie functum, & in rebus omnibus magnum, & eximium experta fuerit praeclara Patria; in ea Tu recens supremi electus arbiter imperij talem Te gessisti, sub cuius auspicijs Respublica vndique vicinorum omnium fere Principum inter se atroci marte belligerantium armis circundata in tuto tranquillae pacis ocio conseruata est, proprijsque viribus a furenti, saeuientique alienigenarũ militum incursu merifice protecta. Nil ergo mirum si Te colunt boni, metuunt improbi, laudant exteri, venerantur ciues, admirantur omnes; Nihilque mirum si ego, qui a Philosophia didici post Deum nos omnia Reipublicae debere; quum eam non

ina-

inanimem in mutis superbæ molis ædificijs, sed viuam, & vegetam in ciuibus, præsertimque in dominantibus consistère semper existimauerim; nihil antiquius habui, quam Tui similes Genuensium Proceres, ac Duces, Teque inter alios (Dux Ducum optime) summe reuereri. Ne vero hæc mea erga Te obseruantia diutius in me lateat occulta, primum hi sunto publicum ipsius signum *De Monstrorum caussis, natura, & differentijs* libri duo. Accipe hos Tu hilari vultu; atque in ipsis meam Tibi deditissimam voluntatem inspice. Vale diu Reipublicæ, Tibi, & probis omnibus; meque tui obseruantissimum semper singulari tuo fauore protege. Pataiuj. Calendis Augusti. M. DC. XVI.

IO. BAPTISTÆ
BALIANO
Doctiſſimo viro, & Nobiliſſimo Patricio Genuenſi

FORTVNIVS LICETVS
S. P. D.

EXcelſum, & numeris omnibus venerationis auguſtum Ducis Sereniſſimi Thronum recens hic mentis meæ partus aditurus; dum ad eximium aliquem proxenetam, qui tanto Principi charus litterarum momenta cognoſceret, orandum, exorandumque me acrius impellebat; vnus inter omnes Tu mihi protinus occurriſti patronus, litteratiſſime BALIANE; Te namq; Duci Sereniſſimo non tam arcto affinitatis vinculo, quam ob egregias animi tui dotes, quibus omnes ad te vnice amandum allicis, ſummo dilectionis affectu coniunctiſſimum nouimus: quem ijdem, & diſciplinarum omnium, præſertimque Mathematicarum callentiſſimum, Phyſiologiæque ſtudioſiſſimum; & litteratorum omnium fautorem mirificum ſuſpicimus. In tua igitur ſumma confiſus benignitate, quam ſemper illi parem colui, qua maxima olim & Pater tuus Iuriſperitiſſimus, & frater religioſiſſimus mihi ſpectatiſſimi fuere, ad Te nunc accedo enixe rogans vt hanc fæturam meam patronus, & pater alter vlnis fauoris tui humaniter amplexam ante pedes inclyti Principis molliter inclinatam ſummæ illius clementiæ ſuſcipiendam, fouendamque commendes. Vale Muſarum decus; Tibique perſuade me tuarum virtutum eſſe obſeruatiſſimum. Patauij, Calendis Iulij. M. DC. XVI.

INDEX

INDEX CAPITVM

IN HOC VOLVMINE

CONTENTORVM.

Libri primi Capita tredecim.

De

PRÆFATIO ATTEXENS DICTIS dicenda, & dicendorum ordinem promulgans.

Libri ſecundi Capita nonagintaduo.

Non

Tertia

Decima

FOR-

FORTVNII LICETI PARÆNESIS

Ad Studiosum Lectorem.

EA est Monstrorum ad perfectas animantes habitudo, quæ priuationis ad habitum, obliqui ad rectum, ac omnino læsi cuiusuis operis ad absolutum. Quemadmodum igitur, Aristotelis observatione, priuationis natura intime dignosci nequit nisi per habitum, cui opponi dicitur; & rectum obliqui scitissime index constituitur; omnesque norunt oblæsiones, atque operum peccata nō nisi ab ijs plene cognosci, qui absolutorum essentiam, & attributa prius non ignorauerint: ita plane quæcunque a nobis in hoc opere *De Monstro-*

3 de an. t 25.

1. de an. t.85.

rum

rum caussis, natura, & differentijs exarata sunt, non exacte, nec facile ab ijs intelligi valebunt, qui prius librum *De perfecta constitutione hominis in vtero* nuperrime a nobis inuulgatum non lectitauerint; in eo enim plurima iacta sunt fundamenta, & explicata principia dicendorum in præsenti volumine. Hoc te admonuisse volui, Studiose Lector, vt in hac summe ardua contemplatione, quammaxime fieri potest, iter tibi expedirem: Quod meum erga te studium æqui, bonique consulas velim. Bene vale, a summo Deo bonorum omnium elargitore vera felicitate auctus.

ET INGENIVM

FORTVNII LICETI
In suos Libros
DE MONSTRORVM CAVSSIS, NATVRA, ET DIFFERENTIIS
Præfatio.

EA est admirabilium nostratis huius orbis euentuum conditio, vt hominem, rerum indifferenter omnium scientiam connato impulsu, internoque affectu numquam nõ desiderantem, peculiari quadam ui ab alijs quibusque scibilibus ad sui ipsorum meditationem alliciant non solum, verum etiam attrahant, rapiantque: Quum igitur inter vniuersa sub cælo degentia monstrosæ animantes maxima raritate summam sui admirationem pariant in mortaliũ animis; non ab re communi iam cupiditate flagrant vbique homines monstrorum essentiam internoscere. Sed eorum, quicunq; ad hæc vsque tempora De Monstris contemplationem mundo inuulgarunt, plurimi nudas Monstrorum historias texere sat habuerunt; alij subtiliores quidem, sed admodum pauci eorundem aliquot differentias, & leuiores caussas ieiune nimium

 tetige-

tetigerunt ; a nemine adhuc Monstrorum attributis omnibus exacte declaratis ; vt propterea eximia hæc Physiologiæ seges etiamnum inculta, & fere deserta nos ad sui culturam accuratiorem acrioribus dudum stimulis excitauerit. Qua quidem in speculatione licet omnia Monstrorum attributa persequi decreuerimus ; quia tamen ex rei natura præcipue caussas, originem, & differentias eorum explicare instituimus, primum quidem generatim monstrorum omnium communem naturam considerantes, deinde vero speciatim eadem attributa in homine monstroso, velut in ceterarum specierum regula, manifestaturi ; proinde vniuersam meditationem De Monstrorum caussis, natura, & differentijs *inscriptam in duos libros partiri operæ pretium duximus, eorumque primum communi monstrorum generi, alterum vero monstris humanis speciatim dicare voluimus, in hac theoria vnam rei naturam iugiter intuentes, & Aristoteli magistro semper adhærentes, Platone, Hippocrate, Galeno, atque Auicenna nequaquam neglectis. Difficilem scio me nunc subire prouinciam ; sed Tu Diuinæ sapientiæ Mater admirabilis, cuius hodie læta mirificam Natiuitatem sacrosancta celebrat Ecclesia, in hac ardua cōtemplatione mihi scientiam veritatis a summo Deo impetra obsecro Virgo Dei genetrix incomparabilis. Rem igitur in tuo nomine alacer aggredior.*

FORTVNII LICETI GENVENSIS

DE MONSTRORVM CAVSSIS, *Natura, & Differentijs,*

Liber Primus, In quo agitur De Monſtris generatim.

Monſtri varia ſignificatio, quæ propria eſt, ac noſtri inſtituti detegitur. Caput primum.

QVęcunque raro contingentia communem rerum ſui generis ordinem, ac legem magno exceſſu cum ſumma hominum admiratione tranſgrediūtur; ea, ſiue in bonorum, ſiue in malorum ſerie contineantur, publico ſapientum conſenſu Monſtra nuncupari conſueuere: ſic viri virtutibus heroicis mire præſtantes, quaſi humanam ſupergreſſi naturam prope ad Diuinam acceſſerint; ſic ex aduerſo ferinis vitijs homines turpiſſime fædati, quaſi belluarum conditionem induentes humanam penitus exuerint; ſic mulieres eximia corporis aut pulchritudine admirabiles, aut enormi deformitate abhominabiles Monſtrorum nomine paſſim à Scriptoribus appellantur. Sed cetera metaphorice, atque communiter; phyſice vero, ac proprie monſtra dicuntur quę in ſubcæleſtium animantium genere nō ſponte genita membrorum conſtitutionem perfectæ progenitorum ſtructuræ turpiter diſſimilem, ac eorum naturæ minime cōſentaneam ſortita fuere; vt puellus expes, puella biceps, cinocephalus, centaurus, & alia id generis: Quæ ſiquidem enormia in re-

Monſtra metaphoricę.

Monſtra propriè dicta.

bus inanimis raro contingunt suarum caussarum naturam non referentia, sed alieni generis essentias mire præseferentia; vt militum digladiantium, ac leonum imagines in nubibus aliquando apparentes; ea potius portenta, prodigia, & ostenta, quam vere monstra nuncupauero. Quæ autem animantes vnius naturæ in suo genere perfectam cõstitutionem habentes ex femina diuersæ admodum speciei enascuntur, vt rana, vel serpens ex mulieris vtero exiens, puellus albus ex æthiope genitus, ac vicissim ex parentibus albis puella nigra, & similia his vere monstra non sunt, sed quasi monstra; vt docuit nos egregie Plato in Cratylo; siquidem originem mõstrosam habere possunt, non autem substantiam; quippe simpliciter visa intuentium mentes in admirationem non rapiunt. Quæ item dissimilium specierum membra obtinere videntur viuentia ex parentibus sibi consimilibus orta, vt qui viuere dicuntur in Africa homines monoculi, vnipedes, & acephali, vere monstra non sunt, etsi veris monstris similia sint, ac vulgo monstra nuncupentur: sed vulgi errorem arguit non rara, nec parentibus dissimilibus, at ex consimilibus, & quotidiana eorum ibi generatio citra vllam incolarum admirationem. Quæ demum paruo excessu a natura parentũ viuentia degenerant, vt gibbi homines, claudi, macrocephali, & id generis, monstra mihi non sunt, cui nec raro fiunt, nec admirationem vllam incutiunt. Reliquum est igitur vt Monstra, quorum contemplationem hoc opere aggredimur, proprijssime dicta sint animantia, speciatim humani aliquid habentia, inusitatæ structuræ, suis genitoribus valde dissimilia, & raro contingentia, vt homo trimanus, equæ pullus humano capite, natus ex muliere semicanis, & id generis alia plurima; quorum differentias infra promulgabimus.

Portenta, prodigia, & ostẽta, non monstra.

Quasi mõstra non monstra quæ sint.

Vulgi mõstra

Vere monstra quæ.

cap. 13.

Monstri etymologia vulgaris, quasi res euenturas monstrent, confutatur: vera, & propria proponitur.

Cap. II.

DIcuntur autem hæc proprie Monstra, non quia sint talia vt hominibus mostrent res euenturas; quod cum vulgo sibi persuasisse videtur M. Tullius; siquidem in primis pleraque horum vidimus, ad quę in ijs regionibus vbi

l. de Diu.

nata.

nata,& alta fuere, nihil insuetum, aut insigne bonum, aut malum est consequutum, quod ab illis vnquam præmonstrari potuerit. Deinde vero monstra quum sint Aristoteli, reluctante nemine, peccata, & læsiones naturæ non recte operantis; profecto si physice quid portendere possunt, ea non nisi malorum signa esse valebunt: At vero nos agnouimus genitores antea vitam in summa inopia duriter agentes, e nato sibi monstro, nullam perpessa regione noxam, egestatis malum fugasse pecunia non modica in filio monstrando a videntibus vndique sibi comparata. Deinceps autem naturalia signa quæcunque necessario sunt eorum, quæ ab ipsis monstrari dicuntur, vel caussæ, vel effectus: ceterum monstra non indicant futura quia sint eorum effectus; quippe nulla caussa est secundum tempus suo effectu posterior, vna excepta finali; euenta vero potissimum mala, quæ a monstris significari dicuntur, non possunt constitui monstrorum fines; quia finis essentia consistit in bono. Quin & absolute quæ monstrorum exortum sequuntur, eorum fines esse non valent; quoniam finis perficit ea omnia, quæ ad finem diriguntur; monstra vero euentis non perficiuntur, quia sæpe intereunt monstra prius quam illa eueniant; quæ ab ipsis monstrata creduntur; plerique enim monstrosi partus exorti statim, vel paullo post emoriuntur: & profecto Aristoteles Empedocli negans in prima viuentium constitutione multa genita fuisse monstra, temere in vnum concurrentibus variorum animantium partibus; illi non inficiatur, si quæ monstra exoriantur ex diuersi generis membris male consarcinata, ea statim emori, nec diu in vita seruari. Neque vero monstra censeri debent futurorum nuntia veluti suorum effectuum; siquidem nullam actiuitatem, caussæue rationem obtinent monstra in res futuras, quas indicare putantur, tum quia plerumque corrumpuntur monstra multo prius quam ea nascantur, quorum indicia esse statuuntur; tum quia monstra procul abesse possunt ab ijs, quorum signa, & caussæ dicuntur esse: quũ omnis actio physica per naturalem contactum obeatur; tum demum quia nihil in se habent monstra, quo futurorum caussæ statui possint: quid enim rustici puellus biceps mox exortum in Republica dissidium efficiendo præmonstret? Denique vero si monstra signa sunt, quum physica signa futurorum esse nequeant;

2. phys. t. 82. & 4. de gen. an. ca. 4.

2. phys. t. 23.

2. phys. t. 76.

1. de gen. t. 44. & 45.

Monstra nil monstrant futurum.

Monstra errata naturæ.

Monstra non nisi malorum signa esse valere.

Signa physica duum generum.

Monstra non indicant futura quia sint futurorum effectus.

Caussa quę tẽpore posterior suis effectibus.

Futura mala cur non sint fines mõstrorũ.

Finis perficit.

Monstra non perficiuntur euentis.

Monstra non esse caussas futurorum.

Actio physica tactu fit.

queant; erunt Diuina: & certe plerique insignes viri opinātur a Deo summo procreari monstra, vt homines moneat futuræ calamitatis: Ego quidem vt credo posse Deum optimum & omnia monstrorum genera mirabiliter procreare, & ijs creatis vti ad monendos homines de futuris, ac imminentibus ærumnis; ita non arbitramur, quæ reipsa hucusque nata sunt monstra, ab vno Deo in hunc finem prodijsse, tum quia in Africæ solitudinibus multa ex brutis exoriuntur monstra, vbi nulli degunt homines, quibus euentura miseria vlla præsignificetur: tum quia frequentia sunt monstrorum exempla apud infideles, qui prodigijs a vero Deo, quem non agnoscunt, neque colunt, non retrahuntur a malis imminentibus: tum quia in sacris litteris nullum a Deo monstrum procreatum legimus in hoc genere, licet multa olim prodigia fecerit: tum demum quia pleraque monstra ex nefaria venere originem ducunt, cuius ministerio piaculum sit asserere Deum optimum vti ad monendos homines.

A solo Deo posse fieri omnia monstra.

Nō a Deo reipsa fieri proxime mōstra.

Monstra igitur appellantur, non quia sint signa hominibus vllo pacto monstrantia res euenturas; Sed quia vicissim eiusmodi sunt, quæ ob sui nouitatem, ac enormitatem quam primum visa cum admiratione, atque stupore ab vnoquoque vnicuique alteri monstrantur: ea est enim hominum conditio peculiaris inter ceteras, vt vbi quis aliquid insigniter enorme conspexerit, statim cuiuis obuio, aut propinquo illud mirabundus ostendat; Et absente homine, cui illud monstrare queat, miris modis animo excrucietur donec alterum inueniat, cui monstrum commonstret: adeo gestit natura hominis quod rarum nouit alteri monstrare.

Monstri vera etymologia.

De Monstrorum Humanorum reali existentia.

Cap. III.

Monstra in rerum natura vere consistere, nec esse pura hominum figmenta, non aliunde quam ex historijs, Clarissimorum virorum testimonijs, & experimentis comprobari potest. Multa quidem ficta sub monstrorum nomine circumferri nouimus

Rerum existētia vt comprobetur.

mus; at omnia monſtra eſſe Poetarum commenta, aliorumue hominum mendacia putandum eſt nemini; ſiquidem Polydorus Virgilius puerum vnimanum ortum eſſe ſcribit; & puellam genitam altera manu carentem. Realdus autem Columbus illuſtris anatomicus Alios, inquit, ſecui, quibus brachia ab ortu deerant: alios, quibus deerant crura. Præterea corpus integrum intuitus ſum, cui dimidium alterius cohærebat. Auriculas inſtar brutorum in hominibus. Et nonnullis interpoſitis ſubdit, Monſtrum mihi oblatum eſt Patauij diſſecandum, erat infans ſemeſtris mas, vt alij mares ſunt, cui alius imperfectus infantulus in anteriore parte incumbebat, cruribus, brachijs, dorſo, abdominis parte, pene, medioque collo: videbatur autem caput huius imperfecti puelli in thoracem perfectioris intruſum. Hoc monſtrum vixit aliquandiu. Si quis imperfectam illam appendicem, & pondus inutile attigiſſet, ille, quem integrum omnium membrorum diximus, ſtatim perſentiſcere animaduertebatur. Hoc itaque monſtrum, vbi diem ſuam obijt, ego rei nouitate allectus libenter ſecui: quæ autem obſeruaui, hæc ferme ſunt: In imperfecto nonnulla inteſtina aderant, ex quorum vnius portione tum veſica, tum anus conſtruebantur. nullum ibi aderat iecur, neque cor, neque cerebrum: ſed ren permagnus, quem ego hepatis pene munere fungi ſum opinatus: nam ab extremo iecore perfecti infantis craſſa vena, duraque ad inſta arteriæ deducebatur ad renem illum inſignem; atque inde venæ aliæ complures paſſim diſtribuebantur. at ab arteria dextra axillari perfecti puelli arteria ortum ducebat, quæ poſtmodum per vniuerſam partem monſtri imperfectioris deducebatur. Item a neruis dextri brachij exibant, qui per reliquum corpus imperfecti homunculi diſſeminabantur. atque hactenus de monſtro Patauino vir egregius. Phlegontis autẽ Tralliani, Cæſaris Liberti, eiuſdemque ſcriptoris antiqui teſtimonio, Ad Neronem allatus eſt infans quadriceps, reſpondentibus proportione etiam ceteris membris, Athenis præfecto Thraſyllo. Natus eſt & alius caput habens e ſiniſtro enatum humero. Cornelij Gallicani vxor Romę infantem partu edidit capite Anubidis. Romę quædã bicipitem abortu edidit fętum, qui Aruſpicum iuſſu in Tiberim amnem eſt abiectus.

lib. 3. de Prodig. | lib. 15. de re anat. | Monſtrorum hiſtoriæ. | lib. de mirab. & longæu.

Diui

Diui Augustini testimonio post Babilonici ædificij dissipatione diuersi generis hominũ monstra producta sunt. Apud Ioannem Gualtherium Belgam ex Rubeaquente habemus pueros ingenuos Arimini sine oculis, & absque naso genitos. In Piceno infantem manibus ab ortu, pedibusque carentem. Aretij puerum natum esse vnimanum. Sinuessæ alium a natiuitate altera caruisse manu. Priuerni quoque puellam sine manu enatam. Romæ iidem ancillam puerum vna orbatum manu peperisse. Alia natum habuit sine foramine naturæ, quo humor emittitur. In Veienti puerum natum esse bicipitem. Theani Sidicini alium quatuor manibus, totidemque pedibus ortum refert etiam Iulius Obsequens. Eidem Chronistæ Terracinæ pueri trigemini editi sunt. Ceræ quadrupedes, & quadrumanes infantes orti. Amiterni puellus tres pedes ab ortu habuit. Puerum ancilla peperit quatuor pedes, manus, oculos, aurésque totidem habentem cum dupliċi obscæno; qui Aruspicum iussu crematus est, cinere mox in mare deiecto. Puella etiam quatuor pedes ab vtero matris eduxit. Frusinone ancilla puero bicipiti mater extitit. Puer trimanus, ac tripes ortus est alibi. Puella biceps, quatuor pedes habens, totidemque manus, & duplicatum fœminæ sexum, ex aluo materna sine vita exiuit. Amiterni etiam Iulio Obsequenti puer tribus pedibus, & vna manu exortus est. Nursiæ gemini ex muliere nati, puella integris membris omnibus; pueri vero podice ad anteriorem regionem trãnposito; nempe a parte priore aluo ita hiante, vt nudum intestinũ conspiceretur; idem posteriore parte solidus natus; qui voce missa diem obijt. Idem Gualtherius ex Aeliano, Volaterrano, & Rubeaquense memorat Matem Italiæ accolam pubetenus hominem, reliqua equum retulisse; licet Aelianus arbitretur primum equitem fuisse, non vere centaurum. Tarquinijs genitum esse porcum ore, & capite humano. Consimile monstrum postea Sinuessæ ortum non semel. Ceræ autem suem humanas manus, & pedes habuisse. Plutarchus refert se vidisse centaurum ex equa natũ, superne ad ceruices vsque, & manus humana forma, reliquas partes equinas habentem. Asinæque filiam asinina crura, ceteras partes humanas, easdemque pulcherrimas obtinuisse. Aristoteles ipse puerum non diffitetur iam ortum capite arietis, aut bouis; vitulum

capite

[Left margin:] Anno Mundi. 3772. 3774. 3792. 3803. 3872. 3873. 3792. 3800. 3803. 3823. 3830. 3832. 3838. 3870. 3871. 3819.

[Right margin:] 16. de ci. Dei. c. 8. — tom. 2. Chron. chr. pol. — cap. 71. — cap. 79. — 9. var. hi sto. ca. 16. 17. Antro polog. — In conui. sep. sap. — Parallel. 29. — 4. de gen. an. cap. 4

capite pueri. Quin & aperte confitetur pueris etiam quibusdam genitalis postremum, & meatum qua excrementum vesicæ transit, non eodem tetendisse; sed infra meatum illum transfegisse; quamobrem eos demissis clunibus mingere, qui testibus paullo in partem superiorem retractis, videntur a lóge simul & maris habere genitale, & feminæ. Iacobus Rueffus infantem se vidisse asserit ortum sine manibus, aliumque pedibus carentem. Ioan. Baptista Porta confitetur multos se vidisse quadrimanos, & quadrupedes, varijsque formis: sed Neapoli spectatim viuū puerum, ex cuius pectore alios puer foras exibat integer, retento solum in pectore prioris capite; qui cohærebant simul in ventre. Raby Moyses testatur quodam anno mulieres in Sicilia peperisse pueros deformes, ac plurimos bicipites. Pausanias item refert mulieres ætate sua partu edidisse monstra minotauro longe horribiliora. Sunt itaque monstrosæ species plurimæ in humano genere.

5.lib. de concept. cap.3.
2. mag. cap.17.
Aphoris. 25.

Realis existentia monstrorum irrationalium naturam non egredientium patefit. *Cap. IV.*

Sed & in brutorum animantium serie monstrorum easdem propemodum contigisse differentias litterarum monumētis prodidere scriptores varij; Polydori enim Virgilij obseruatione sues nati sunt aliquando sine auribus. Mulus tripes genitus. Magno Alberto hircus ortus est pedes tantum anteriores habens, ijsque gradiens, posteriore parte corporis solum non verrens. Aristoteles non negat ouem natam esse capite bouis: sed confitetur animalia orta multis capitibus, & pluribus pedibus quam eorum speciem deceret: ac speciatim ouiparorum gallinas, & columbas peperisse pullos monstrificos corpore, & capite vno, cruribus quaternis, alis totidem. Visumque iam esse serpentem duobus capitibus. Conspectamque fuisse capram cornu in crure gerentem. Meatum etiam alimenti sicci coaluisse quibusdā bestijs, scilicet ouibus, & nonnullis alijs; nam & vaccam fuisse Perinthi accepit, cui cibi excrementum extenuatū per vesicam transmittebatur, dissectusq; anus denuo propere colesce bat, nec resecando euincere vitium poterant. Subtili Scaligero canis bipes ortus est; & anaticula vno crure nixa. Rueffo in

3. de Prodigijs.
18. de animal. tr. 1. cap.6.
4. de gen. an. ca.4.
ini. de plant. Arist. com.

Heluetijs equa a tauro subacta pullum peperit equinis tãtum pedibus, forma vero, crinibus, & cauda boui similem. In Gallia vero equa a ceruo subacta pullum edidit posteriori parte equæ similem, quem nullus alius equus cursu æquare potuit; ipsumque Ludouicus Rex a possessore dono accepit. Ælianus bouem quinque pedibus præditum vidit. Rhases tricipitem canem aspexit. Gualtherij relatu agnus Tusculi natus est cum vbere lactanti. Equuleus Reate quinque pedibus ortus. Alium similem postea in Lucanis genitum asseuerat, & alium in Brutijs. Pulli gallinacei nati cum ternis pedibus. Suessæ Liuio etiam natus est agnus biceps. Aculo agnus biceps cum quinque pedibus. Mulus tripes Reate natus. Anguis quadrupes visus. Calatiæ natus est asinus tripes. Gallus gallinaceus quinque pedibus inuentus. Saturæ vitulus biceps natus. Alter in Gallia. In Lucanis duo agni equinis pedibus nati, alter siminino capite. Pullus gallinaceus quadripes. Bos recens natus initio belli Romani contra Persas conspectus est, ex cuius ceruice duo capita eminebant. Ex ouo prouenit anser monstrosus, quem se vidisse refert Albertus cum duplici collo, quaternis pedibus & alis, dorso vno, vt videretur anser vnus alium deferens; sed non diu vixit. Calissæ natus est vitulus cum duobus caninis capitibus, atque dentibus, & septem pedibus vitulinis; capitum autem maius quidem in loco suo; minus vero ad caudam situm erat. Vvyle in Turgauiæ opido vitulus biceps natus est. Alter postea in Sabinis. Pontanus testem citat, qui affirmauit allatum sibi arietem exenteratum, qui præcordia, & intestina geminata obtinuerit. In Suntgoiæ pago Lanser natus est porcus vno capite, quatuor auribus, duabus linguis, octo pedibus, corpore a capite ad vmbilicum vno, ad posteriores partes gemino. In pago Argentinensi Sugenheim anser in ouo inuentus duplici capite, collo vno, quaternis pedibus, quorum duo erant in alarum loco; podex geminus. Ibidem sus ortus anserinis pedibus. Cracouiæ Vitulus biceps natus. In Heluetiorum opido Tella in aluo leporis inuentus lepusculus quatuor auriculis, & octo pedibus, quorum quatuor in dorso eminebãt, alij suo loco stabant. In Sardinia, qua nocte Carolus Quintus in Africam soluturus venerat, natus est vitulus biceps. Alius postea ortus prope Fribergum. In Thuringia vitulus natus

[Margin: 5. de concep. c. 3.]

[Margin: Anno Mundi. 3755. 3763. 3766. 3767. 3769. 3789. 3838. 3841. 3861. 3873. Anno Mundi 573. 1268. 1269. 1433. 1456. 1490. 1496. 1499. 1533. 1541. 1551.]

tus est sextipes massam carnis e latere dependentem gestans. Bernæ, & Basileæ visus equuleus quinis pedibus. Apud Rauracos circulator bouem quinque pedes habentem circumducebat. In Gallia gallinæ pulli comperti sunt quatuor alis, totidē pedibus; ast vno capite prædití. Paræi testimonio. Metis in Lotharingia, in hospitio, cui Sancti Spiritus imago pro insigni est, sus nephrendem peperit octonis cruribus, quaternis auribus, & capite canino præditum: posteriora corporum a ventre deorsum tanquam gemellorum distincta erant; anteriora sursum vnita; duas in ore linguas habebat cum dentibus quaternis in superioris maxillæ, totidemque in inferioris lateribus: Haud satis expressa erat sexus distinctio, ita vt masne, an femina id monstrum esset dignoscere nemo posset: vnica enim sub cauda rima: singula quæque corporum posteriora fissa, & aperta erant. Eodem autore in eodem pago Blandio Meloduni ortus est agnus triceps; medium caput reliquis crassius erat; balante vno reliqua pariter balabant capita. Id monstrum sibi visum affirmauit Ioannes Bellangerius. Ita ergo certissimum est in brutorum animalium serie multa reperiri monstra.

li.24.c.2

1572.

lib. 24. cap.12.

1577.

Ostenditur in stirpibus etiam reuera monstra contingere. Cap. V.

QVum inter homines, & inter animantia ratione carentia liquido iam cōstet Naturam multorumgenerū monstra procreare mira facie, membrisque,

Orba pedum partim, manuum viduata vicissim,
Multa sine ore etiam, sine voltu cæca reperta,
Vinctaque membrorum per totum corpus adhæsu;

Lucret. lib.5.

n stirpium genere quoque consimilia peccata, lapsusque naturæ contingere apertissime videntur; licet multo rarius; & hoc, quia plantæ simpliciorem naturā sortitæ, minoraque, & rudiora instrumenta corporis, in sui constitutione generanti naturæ magnam peccandi occasionē adimunt; facilius enim est errare in pangendis operibus variarū partium magno artificio inuicem connexarū, uti sunt animaliū membra; sed paucas plantarū partes recte componere non est ita difficile; quocirca in plantis multo pauciora quam in animalibus monstra

2.de ana. t.6.

Cur in plantis mōstra rariora quam in animalibus.

Facilius cur fit naturā errare in plātis formādis quā animalibus.

contingunt: aliqua tamen in ijs etiam exoriuntur: In primis etenim doctore Aristotele habemus in stirpibus perinde atque in animalibus monstra necessario contingere, dum aduersum veteres ait si ab initio temere concurrentibus rerum principijs fiebant bouigena viriprora in animalibus, oportuisse in plantis etiam consimilia monstra fieri vitigena oleoprora. Sed apertius reipsa fieri alibi docet monstra in plantarum fructibus, vt in animalibus inquiens, *Monstra multimembria raro admodum fiunt in ijs, quæ singulos pariunt, sed crebrius in ijs, quorum partus est numerosus, & præcipue in auium genere, earumque potissimum in gallinis; ijs enim partus numerosus, non modo quod sæpe pariant, vt columbæ; verum etiam, quod multos simul conceptus intra se continent, & temporibus coeunt; hinc gemina etiam pariunt plura; cohærent enim conceptus, quoniam in propinquo alter alteri est; quomodo interdum fructus arborum complures.* Ac reuera in ficubus, in persicis, in prunis talia nonnumquam vidimus monstrorum genera; vidimus & in limonibus. Petrus Bertellius bibliopola mihi familiaris in pepone monstrum huiusmodi conspexisse se confitetur. Prosper Alpinus eximius plantarum naturæ perscrutator hæc de monstrorum natura conscribenti mihi testatus est obseruasse se in fructu cucumeris mire monstrosam deformitatem; & in folijs trachelij vulgaris, virgæ aureæ, ac vlmi; & in folijs, floribusque rosarum; & in floribus bliti rubri, & amaranthi: misitque diebus elapsis ex horto medicinali spicam indici frumenti, cui a latere adnati visebantur veluti cæparum cortices albi, crassi, viscidam substantiam habentes, nigra capillamenta, furuamque fuliginem intra se continentes. Gualtherius ex Rubeaquense Sigibertum autorem affert, cui arboris, quæ dicitur Sambucus, flores, grana, & fructus in flores, grana, & fructus vitis transformantur; præclarum sane monstrum sambuci vuas ferentis. Ferrantes Imperatus in suo Musæo Carduum monstrosum se habuisse scribit, qui mirifice cornucopiæ imaginem præseferebat. In fungis etiam, quos infimum vegetalium gradum obtinuisse censeo, monstra interdum nasci autor est Porta in sua Villa scribens afferri Neapolim ex Vesuuio monte lapides fungiferos, & Surrentum ex Fageto, & Abellini ex Parthenio, & in Apulia ex Gargano; qui lapides

2. phys. t. 83.

4. de gen. an. ca. 4.

Columbas sæpe parere.

Varia stirpium monstra recensentur.

28. li. na. hist. c. 1.

lib. 10. cap. 70.

terra

terra dodrante operti fungos restibili fecunditate gignunt, qui septem diebus perficiunt, & sexies anno demetiuntur; nascunturque fungi ex his petris aliquando non pileati, sed turiones, vt asparagi, & in ramos diuisi. Theophrastus Terebinthum memorat in olea natum. Laurus item aliquando genita est in platano, quercu, & ceraso; ficus, & platanus, & palma in lauro; iuglans, & cerasus in salice; vt cum Plinio, ac Theophrasto Scaliger, & Porta testantur. Pausaniæ in Arcadicis ex vna, & cadem radice ilex, & olea enatæ sunt. Plutarchus in opusculo de Pythiæ oraculis ait sub Siciliensem Atheniensium calamitatem aureas glandes de palma defluxisse. Non carent igitur monstrorum differentijs plantarum genera.

2.de caus. plāt.c.23

lib.5.ca. 17.& lib. 17.c.14. & 25.

2.de hist. plant.c.3 & 5.de caus.plā. c.3.&4.

De Monstrorum caussis generatim quot, quaque sint.

Cap. VI.

HAbent profecto monstra, vt quiuis alius effectus naturæ, quatuor summa caussarum genera; materiam, formam, effectricem caussam, atque finalem: materiam quidem, quia naturaliter ex nihilo nihil fieri potest; & quicquid natura molitur, siue id substantia fuerit, siue accidens, non nisi ex præexistente subiecto, vt ex materiali principio efficit, Aristotele autore. Habent etiam monstra, ceteraque omnia naturæ opera caussam formalem, quia eorum a natura constitutio, quæ generatio est, Aristoteleo monitu idcirco natura nuncupatur, quia est via in naturam præcipuam, quæ forma esse constituitur ab eodem Philosopho: habuit autem hoc rerum naturalium generatio ad differentiam constitutionis rerum artificiosarum, quia operatio artis non semper eam formam assequitur, ad cuius adeptionem ab artifice dirigitur; quocirca denominationem ab ea forma non habet; sed ab artifice solo denominatur, a quo numquam non prouenit: sic plane operatio Medici non sanatio, sed medicatio nuncupatur; non enim semper sanat medicus operans, semper autem medetur. At generatio rerum naturalium, quia

Monstra quatuor habere caussas.

Natura omnia efficit ex materia.

1.phys.t. 62.&63.

Naturę opera omnia formā habent.

2.phys. t.14.

Generatio cur natura dicatur.

2.phys.t. 12. & 5. meta.t.5.

Natura præcipua forma est.

Ars non semper assequtur intentam formam.

Artis operatio vnde denominetur.

Natura semper formam consequitur.

quia est via in formam, quam semper quoquopacto consequitur; quæque natura est præcipua rei generandæ; propterea natura nuncupatur: Quæcunque igitur a natura fiunt, omnia suam obtinent formalem caussam; monstra ergo formalis caussæ non sunt expertia, quum a natura gignantur. Immo vero & effectricem necessario caussam habere oportet quæcunque quouismodo producuntur; siquidem nihil fit vspiam, quod ab aliquo efficiente non procreetur; nullusque reperitur effectus absque agente caussa: Quum etenim effectio cujusque rei mutatio sit; mutatio vero nulla fit Aristoteli sine motore, quod absolute definitum est esse principium primum vnde motus quilibet proficiscitur; propterea effectus omnes ab aliqua effectrice caussa pendere necesse est. Sed quorum natura est autor, ea finalem caussam etiam obtinere illud manifestum cuique reddit, quod natura ex Aristotelis decreto nihil agit frustra, sed omnia, quæcunque producit, propter determinatum procreat finem. Monstra igitur, quũ sint effectus naturæ, omnia obtinuere caussarum genera, materialem, formalem, efficientem, atque finalem. De quibus singillatim agendum est nobis, & primum quidem generatim, deinde vero etiam speciatim, Aristoteleam methodum sectantibus, quæ a communibus, & confusis ad specialia, & distincta progredi consueuit.

Nullum factũ caret caussa effectrice. Effectio rerũ mutatio est. Mutatio nulla sine motore. Motor quid. Natura semper agit propter finem. Nihil frustra.

8. phys. t. 4. 2. phys. t. 29. 1. cœl. t. 32. 2. phys. t. 49. 75. & seq. 1. phys. t. 2. 3. 57.

Monstrorum caussa finalis generatim quotuplex, quæque sit. Cap. VII.

Monstra sunt effectus naturæ.

ALma rerum nostratium Natura parens, cuius effectus monstra sunt omnia, decreto Aristoteleo, quum semper alicuius finis gratia præstet quodcunque operatur; quippe quæ nihil vsquam frustra efficit: quemadmodum in procreatione subcælestium animantium nullum sibi finem alium consequendum proponit, nisi perennem conseruationem speciei eorum, quæ ob materiæ participationem in indiuiduo perpetua esse nequeunt: quo fine potitur generans vnumquodque procreando aliud sibi simile in specie aut essentiali, & accidentali simul, quæ figura dicitur: consistitque in proportione partium corporis, quod notauit Porphyrius: aut saltem in essentiali: & in hac aut specia-

Naturæ finis in generatione viuentium qui. Species a generante intẽta quotuplex, quæque sit.

2. phys. t. 82. 49. 75 & seq. 1. de part. cap. 5. 1. cœl. t. 32. 2. de an. t. 35. 2. de gen. an. cap. 1. cap. de specie.

cialissima, aut subalterna, quæ genus etiam nuncupatur: Ita plane quum Monstra species sint viuentium nostratium, nullum alium in sui procreatione finem obtinere debent nisi speciei generantium æternitatem: attributa enim cuiusque generis essentialia singulis aptantur speciebus Aristotele doctore. Sed iste finis totius generis animatorum mortalium, vt communis est tum perfectis, tum etiam viuentibus monstrosis, monstrorum finis proximus, ac proprius esse non potest; erit igitur communis, atque remotus. At vero finis proprius, ac proximus, quo a perfectis animantibus monstra discernuntur, alius est; nempe animantium perfectorum finis proprius est procreare sibi similia in specie tum secundum formam, quæ animam respicit; tum etiam secundum materiam, quæ in figura, & in membrorum corporis constitutione, atque organizatione consistit: organizatio enim quum sit dispositio corpus apparans ad animam, quæ propterea definitur actus primus corporis naturalis organici, ad materiam viuentium refertur. Quum autem monstra sint errata naturæ in operatione sua impeditæ ne possit finem hunc totum integre consequi: non valens efficere quod uellet, natura eadem vult, ac efficit quod valet, procreatque in eadem specie substantiali sibi simile animatum, sed in membrorum constitutione sibi dissimile. Quare finis proprius in generatione monstrorum, ac proximus est cōseruare perpetuitatem vnius speciei essentialis generantium in indiuiduis dissimilis conformationis; quum finis perfectorum animantium sit conseruare perennitatem speciei & secundum formam, & secundum materiam, siue speciei essentialis simul, & accidentalis: In eo enim solo monstrorum finis a fine perfectorum animantium dissidet; quod monstrorum finis est portio finis perfectorum animatorum; siquidem peccatum naturæ monstra generantis est quia non integrum finem consequitur sibi propositum, & a se desideratum; sed alteram illius partem; perfectiorem quidem, ac magis essentialem, nimirum formam specificam, & animã, & in ea speciei substantialis æternitatem; non adepta euidētiori parte, quæ constituta est in simili conformatione corporis. Vt ex his appareat non esse cum vulgo simpliciter asserendum Naturam in monstrorum procreatione suo fine frustrari; totali quidem fine frustrari videtur quoquo pacto, quia

Marginalia (left): 2.top.ca. 2.loc.1. ātep.c.3. 1.de plāt. cap.1. — 2. de an. t.7.

Marginalia (right): Generis essētialia singulæ speciei adsūt. — Monstri finis remotus, & communis. — Finis animantiū perfectorum proprius — Organizatio disponit corpus ad animã. — Monstrorum finis pprius. — Peccatum naturæ monstra generantis, in quo cōsistat. — Naturā in mōstri procreatione vt suo fine frustretur.

quia vnam illius partem non assequitur, quæ sensui est euidentior; quod vulgo imposuit; at reuera non frustratur suo fine, quia illius partem essentialem, ac potiorem assequitur Natura monstra progignens. Ita ergo finis monstrorum est conseruare speciem essentialem suorum genitorum in materia dissimiliter organizata.

De Monstrorum caussa formali generatim, quotuplex, quæque sit.
Cap. VIII.

Forma cum fine coincidit.

Visa finali monstrorum caussa, par est vt ad contemplationem formalis accedamus; quum hæ caussæ plerumque in vnum coincidant Aristoteli: Quo factum est vt, quemadmodũ de fine dudum ostensum est, monstra etiam obtineant duplicem caussam formalem; remotam, & proximam. Est autem remota monstrorum forma communis & alijs in eodem genere degentibus; quum enim ab Aristotele inter caussas remotas, & proximas discrimen illud essentiale positum sit, quod omnis caussa proxima est propria solius eius effectus caussa, cui proxima dicitur; at remota est communis etiam alijs effectibus in eodem genere cõtentis; quumque id vnicuique caussarum generi aptetur; propterea quando monstra sunt peccata naturæ in genere viuentium, monstrorum forma remota communis erit forma cunctis animantibus, atq; adeo forma proxima viuentium quatenus viuentia sunt: ea vero ad aures Aristotelis est in genere substantiæ sita, & omnino anima, quæ definita est esse actus primus corporis naturalis organici. Forma igitur monstrorum remota est anima, quæ communis est viuentibus etiam perfectis, quæ speciem constituunt monstro congeneam: diuiditur enim animatum subcæleste in monstrosum, & bene conformatum. Sed animam esse monstrorum formam remotam illud etiam aperte demonstrat, quod anima definitur esse actus corporis naturalis organici, quo sitam esse materiam mõstrorum remotam mox ostendemus; adeo enim se se mutuo respiciunt materia & forma, vt materiam remotam perficiens actus nequeat esse nisi forma remota. Ceterum specifica, & proxima monstrorum forma, viuentia nostratia in esse monstri cõstituens, nulla est alia, quam

Monstrorum forma duplex

2.phys.t. 70.& 81.

Discrimẽ caussæ proximę a remota.

Caussa proxima quid habeat essentiale.

1.post. t. 5. & 30.

Mõstra i quo genere sint.

2.de an. t.2.4.

Forma monstrorũ remota quæ.

cap.9. 2.phys. t.26.

Mõstri forma specifica.

mala

mala corporis constitutio, deformisque membrorum organizatio, & omnino vitiata partium conformatio; quandoquidem Aristoteli monstra formaliter sunt peccata, & errata naturæ generantis: Modo natura generans monstra errare, ac peccare nequit in forma monstri remota: quum etenim ea sit anima; & anima sit natura vna, & similaris, siue simplex; simplicia vero, & vna vel assequantur omnino, vel penitus non essequantur caussæ productrices; nec ea partim assequi valeant, partim non assequi: si natura generans in constitutione viuentis animam cõsequatur, iam viuens procreat nullo errore in animæ productione: sin autem animam procreare nequeat, plane haud gignet viuentem substantiam; quare nec monstrosam. Quum igitur natura monstrum procreans constituat viuens, cuius forma est anima, quæ visa est esse monstri forma remota; iam constat naturam in monstri exortu non errare circa formam eius remotam. Sed error naturæ in monstri procreatione consistit post animationem materiæ in eius organizatione; siquidem natura generans animantia nostratia in subditam sibi materiam, præter animam, quæ substantialis forma nuncupatur, miram accidentalem construit formam, quæ multiplicem membrorum variorum structuram, nexum, figuram, molemque complectitur: in qua conformatione varijs modis potest natura peccare aliter efficiens ac efficere deberet admirabilem hanc animati corporis fabricam, siue numerum, aut molem partium diminuendo, adaugendoue; siue membra transponendo e naturali sede; siue ijs debitam figuram, aut connexionem non attribuendo; siue partium substantiam in alienam commutando: de quibus erroribus postea sigillatim fusius commodiori loco agemus. Quum itaque natura generans animantia nostratia in nulla re alia peccare valeat non recte operans, præterquam in partium organizatione; quumque monstra sint formaliter naturæ peccata; iam euidens est formam propriam, & specificam monstrorum nihil esse aliud quam vitiatam membrorum corporis subcælo viuentis conformationem.

2.phys.t. 82. & 4. de gen. an. cap.4

Natura non peccat in forma monstri remota.

Error naturæ monstrum generantis in quo sit.

Varij errores naturæ in mõstri origine.

cap.13. & toto 2.lib.

Monstrorum forma specifica quid sit.

De Monstrorum caussa materiali generatim, quotuplex, quaeque sit. Cap. IX.

Materia subcaelestium duplex.

A Monstrorum forma transeundum nunc nobis est ad eorum caussam materialem. Porro materialis monstrorum caussa generatim, vt aliarum rerum omnium corporearum sub cœlo degentium, Aristotele autore, duplex est; altera remota, & communis; altera vero proxima, & propria: Quod vel ex eo elicere possumus, quia quum materia essentialem respectum habeat ad formã, Aristotelis decreto; eidemque viro quot modis vnum relatiuorum dicitur, totidem dicatur & alterum: quando nuper visum est monstrorum formam duplicem extare, aliam quidem remotam, aliam vero proximam; geminam quoque materiam monstrorum esse necesse est, remotam pariter, & proximam: Inter huiusmodi vero caussas, vt dudum vidimus, positum illud est essentiale discrimen ab Aristotele, quod caussa proxima est propria solius eius effectus caussa, cui proxima dicitur; ast remota est communis etiam alijs in eodem genere positis: quum igitur monstra sint peccata naturae in genere animatorum contingentia; idcirco materia monstrorum remota communis erit materia cunctis animantibus subcaelestibus, atque adeo materia proxima viuentium nostratium quatenus viuentia sunt in genere substantiae; Vnde, vt verbis Aristoteleis vtar, corpus naturale organicum constitui debet monstrorum materia remota; materia namque proxima generis euadit materia remota speciei. Materia vero monstrorum proxima est ipsum corpus animatum, seu viuens subcaeleste; id enim nullius alterius rei praeterquam monstrorum materia est; vt cuius inductione per omnia materialia cõpertum fieri potest: quare monstri caussa materialis propria, & proxima generatim est corpus viuẽs subcaeleste. Quod inde quoque demonstratur aperte, quia quum monstri ratio in mala conformatione consistere visa sit; organizatio vero a natura fiat operante in conceptum iam factum: quum Aristotele doctore conceptus sit corpus viuens; quippe quod fit vbi excrementum feminae receperit a semine maris principium, quo animatum est: quod principium

8. meta. t. 12.

Relatiua paria.

2. phys. t. 26. cap. de Ad aliqd.

cap. 5. 1. post. t. 5. & 30.

Caussa remota quid habeat essentiale.

Materia monstri remota quae.

2. de an. t. 6. & 7.

Materia proxima generis est remota speciei.

Materia proxima monstri quae.

Organizatio fit post conceptionem.

Cõceptus qñ, & quomodo fiat.

2. de gen. an. ca. 3.

2. de an. t.36.37. pium nil nisi anima esse potest, quæ vitæ principium est Aristoteli: profecto materia vitiatæ organizationis susceptiua, & proinde materia monstrorum proxima necessario est corpus viuens subcæleste: Subcæleste inquam, quia monstra sunt ortui, & interitui obnoxia; cuiusmodi non est cælum: corpus viuens, quia in solis viuentibus proprie monstra contingunt; quum in ceteris inanimis prodigia, & ostenta, portentaque contingere valeant in plerisque monstris similia, sed non vere monstra: viuens inquam absolute, quia quum organizatio corporis humani fiat non solum in vtero, & primis diebus, quando Aristoteli conceptus viuens vitam stirpis vnicam habet animam vegetalem; & procedente tempore; quando insuper suscepit sentientem, qua postea fit animal; verum etiam extra vterum dum rationalem habens animam homo alitur; siquidem alimentum conuertitur in partium substantiam, & earum configurationem recipit: quumque natura errans in conformatione membrorum semper monstrum constituat, siue peccet in organizatione prima dum fætus solam habet animam vegetalem; siue in media, dum etiam sentitricem obtinens animal est; siue in vltima, dum homo natus est; vt nos docuit etiam Aristoteles; quod infra latius apparebit: Propterea monstri materia proxima generatim non est vegetans solum, non animal tantum, non homo; sed corpus viuens subcæleste vniuerse sumptum. Idipsum ex eo item clare demonstratur, quia non solum in humana natura monstra contingunt, verum etiam in brutis, & in stirpibus: quod supra latius apparuit. Sic ergo monstrorum materia proxima est corpus subcæleste viuens generatim. Insuper autem quum materia proprie a Physiologo non nisi per formam cognosci valeat; namque potentia non nisi per habitum cognoscitur; materia enim potentia est Aristoteli; cui actus est absolute ratio cognoscendi, & intelligendi: si materia monstrorum proxima nihil aliud est, quam id, in quo inest eorundem forma; quod monuit Aristoteles asserens materiam simpliciter vniuscuiusque id esse, in quo velut in subiecto insidet forma, ceu natura potior in viliori: profecto quum forma propria monstri dudum uisa sit nihil aliud esse quam deformis organizatio, malaque membrorum corporis conformatio: quumque organizatio, conformatioque deformis forma sit

Marginalia (left): 2. de an. t.36.37. — 2. de gen. an. cap. 3. — 4. de gen. an. cap. 3. li. 2. c. 18. — cap. 5. — 1. phys. t. 69. — 1. phys. t. 82. & 2. de an. t. 2. — 9. meta. t. 20. — 2. phys. t. 4. & 2. de an. t. 4.

Marginalia (right): Anima vitæ caussa. — Monstra in solis viuētibus. — Organizatio fit etiam in adulto viuente extra matris aluum. — Mōstra in brutis, & stirpib. — Materia vt a physico noscatur pprie. — Potentia noscitur habitu. — Materia est potentia. — Actus est ratio cognoscēdi. — Forma vt in materia sit. — Organizatio in quo subiecto sit.

inexiſtens, non quidem in anima viuentis; non in corpore vt eſt quid [illegible] ab anima contra diſtinctũ; quia oculus, aut pes animam non habens æquiuoce oculus, aut pes eſt Ariſtoteli perinde ac lapideus, vel pictus; ſed mala organizatio quum ſit in toto compoſito ex anima, & corpore organico; conſtare liquido iam poteſt materiam monſtrorum proximam nihil eſſe aliud quam corpus ſubcæleſte viuens. Ceterum quia corpus ſubcæleſte viuens trifariam conſiderari poteſt, primo quidem vt animatum eſt, atque omnino ratione animæ; deinde vero vt corporeum quid eſt, ſeu ratione corporis; deinceps autem vt tertium quid eſt ex anima, & corpore æque conſtitutum. Materia monſtri proxima Phyſiologo non eſt viuens quoad animam; nam corpus viuens ratione animæ male conformatum monſtrum eſt metaphorice, ac poeticum; illi enim vitioſos homines ab Hercule interemptos mõſtra ab eo edomita concinunt: Nos autem hic agimus de Monſtris naturæ ad Phyſicum attinentibus. Neque vero materia monſtrorum proxima eſt totum viuens vt tertium quid ex anima & corpore æque conſtitutum; quia id monſtrum eſt integrum, non autem monſtri pars materialis, ſi monſtri formam obtinuerit: ſin minus, iam nihil habet monſtri, & eſt viuens perfectum. Reliquum eſt igitur vt monſtri materiam proximam dicamus eſſe viuens ſubcæleſte quoad ſuum corpus animæ ſubiectum, ac potius corpus viuentis ſubcæleſtis, quam corpus viuens ſubcæleſte. Cuius ea ratio eſt, antea tacta, quia in hoc ſolo proprie ineſt monſtri forma eſſentialis proxima; quum enim forma hæc monſtrorum eſſentialis, eademque proxima ſit mala membrorum conformatio; membraque ſint partes corporis viuentis, Ariſtotele doctore; propterea monſtrorum materia proxima nil niſi corpus animati ſubcæleſtis eſſe dicenda eſt. Addo iterum monſtrorum alia oriri ab initio in aluo materna ſimul cum organizatione fætus, alia fieri extra vterum adultis iam animalibus ob malam organizationem alimento inditam in monſtri naturam degenerantibus, obſeruatione Ariſtotelis; quum autem adultum animal monſtroſam formam non induat niſi in ſuis membris quatenus ſunt partes corporeæ ſubiacentes animæ; atque in aluo matris non orga-

Marginal notes: 2. de an. t. 9. — 4. de gen. an. ca. 1. — Viuentis triplex conſideratio. — Monſtra Herculi domita quid fuerint. — Monſtri materia proxima quæ. — 2. de gen. an. ca. 1. — Monſtra quæ fiãt extra vterum, quæ in vtero. — vide inf. cap. 18. — 4. de gen. an. ca. 3

organizetur nisi conceptus, in quo inest anima vt forma, quæ sibi præparat, & architectatur corpus, formatque idoneum ad operationes vitæ recte obeundas; vt alibi fuse demonstrauimus; plane manifesto iam constat materiam monstrorum proximam non esse animam viuentis, non illius corpus vt ab anima contradistinctum, non ipsum viuens totum vt æque ex anima & corpore constitutum, non idem viuens vt animatum; sed viuens idem subcæleste vt corporeum quid, siue animans mortale quoad corpus, siue clarius corpus animantis mortalis animam in se habens.

li. de ort. an. hum. & lib. De Vita.

De Monstrorum caussa effectrice generatim, quotuplex, quæque sit.

Cap. X.

SVperest, post aliarum explicationem, nunc manifestanda monstrorum caussa efficiens generatim. Sunt autem in effectrice monstrorum caussa eædem agentis proximi, & remoti differentiæ; sed præterea nonnullæ aliæ; quia proximum efficiens subdiuiditur in primarium, coadiuuans, secundarium, & instrumentale. Porro caussæ monstrorum effectrices remotæ duæ sunt; prima quidem est Deus Optimus eminenter cum agentibus omnibus naturalibus ad eorum effectus omnes producendos, functionesque obeundas nunquam non concurrens; a quo propterea rebus omnibus pendere esse, & viuere, his quidem clarius, his autem obscurius, pro vniuscuiusque capacitate, docet Aristoteles. Secunda vero monstrorum caussa effectrix remota est cæleste corpus, quod motu suo perenni, & luminis opera physice gubernat omnia efficientia nostratia; quod nouit, monuitque nos idem Aristoteles alicubi statuens necessarium fuisse mundum hunc inferiorem contiguum extare supernis lationibus, vt omnis huius virtus gubernetur inde. Proximum vero efficiens instrumentale monstrorum generationi deseruiens est calor maternorum viscerum. Secundarium vero monstrorum efficiens est matris vterus. Coadiuuans monstrorum efficiens, quod in eorum generatione primario agenti cooperatur, est matris anima. Primarium vero monstrorum efficiens adhuc subdiuiditur in principium

Monstrorũ efficientis differentiæ.

Proximũ efficiẽs eiusdem reimultiplex.

Monstri caussæ effectrices remotæ quæ.

1. cœl. t. 100.

Cœlum vt sit nostratium, ac monstrorũ caussa.

1. meteo. cap. 2.

Monstrorum instrumentale efficiens.

Secundarium efficiens.

Coadiuuans caussa.

Primaria duplex.

pium quod agit, in Scholis adæquatum dicitur, & est seminis portio magis spirituosa; vnde spermati fecunditas inest, Aristoteleo dogmate; atque in principium quo primo adæquatum efficiens agit, & est anima seminis, illi a parentibus indita, quatenus est facultas organorum corporis viuentis constitutiua, non quidem absolute, sed impedita ne finem sibi propositum integre consequatur: secus enim vis organizatrix non impedita semper animantis membra sine vllo errore constituit; at errat in eorum conformatione solum, quando aliqua ex caussa impeditur quo minus valeat munus suum recte obire, ac proposito sibi fine integre potiri. Sic ergo efficiẽs proximũ Monstrorum generatim est virtus formatiua, constitutiuaque, siue organizatiua partium corporis viuentis residens vt anima, & forma in parte spirituosa seminis, illi à parentibus indita in suom unere obeundo impedita; quæ virtus in animãte etiam adulto remanet nutrimento membrorum conformationem communicatura; vt alibi fuse a nobis est demonstratum. Impedimenta vero huic virtuti membrorum viuentis corporis conformatrici multa, multifariamque adueniunt a multis caussis; quas infra commodiori loco agentes de speciali cuiusque differentiæ monstrorum caussa effectrice, ac origine late considerabimus.

Fecũditas vnde semini. 2. de gen. an. cap. 3. Efficiens monstrorũ immediatũ, & principale. Efficiens proximũ mõstri. li de ort. an. hum. lib. 2.

Propria Monstri generatim accepti definitio inuestigatur.
Cap. XI.

EX hactenus allatis monstrorum caussis nunc nobis proximæ omnes sunt seligendæ, quibus aptam Monstri generatim accepti definitionem contexere valeamus, intimam eius essentiam prius quam ad specierum contemplationem descendamus, introspecturi: seligendæ sunt autem caussæ monstrorum propriæ, quia communes, & remotæ procul absunt a definitione; quæ definitum a quocunque alio disterminare debet, Aristoteleo præcepto. Quum autem eodem autore definitio quæuis ex genere proximo rei definiendæ, ac tot differentijs essentialibus contexi debeat, quarum si vnaquæque seorsum sit re definienda communior, omnes tamen simul coniunctæ illi æquipolleant; quumque Aristoteli etiam ad inuestiganda rerum attributa latentia,

Caussæ cões nõ sunt in definitione ponendæ. Definitionis officium. Definitio ex qbus texatur. 2. post. t. 20. 1. phys. t. 5. 3. met. t. 10. 7. meta. t. 43. 2. post.

quæ

quæcunque in definitionibus assumenda sunt, mirifice conferat vna Diuisio; necessarium nobis profecto fuerit abditiorem Monstri definitionem Diuisionis auxilio indagare. Porro monstra vel in accidentium genere aliquo, vel inter substantias collocanda sunt: ea vero non esse accidentia id apertum facit, quod corpora sunt vitam habentia, & animata; quę omnia in genere substantiæ ab Aristotele reponuntur. At vero substantiarum corporearum, quæ omnes Aristoteli ex materia & forma constituuntur, aliæ sunt substantiæ non solum ex parte materiæ, verum etiam ex parte formæ, vt homo, leo, & id generis alia; quæ propterea pure substantiæ, ac maxime substantiæ recte dicuntur: aliæ vero substantiæ sunt solum ex parte materiæ, non item ex parte formæ; vt domus, nauis, statua, quæ constituuntur in esse per figuram, quam esse accidentalem qualitatem nemo non nouit ex Aristotele; cui talia fieri simpliciter, & esse substantiās aperte decretum est; licet minus substantias esse alibi confiteatur. Quum itaque Monstra constituantur in esse per miram deformitatem, quæ item ad qualitatem quartæ speciei redigi consueuit; nō pure, ac maxime substantiæ, sed erunt substantiæ ratione materiæ solius, vt nauis, domus, & statua, formam acccidentalem obtinentia; quam esse miram, & abhominabilem deformitatem in membrorum constitutione antea nouimus. Quoniam vero huiuscemodi viuentia insigniter enormia possunt vel frequenter, seu etiam semper; vel raro exoriri: monstra ex eorum genere non sunt, quæ semper, & frequenter eueniunt, sed raro admodum contingunt: quod & Aristoteles perspicue nos docuit, & ratio conuincit; quæ siquidem frequenter, aut semper accidunt, nullam videntibus incutiunt admirationem, quæ necessario vbique prouenit ex monstrorum inspectione; illa itaque raro nascuntur. Quia vero raro contingentium alia fiunt ex primario naturæ instituto; alia non: certum cuiuis esse oportet monstra non fieri ex primario naturæ instituto, quia natura primario bonum, pulchrum, & perfectum, sibique omnino consimile procreare intendit non solum in specie substantiali, sed etiam accidentali; quum ex aduerso monstra sint naturæ parentum singulorum dissimilia, imperfecta, & mire deformia. Sed quæ non fiunt ex primario naturæ instituto, adhuc in duplici differentia versantur,

Left margin notes: 2. post. t. 4. & 21. 7. meta. t. 43. — 2. de an. t. 3. & 4. 2. de an. t. 2. — In Prędi. qualit. 1. phys. t. 62. & 63. 2. de an. t. 3. — cap. 6. — 4. de gen. an. ca. 4. — 1. phys. t. 81. 2. de ana. t. 34 35. 1. magn. mor. c. 10

Right margin notes: Diuisio vt definitioni conferat. — Monstri definitio vt indaganda. — Monstra non esse accidentia. — Viuentia omnia substantię sunt. — Substãtiæ corporeæ omnes compositæ. — Pure substantiæ quæ. — Substantiæ solum ex parte materiæ, non ex parte formæ quæ. — Monstra quo in esse constituantur. — Monstra substãtiæ sunt nō rōne formæ. — Raro contingunt. — Frequẽtia nō mira, sed rara. — Monstra non ex primario naturæ instituto.

santur; nam alia fiunt omnino præternaturam; alia vero ex secundario naturæ instituto: Quæ præter naturam fiunt, ea sunt quæcunque proueniunt ab efficiente violentiam naturę inferente; vel ab eo, quod naturæ quomodocunque copulatum fuerit, nulli horum in actionibus natura cooperáte: Quæ autem fiunt ex secundario naturæ instituto, a natura fiunt impedita ne possit optatum finem omni ex parte consequi: vbi enim natura efficere nequit opus perfectissimum, quod vellet; efficit imperfectum, quod potest: Immo vero & hoc naturę commune cum arte video, vt non potens facere quod vellet, efficiat vtraque quod potest. Scio plerosque cum Philopono monstra simpliciter asserere præter naturam; quibus non esse assentiendum ex eo patet, quoniam a natura fiunt, eaque non solum vniuersali, vt existimauit Ioannes Grammaticus, sed etiam a particulari suorum genitorum, licet impedita ne possit opus in suo genere perfectissimum, ac sibi simillimum procreare. Quare constituendum est monstra fieri ex secundario naturæ instituto propter aliquod impedimētum, ob quod quum nequeat illa perfectum, & pulchrum viuens constituere, potius quam nihil efficere, vult deforme monstrum procreare, si non in membrorum conformatione, saltem in essentia, & forma substantiali sibi consimile. Monstri ergo definitionem essentialem iam ex his texere possumus asserentes Monstrum esse subcæleste viuens membrorum enormi constitutione videntibus horrorem cum admiratione incutiens, raro admodum nascens, ex secundario naturæ instituto genitum propter aliquod impedimentum in principijs suæ conformationis.

[Marginal notes, left: Quæ fiunt pter naturam quotuplicia, quæque sint. — Quæ fiant ex secūdario naturæ instituto. — Non potens facere, quod vellet, natura & ars efficit quod potest. — Monstra non esse pręter naturam. — Sed ex secundario naturæ instituto. — Monstri definitio.]

[Marginal notes, right: 2.phys. t.75.pag. 47.col.3. — 2.phys. pag.32. col.1.]

Inuenta Monstri definitio explicatur.
Cap. XII.

AD exactam vero essentiæ Monstrosæ dignotionem operæ pretium est allatam definitionem particulatim magis ex Aristotelea doctrina manifestare. Monstri sane genus proximum, quod Porphyrio in definitione substantiæ definiti materiam propriam explicare debet, nihil aliud est quam subcæleste viuens; a quo genere tum cælestia corpora, in quibus nulla deformitas, nullaque inest

[Marginal notes, left: Genus in definitione substantiæ quid explicet. — Mōstri genus proximum. — Cœlo nulla deformitas.]

[Marginal note, right: cap. de Diff.]

inest partium mala conformatio; tum inanimata omnia excluduntur, in quibus etsi monstrorum imagines aliquando reperiantur, vt in nubibus centauri; vera tamen monstra vnquam fieri non possunt. Includitur autem in hoc genere monstri non solum humana species, brutorumque animalium genus, verum etiam stirpium vniuersa natura; quæ tres numerantur viuentis subcælestis supremæ species: In plantis autem perinde atque in animalibus monstra contingere aperte colligas ex superioribus. Est itaque monstrum generatim Subcæleste viuens. Cui quidem generi statim adiecta est in definitione differentia essentialis a specifica monstri forma desumpta: materia enim proxima quum essentialem, & immediatam habeat habitudinem ad formam, immediate illam sibi vniri postulat; consistit autem monstri forma specifica in membrorum corporis enormi conformatione horrorem, & admirationem, ob rei nouitatem, videntibus incutiente: Qua differentia procul arcentur a monstrorum numero tum gibbi homines, & claudi, & sedigiti nascentes, qui frequenter oriuntur; non minus quam nigra vua exorta ex vite capneo album ferre solita ex Aristotele; quique sine horrore, aut admiratione visuntur: tum quoque porcus, rana, serpens, elephas, quibus mulieres fuere matres, & lepus ab equa editus, & puella candida ex æthiopibus parentibus orta, & vicissim nigra ex candidis; quia in horum viuentium corporibus nulla deformitas extitit, malaue conformatio, nullaue configuratio videntibus horrorem, aut admirationem afferens; quamuis horum origo ex parentibus adeo dissimilis naturæ monstrosa fuerit: quare Plato scitissime non absolute monstra, sed quasi monstra, & veluti monstra nuncupauit Vitulum ab equo genitum, & equum a boue ortum. Idipsum censeas de leone ab oue genito, cuius historiam retulit Cælius in antiquis suis lectionibus. Ceterum nos hic monstra propijssime dicta definimus, nō autem res quomodocunque monstrosas. Est itaque Monstrum viuens subcæleste membrorum vitiata constitutione videntes in horrorem, & admirationem illico rapiens, raro admodum enascens. At vero quia definitionis perfectæ munus est Aristotelis præscripto distinguere in singula, nempe tum singula definiti attributa essentialia distincte explicare; tum rem definitam a singulis alijs disterminare;

[Marginalia, left: cap. 5. — 4. de gen. an. cap. 4. — In Cratylo. — lib. 13. cap. 14. — 1. phys. t. 5.]

[Marginalia, right: Inanimata nō sunt vere mōstra. — Amplitudo generis monstrorum. — Differentia monstri specifica a forma deducta. — Materia quæ immediate sibi vniri formā postulat. — Monstra quæ non sint licet male constructa; & parentibus dissimilia in essentia. — Origo monstrosa eorum quæ monstra non sunt. — Definitionis perfectæ munus. — Locus Arist. illustratus.]

D propte-

propterea in monstri definitione haud satis est genere proximo materiam propriam, & differentia priori formam illius expressisse; verum vlterius oportet formali differentiæ duas alias adiungere, quarum altera exprimat monstrorum caussam finalem, altera effectricem; quo possit integra monstrorum essentia comprehendi. Ac sane finalis caussa monstri generatim per id insinuatur, quod monstrum fieri dicitur ex secundario naturę instituto; quum enim ex Aristotelis obseruatione haud vno in loco agentia cuncta naturalia, & speciatim viuentia nostratia omnes operationes suas in eum finem dirigant, vt pro suæ cuiusque naturæ captu æternitatem assequantur, cuius participatione Deo summo similia quoquopacto fiunt; peculiari tamen ratione viuentia caduca nequeuntia se se in indiuiduo perpetuare, per generationem sobolis sibi similis omni student ingenio æternitatem in specie consequi, eaque sibi & in essentiali, & in accidentali forma consimillima; quod est primarium agentis institutum in generatione sobolis: vbi autem nequeat, quod primario intendit, sempiternitatem speciei specialissimæ per consimilis omnino indiuidui generationem adipisci; secundario quodam instituto efficiens quod efficere potest, se se vergit ad conseruationem aut generis propinquioris, aut etiam suæ speciei quomodocunque in indiuiduo, si in conformatione corporis dissimili, saltem in identitate speciei secundum substantialem formam non vario. Caussa denique monstrorum effectrix, quæ impediuit ne agens subcęleste generans prolem sibi consimilem ad amussim procrearet, sed coactum fuerit vitiata membrorum constitutione monstrum generare, vitium est in aliquo principio eorum, quæ animantis conformationi sunt necessaria; siue id sit materiæ inopia, siue copia, siue praua dispositio, siue instrumentorum ineptitudo, siue primarij agentis imbecillitas, siue cooperantis affectio vehementior, siue quid aliud; atque ideo scite Aristoteles monstra sanxit alicubi esse oblæsiones quasdam, siue præuaricationes, & excursus naturæ, ac omnino peccata eius efficientis, quod propter aliquid agit. Et sane per has duas differentias postremas monstra proprie dicta distinguuntur ab ijs, quæ vulgo monstra existimantur; quum habentia monstrorum imaginem, vere tamen monstra non existant; atque huiusmodi sunt, si qui

Agentiũ cunctorum naturalium finis.

Mortalia vt æternitatem assequantur.

Naturę institutum in procreatione mõstri.

Vulgi mõstra per allatã definitionẽ excluduntur a monstrorum cetu.

2. de an. t. 34. 35. 2. de gen. an. ca. 1.

2. de gen. an. cap. 4 2. phys. t. 82.

qui sunt Pygmei, Ciclopes, Gigantes, Monopodes, Tritones, Syrenæ, Satyri, Cinocephali, Acephali faciem in pectore obtinentes (de quibus D. Augustinum, Plinium, Iodocum Hondium, Leuinum Hulsium, & Gualterum Ralegh testimonium perhibuisse nos dudum obseruauimus in opere nostro *De Vita*) & alia multa siue in mari, siue in terra viuentia, ex parentibus eandem speciem, & membrorum constitutionem naturaliter habentibus in Africa, in Asia, & specialim apud Indos originem ducentia; nullam etenim hæc vulgi monstra obtinent monstri conditionem, vna excepta membrorum structura monstrorum constitutionem æmulante; nam & in suis regionibus frequentissime, immo vero quotidie nascuntur, vt apud nos homines perfecti; nullamque incolis admirationem, nullumq; inferunt horrorem; ac fiunt ex primario naturæ instituto, vt parentes in specie per omnia consimili perpetuentur; nec in eorum conformatione vllum reperitur vitium impediens organizantia principia. Ita ergo tota veri monstri generatim accepti essentia quoad singulas sui partes, & caussas ea definitione mirifice comprehenditur, qua constitutum est Monstrum esse viuens subcæleste membrorum vitiata constitutione videntibus horrorem cum admiratione afferens, raro admodum nascens, genitum ex secundario naturæ instituto propter aliquod impedimentum in caussis suæ originis.

16. de ciuita. Dei cap. 7. lib. 7. c. 2. Descrip. Reg. Guian. li. 1. c. 18.

Monstri diuisio in suas species supremas multiplex affertur, sed aptior eligitur. Cap. XIII.

HActenus de Monstrorum caussis generatim: comminus aggredi nunc oportet ad singulas eorum differentias, seu species; hæ autem Diuisionis opera sunt primum inueniendæ, mox sigillatim expliicandæ, atque in suas quæque caussas referendæ. Tria vero quum sint in monstro, penes quæ in varias species partiri potest, materia proxima, tempus originis, & forma essentialis: Quando materia monstri proxima dudum visa est esse subcæleste viuens, siue corpus viuentis nostratis; penes eam duplex diuisio monstri fieri potest: prima quidem Monstri diuisio est in tria suprema genera, quæ sunt Monstrum vegetatiuum,

Monstrorum theoria specialis.

E tribus fontibus monstri diuisio in species.

A materia monstri duplex diuisio. Prima.

sensitiuum, & intellectiuum; si quidem totidem sunt subcælestium viuentium supremæ species, planta, brutum animal, & homo. Verum quoniam homo ita est rerum omnium mensura, vt in eius origine theoria nostratium viuentium reliquorum apte contineatur; & quia in analogis sat est scientifico notitiam habere de præcipuo, in quo cetera omnia virtute dignoscuntur: propterea quum in monstrorum genere humana principem sibi locum vendicent, De humanis Monstris speciatim agere volentes, parum ab allata diuisione adiumenti haurire valemus: alias itaque monstri diuisiones consulamus. Altera vero diuisio monstri a materiali principio petita erit pro varietate membrorum corporis, in quibus conformatio vitiari potest: penes quam licet solius humanæ naturæ omnia monstra recenseri valeant, vt homines monstroso capite, pectore, brachijs, ventre, cruribus, & id generis; minus tamen apta est methodo scientificæ, quia quum plures partes eandem speciem malæ conformationis habere possint, cogeremur inutiliter easdem monstrorum origines, & caussas in varijs partibus repetere. Quare nobis vsui non sunt Monstri diuisiones a materia petitæ; ad alias ergo accedamus. Porro tempus originis monstrorum duplex obseruatur ab Aristotele; quippe aliqua monstra fiunt a natura extra vterum maternum; sic Athletas quosdam prius bene formatos in monstra degenerasse, testatur Præceptor eximius; aliosque item faciem humanam in vultum diuersi animalis commutasse; qua de re latius infra cum Aristotele tractabimus: sic expositum infantem factum quadrupedem iudicat Cardanus, educatumque in syluis ferarum indulgentia ferinos cum lacte induisse mores, vultus, vngues, & caudam emisisse; taleque monstrum in Misnia captum; & eiusce modi etiam Magni Alberti æuo duos masculum, & feminam homines quadrupedes in Germaniæ nemore captos multo antea, subiungit Cardanus: cui tamen assentiri nequeo, quia Magni etiam Alberti testimonio hæc feræ fuere de Simiarum genere in multis partibus humanam figuram referentium; nam homini caudam e syluestri victu enasci probabile non est. Nec similiter verum putamus, quod in proposito affertur ex Platone de Glauco marino, eum scilicet fuisse hominem piscatorem, cuius posteriora

Marginal notes (left): Exploditur. — Quia sat est nouisse caussas mõstri humani. — In primo analogato cetera virtute nosci. — Monstri diuisio secunda. — Exploditur. — Quia repetitionis inutilis origo est in theoria. — Monstri diuisio tertia. — Monstra extra matris vterũ facta. — Infans expositus in feram degenerauit Cardano. — refellitur Cardanus. — Glauci marini monstrosa forma.

Marginal notes (right): 4 de gen. an. cap. 3 & 4. — cap. 18. — lib. 18. de subtil. — 22. de animal tr. 2. cap. 1. — 10. de Republ.

ſteriora membra in piſcem mutata ſunt, veteribus corporis partibus partim fractis, partim contritis, & a fluctibus penitus obtruncatis, vt cuiuis magis beſtiæ ſimilis ſit, quam qualis natura erat: nam mera eſt fabula hæc, non hiſtoria Glauci; nouimus enim Platoni apologos eſſe vſitatores. Verum tamen habemus e ſacra pagina Nabuchodonoſor Regem ab hominibus eiectum ſeptem annis nemora cum beſtijs habitaſſe, fænum bouis inſtar comediſſe; capillos eius in ſimilitudinem aquilarum creuiſſe, & vngues illius quaſi auium: ſed hoc ſupra naturæ metas dici poteſt fuiſſe miraculum: adeo vt Athletæ ſoli, & alij homines ab Ariſtotele commemorati extra vterum degentes ex perfectis viuentibus in monſtra degenerauerint nulla dubitatione puris naturæ viribus; quum certo conſtet longe plurima in vtero matris monſtra procreari. Ceterum hæ duæ monſtrorum ſpecies nimis confuſam, &c. communem eorundem theoriam nobis exhibent; quum exquiſitam propoſiti argumenti deſideremus in hoc opere. A formæ igitur eſſentialis varietate monſtrorum ſpecies omnes præcipuas hauriamus; ſic etenim ſcientifica magis diuiſio fuerit; ſiquidem actus eſt, qui ſeparat, & diſtinguit, apud Ariſtotelem; potiſſimumque actus eſſentialis ſpecificas differentias conſtituit. Quum autem eſſentialis monſtrorum forma ſit vitiata, inſueta, & mira membrorum corporis compoſitio; penes eam primo diuiditur monſtrum in vniforme, ac Multiforme: Monſtrum vniforme illud eſt, quod habet partes referentes membra viuentis vnius ſpeciei; Monſtrum vero multiforme conſtat ex partibus membra viuentium diuerſæ ſpeciei æmulantibus. Subdiuiditur autem hoc vtrumque genus monſtri proprie dicti varias in ſpecies; nam monſtrum vniforme aut eſt mutilum, vt infans abſque cruribus ortus, abſque brachijs; aut eſt excedens, vt puella biceps; aut eſt monſtrum ancipitis naturæ, vt infans duplici capite ſine pedibus; aut eſt monſtrum difforme, vt infans habens membra tranſpoſita, oculos in pectore, manum in collo, teſticulos intra ventrem reconditos; aut eſt monſtrum informe, vt infans rotundus Hippocratis; aut eſt monſtrum enorme, vt infans ſemilapideus. Monſtrum

vero

Marginal notes (left): Dan. c. 4. — 4. de gen. an. c. 3. — 7. met. t. 49. — [illegible] ſect. [illegible] pid. 2.

Marginal notes (right): Purum figmentum. — Nabuchodonoſor feram vt induerit. — Reijcitur tertia mõſtri diuiſio. Quia nimis cõfuſam theoriam faceret. — Quarta monſtrorum diuiſio recipitur a varietate formæ. — Actus diſtinguit, qui, & quomodo. — Mõſtrũ vniforme quod ſit. — Multiforme quod. — Mõſtrum mutilum. — Excedens. — Anceps. — Difforme. — Informe. — Enorme.

vero multiforme subdiuiditur in illud, quod constat ex partibus variorum indiuiduorum in eadem specie, vt mulier virili capite; atque in illud, quod coagmentatur ex partibus membra viuentium diuersæ speciei in eodem genere propinquo referentibus, vt infans semicanis, centaurus, minotaurus; & in id, quod constat ex partibus membra viuentium diuersi generis propinqui æmulantibus, vt puer anserinis pedibus, & alatus, & faciem habens ranalem, ex humanis membris & auium, imperfectiorumue animantium partibus constitutus: ac denique monstrum multiforme constare poterit ex membris referentibus partes viuentium in vario genere penitus; vt homo semidæmon ex muliere natus. Dæmon enim assumpto corpore viuens est æquiuoce, vt fuse demonstrauimus in libris *De Vita*. Decem itaque sunt supremæ monstrorum species, ex formæ illorum specificæ varietate deductæ, nimirum Monstrum vniforme truncum, excedens, ancipitis naturæ, difforme, informe, enorme, Multiforme constans ex partibus diuersa viuētium in eadem specie indiuiduorum membra referentibus, constitutum ex partibus diuersas viuentium in eodem genere proximo species æmulantibus, consarcinatum ex partibus præseferentibus membra viuentium diuersi generis proximi, & coagmentatum ex partibus diuersi generis omnino naturam æmulantibus, Atque hæc de Monstrorum Caussis, natura, & differentijs generatim dicta sint satis.

Multiforme in eadem specie.

Multiforme in diuersa specie.

Multigeneris

Semidæmon.

li. 1. c. 51.

Monstrorum species oēs ad decem redactæ.

Finis primi Libri.

FOR-

FORTVNII LICETI
DE MONSTRORVM
CAVSSIS, NATVRA, ET DIFFERENTIIS,
Liber Secundus,

In quo speciatim agitur de Monstris humanis.

PRÆFATIO
Attexens dictis dicenda, & dicendorum ordinem promulgans.

EXplicatis in superiori contemplatione caussis, natura, & differentijs Monstrorum generatim, ordo naturæ postulat vt ad eadem attributa in singulis monstrorum generibus aperienda nunc aggrediamur. Verum quoniam quæcunque in plantarum, & brutorum animalium monstris considerari possunt, eadem illustriora de proposito, & locupletiora sunt in Monstris humanis; propterea operæ pretium fore arbitramur, si ex professo, primarioque instituto de his speciatim agamus originem Hominis monstrosi, & caussam communem in primis adeuntes, illius differentias mox sigillatim patefacientes

cientes, ac vnamquamque demum in suas caussas immediatas ex rei natura resoluentes ea methodo, vt vniuscuiusque speciei seorsum primo existentiam dudum leuiter tactam ex historicis fusius comprobemus, deinde vero generationem propriam ex suis caussis proximis deducamus rei naturam semper consulentes, & propositum antea ordinem in ijs differentijs inuestigandis obseruantes.

1. lib. c. 3

lib. 1. c. 13

Origo, & caussa monstrorum humanorum communis quæ, & quotuplex esse valeat. Cap. I.

QVum tot, taliaque sint principia ad humani corporis fabricam ędificandam concurrentia, quot, qualiaque vidimus in opere *De perfecta hominis constitutione in Vtero*, semina parentum, eorundem animæ, imaginationes, maternus sanguis, Vterus, Intelligentię, Cælum, Deus Optimus, vt certum est vnicuique vbi ea omni labe caruerint, hominem perfectum constituere; ita vbi eorum aliquod, vel plura quomodocunque vitiata fuerint, humanum genus in varias monstrorum species plane deformāt. At de monstrorum generatione speciatim acturos, illud in primis, quotuplex, quæque sit eorum communis origo, & caussa, explicare oportet. Qua quidem in re triplicem absolute putamus fieri posse monstrorum procreationem, vnam quidem supranaturalem a summo Deo in pœnam perpetrati sceleris homines deformante; quod legimus in sacra pagina Nabuchodonosor Regi contigisse: alteram vero infra naturam, a Dæmone malo illudente sensus humanos, vt accidit maleficio transformatis; tertiam autem mere physicam ob aliquod vitium, ac impedimentum in principijs naturalibus humanorum corporum conformationi destinatis. Nostri muneris non est neque miraculosam, neque illusione a malo dæmone

Monstrorū generatio triplex absolute.

Supra naturalis.

Infra naturā.

Physica.

Eligitur explicanda postrema.

Dan. c. 4.

dæmone fictam monstrorum originẽ perscrutari; agemus autem solum de naturali. Monstra vero quum in sua physica generatione quatuor obtineant caussarum genera, vna tantummodo caussa efficiens reperitur, quę eadem numero monstris omnibus communis esse potest: Quum etenim monstri forma essentialis vna sit corporis figura, & conformatio; certũ cuiuis est non vnam communem monstris omnibus esse figurã, & conformationem; quando alia sunt quadrupedia, sine pedibus alia; alia brachiorum expertia, duplici alia capite, alia bicorpora, & alia conformationum aliarum. Materia vero monstri communis vna est subcæleste viuens, quæ nõ indiuidui, sed generis habet vnitatẽ: monstri vero humani materia omnes monstrorũ species recipiens nec ipsa est vna numero, nec specie, sed genere solum; nam pleraque monstra humanorum homines sunt; alia ex congressu hominis nefario cum belluis orta quapiam ex parte humanam effigiem referentia bestię sunt; alia semibestiales homines; vt infra patebit. Caussa item monstri finalis non est vna specie, sed genere tantum; immo vero duplex, conseruatio alias solius speciei essentialis, alias vnius generis; & vitæ operatio. Vna caussa efficiens Monstris omnibus communis est tum Deus Optimus, tum Intelligentia motrix, tum etiam cœlum. At vero Deus Optimus caussa est remotissima, & communissima supernaturalis & supernaturaliter, ac eminenter concurrens cum omnibus agentibus infra se positis ad quorumlibet effectuum productionem, vt monuit aliquando Aristoteles asserens a Numine supra extimam lationem, vbi neque tempus, neq; motus, neque locus, neque corpus, neque vacuum est, beatissimam, & sibi sufficientissimam vitam viuente rebus omnibus alijs pendere esse, & viuere, his quidem clarius, his autem obscurius: cum ceteris autem agentibus Deum summum non physice, sed eminenter concurrere diximus, quia sine motu cõcurrit; omnis autem actio physica vel motus est Aristoteli, vel non sine motu. Intelligentia verò infra Deũ motrix caussa est item post Deum maxime communis, & remotissima omnium effectuum corporeorum; a qua veluti a principio & cœlum Aristoteli, & tota natura dependet physice, quia per motum a se in cœlesti corpore factum cuncta corpora conser-

Marginal notes: Monstrorum quatuor caussarũ genera. — Caussa efficiẽs vna communis esse potest omnibus mõstris. — Monstra non omnia vniformia. — Materia non vna omnium monstrorũ. — Cap. 58. — Caussa finalis monstrorum omnium non vna. — Deus vt monstrorũ caussa. — 1. Cœl. t. 100. — Deus vbi Aristoteli. — Gilb. porr. ca. de Actione 9. meta. t. 7. 2. Eudemior. c. 5. 12. meta. t. 38. 2. physic. t. 26. — Actio physica est cũ motu. — Intelligẽtia vt sit monstrorũ caussa.

Cœlum vt sit monstrorum caussa.

uat,& moderatur, generabilia vero etiam producit. Cœlum item est caussa tertio loco remota, & communis omnium euentuum subcælestium physica,& physice agens; quia & corpus est mobile,& non sine motu operatur; quod alibi docuit idem Aristoteles inquiens necessarium fuisse mundum hunc inferiorem contiguum extare supernis lationibus, vt omnis huius mundi virtus gubernetur inde. Verum quoniam decreto Aristotelis caussæ communes, atque remotæ non pariunt exquisitam propositi scientiam; propterea his omissis ad propinquas monstrorum singulorum caussas accedamus, a quibus illorum differentiæ singulæ proueniunt.

Cœlum non agit sine motu.

Caussæ quæ non pariant scientiam.

1. Cœl. t. 5. & seq. t. meteo. cap. 2. 8. meta. t. 12. 1. post. t. 19. 20. 23 24. 2. phys. t. 38.

Monstrorum in humana specie mutilorum realis existentia ex historicis elicitur. *Cap. II.*

NE quis autem arbitretur inuentas in præcedenti libro Monstrorum differentias esse quidem intellectu excogitabiles, at reuera nunquam omnes in rerum natura fuisse, ac præsertim nunquam in humano genere compertas esse, aut inueniri posse; licet olim pleraque illorum exempla ex historicis attulerimus; operæ pretium, immo verius necessarium duximus nunc distincte magis singularum specierum monstrosæ figuræ in hominibus realem existentiam comprobare ex monstris ortis post aduentum Christi Domini; nam superiorum plurima genita sunt ante Diuini Verbi Incarnationem. Sic ergo a monstris mutilis exordio sumpto specialem hanc theoriam aggrediamur. Porro in Monstrorum mutilorum genere Ioannes Gualtherius diligens Chronista ex Rubeaquense multa recensuit inquiens, In pago Dirlistorf natus est puellus corpore quidem bene compacto, cui tamen brachia, pedesque ob naturæ defectum nõ conueniebant; dextra enim manus quum omnino deesset; eo loco, quo polles esse solet, carnosus tumor instar verticuli, aut nucis paruæ eminebat; sinistræ autem manus pars dimidia in tres tantum digitos, sed plane cõiunctos, vt pedes quoque in totidem digitos desinebant. Educatus autem non tantum cibum, potumque monstrosis manibus capere; sed numerare pecuniam, subducere rationes, easdemq; elegantissimis litterarum characteribus rationum libro

cap. 13.

1. lib. c. 3

tom. 2. Chron. Chroni. polit.

Anno Dñi. 1492.

libro assignare potuit; quemadmodum alia omnia, quæ alias manuum auxilio ab hominibus fieri solent. Vixit vltra sexaginta annos viuidus, ac obeso corpore senex. Infans etiam in Hassia ceteris bene distinctis membris natus est, auribus tamen, oculis, ac naribus omnino carens, solumque oris hiatum obtinens in facie. Alius Vuittembergæ sine capite ortus. Puellus alibi postea exoritur, qui brachijs penitus orbatus reliqua corporis forma rectissima fruebatur; pedibus, quum ad vigesimum ætatis annum peruenisset, vice manuum mire vtebatur accipiendo, secando, ori inserendo, nec non etiam alea, & chartis colludendo. Hunc se Lutetiæ vidisse Paræus confitetur quadragenarium, quadrato corpore, omnia quæ manibus perfici solent munia obeuntem; humeri enim trunco, & capite, colloque vibrato securim in palum oppositum tam certo, & valido ictu, quam manu quiuis alius vir eiaculabatur; aurigæ flagellum tanta vi distringebat, vt aere validius percusso resonaret; ceterum pedibus edebat, bibebat, chartis lusorijs, & talis colludebat. Tandem latro, & sicarius deprehensus ex furca strangulatus rotæ affixus est. Infelici natura benigna parens brachia, manusque tradere noluerat, ne furta, & cedes patraret; in quæ tamen vitia seu siderum, temperamentiue inclinatione, seu potius mala educatione turpiter collapsus meritas infami vitæ penas capite luit. In eadem specie monstri mulier eiusdem agilitatis Paræo, & alijs visa est, quæ manibus omnino carens arrepta pede pluma litteras non tantum elegantissime pingere; sed tractare colum, nere, numerare pecuniam, ac subtilissima quæque pedum digitis conficere potuit. Augustæ Vindelicorum Delrij quoque testimonio mulier primo peperit caput humanum membranis inuolutum; mox bipedem serpentem, cui Lucij piscis caput, corpus ranæ, pedes & cauda lacertæ; tertio porcellum. In villa Nepritz non procul ab oppido Vurtzensi ad Moldam sito natus est infans sine pedibus Iobi etiam Fincelij testimonio. Mysenæ ortus est infans diuiso in fronte craneo, vnico crure, sine labijs, oris loco exiguum habens foramen, reliquo truncatus corpore. In ditione Principis Palatini Electoris, in pago Horcshan, in valle Zellina infans muliebri sexu ortum habuit monstroso aspectu, sine oculis, carens auribus, aperto, & lato ore,

[Margin: 1503. 1525. 1528. lib. 23. cap. 6. 1531. Disq. mag. to. 1 lib. 2. q. 14. lib. de mira. 1536. 1550.]

 corpo-

corpore vbique lacero,ac in plerisque membris excoriato similis. Vuidensbachi,quod parum a Schleusinga distat,Fincelij quoque relatu monstrum natum est ex muliere, quod infantem absque pedibus referebat, eorum loco habens demissam cuspidem; a femoribus etiam cuspides prominentes obtinens. Romæ anno Domini M D LXXXV. visus est vir trigesimum secundum natus annum coxis,& cruribus,pedibusque infantis nuper nati partes consimiles magnitudine non æquantibus,supernis membris debitam ętati molem obtinentibus. In Misnia infans natus est absque capite, oculorum effigie in pectore expressa, Fincelij relatu. Basileæ infans natus est masculus, carens auribus, earum loco habens duo tantum foramina,sic tamen clausa,vt nihil inde audire potuerit:vixit octo menses. Ibidem postea infans etiam natus corpore satis quidem bene compacto,sed sine collo, monstrosa plane facie,oculis insolitæ magnitudinis, quasi in fronte sitis; superior capitis pars illi omnino deerat: in occipitio foramen erat satis amplum, ex quo sanguinis aliquantulum fluebat; statim ab ortu occidit. Paræo referente, qui se id monstrum Lutetiæ vidisse testatur,puer nouem annos natus in Parpauilla pago, sex a Guisio oppido miliaribus, Petro Renardo,& Matre Marqueta genitus est,cui duo tantum digiti in dextra manu erant; brachium haud inuenuste a summo humero ad cubitum vsque deformatum; sed inde ad extremos duos digitos valde deforme visebatur: cruribus carebat; quamquam a nate dextra pedis imperfecta quædam velut figura quatuor tanquam digitis distincta proferre se videbatur: a sinistræ vero natis medio duo digiti prosiliebant; quorum vnus genitali virili haud erat absimilis.Romæ anno M D LXXXV. visa est octennis puella decora facie,ceteris membris bellissime formata, cui ab origine deerant crura, & coxarum partes inferiores. Reuera igitur sunt monstra mutila.

Anno Dñi. 1522.

1553.

1554.

1556.

1557.

1564.

Origo

Origo, & prima caussa monstri vniformis mutili educitur ex propria materiæ defectu. *Cap. III.*

MOnstra in humano genere vniformia mutila non sunt pumiliones, quos vulgo nuncupant Pygmęos, tum quia hi frequentes sunt, & ex pusillis parentibus orti naturam non referunt suo fine vlla ex parte frustratam; tum quia nullam deformitatem habent, nec vitium in caussis suis: sed monstra mutila sunt, quibus cum turpitudine insigni aliqua pars deest, vel adest imminuta: Horum originem referunt omnes in purum materiæ defectum; nec vlterius afferunt viri sapientes cuius materiei defectu, & quomodo talis defectus contingat in materia, cōfusam nimium, ac rudem propositi doctrinam exhibentes: quum effectum non resoluant in caussam primam; quod negocium iniunxit naturali Philosopho Aristoteles; quærere namque possumus quæ, quomodo, & cur deficiat materia in constitutione fętus aliqua determinata parte mutili. Nos hic distinguendum putamus; aliud enim est monstrum mutilū, cui deest magna pars corporis, vt exos ille fœtus Hippocraticus, expes puella, vir sine brachijs, & caput membranis inuolutum partu editū ab Augustana muliere; aliud est monstrū, cui deficit non ita magna portio corporis, vt monoculus infans, vnimanus, auribus, nasove ab origine carens: Profecto monstrum magno truncatum membro nascitur semper ex defectu materiæ, non quidem cuiuscunque, sed illius determinatæ, quæ illarum partium constitutioni præcise dicata est a natura primam sui originem habens ex eo, quod superabundauit partibus eiusdem ordinis in corpore parentum; scilicet infans exos in sui constitutione non habuit in semine parentum eam portionem crassam, quæ ortum ducere solet ex alimento redundante nutricatui paternorum, ac maternorum ossium: defecit autem ea portio seminis parentum, vel quia nutricationi suorum ossium ob aliquod vitium nihil superabundauerit; vel quia superabundans materia inepta fuerit ob sui crassitudinem, quæ in venas arctissimas regrederetur, per quas ad vltimam seminis prolifici officinā peruenire posset; vel quoniā ad testes delata in semen perfectū commutari

Margin notes: Pygmei cur non sint monstra. — Monstra mutila, quæ sint. — 2. physic. c. 27. & 38. — Effectus in quā caussam sint resoluendi. — sect. 2. epid. 2. — Monstri mutili diuisio. — Monstra mutila quæ sint ex defectu materiæ, & cuius. — Infans exos cur genitus. — Deficere cur possit determinata portio seminis.

tari nequiuerit, seu sua, seu testium culpa; vel quoniam ab aliquo seu calore vteri nimioq; dissipata, seu frigore ambientis concreta; vel quia in alium vsum consumpta fuerit, reliqua seminis, & sanguinis substantia bene se habente. Consimiliter sine coxis, & cruribus illa fere semipuella genita fuit ex defectu partis crassioris geniturae parentum, menstruique sanguinis, quae ortum habere debuit ex alimento superabundante nutricatui crurium, & coxarum genitorum. Idem iudicium esto de viro, & de puella sine brachijs; mutili enim ortus est ex defectu materiae illius particularis, quae a partibus eiusdem generis in corpore parentum effluere debebat ortum ducens ex alimento earum nutricatui superabundante: secus enim natura, quae de possibilibus efficit quod melius est, non monstrum, sed hominem perfectae conformationis generare debuisset minoris quantitatis cum omnium membrorum apta proportione. Caput autem illud membranis inuolutum, quod ab Augustana muliere partu editum affirmatur, mihi purum caput non est; quia caput sine corde, ac hepate physice viuere non potest multum temporis, nec in vtero; pars autem omnis formata est viuens Aristoteli: sed in ea mole cor, & hepar etiam fuere, aliaque principalia viscera; licet facies totam materiam extrinsecus in formam capitis occuparet; reliquae autem partes deerant in monstro, deficiente materia spermatica, & sanguinea, ex qua determinate generari debebant, vt pote originē trahens ab eo, quod redundare consueuit nutricatui earundem partium in corpore parentum: defecit autem, quia consumpta est in ortum spontaneum serpentis, quem mulier illa post capitis monstrum peperisse dicitur; & in constitutionem animalis alterius bruti, quod post serpentem edidit: Abire autem parentum semina ex mala siue sua, siue vteri qualitate in materiā, ex qua serpentes in vtero sponte nascantur, nouum non est, eo experimento comprobatum, quod Paraeus a Leuino recepit in hanc sententiam scribente, Superioribus annis me vsa est medico mulier quaedam insularis, quae ex congressu cum nauta quum concepisset, celeriter illi adeo aluus intumuit, vt ad praescriptum a natura vsque terminum gestando oneri nō videretur suffectura: non mense exacto obstetricem accersit, moxque post validos conatus, & enixus, exclusit primo informem

Infans carens cruribus vnde ortum habeat.

Infantis absq; brachijs caussa originaria.

Natura semper efficit qd melius est, de possibilibus.

de an. in ces. c. 10
1. polit. cap. 5.

Caput membranis inuolutū quam naturā habuerit.

Caput sine busto, nec in vtero diu viuit.

de gen. an. c. 1.

Ex semine in vtero mulieris serpentes gigni quomodo possint.

li. 19. c. 3. de oc. na. mir. c. 8.

formem

formem carnis concretionem; duabus vtrinque ansis in brachiorum longitudinem, & modum exporrectis præditam, & a vitali quodam principio se spongiarum, & vrticarum more motilantem, ac palpitantem; post modum delapsus ab vtero serpens est rostro adunco, longo, teretique collo, oculis vibrantibus, cauda acuminata, eximiaque pedum agilitate; qui ortus fremitu, sibilisque totum cubiculum impleuit in omnem se partem proripiens vt latebram nancisceretur; sed ipsum mox vnanimi impetu facto quæ aderant mulieres puluinis coniectis suffocarunt: tandem misella multo labore fracta fętum masculum peperit adeo male multatum, & excarnificatum ab eo serpente, vt statim baptizatus interierit. Monstrum autem vniforme minori portione truncum, vt puer vnimanus, semipes, monoculus, nasindigus, auricaptus, & id generis, oritur ex defectu materiæ, quæ suam originem traxit a residuo alimenti superabundante nutricatui consimilium partium in corpore parentum; secus enim si materia menstrui, vel seminis, vndecunque a parentis corpore prodiret, apta esset ex qua in vtero virtute seminis vnaquæque fætus particula constitueretur, nunquam ex defectu materiæ monstrum mutilum oriretur, potissime truncum parte pusilla, vt manu, auribus, naso; nam poterat fætus a natura vbique de possibilibus efficiente quod melius est, paullo minor constitui corpore toto, ex alijs partibus desumpta portiuncula materiæ in deficientis membri constitutionem.

Mola miræ formæ.

Non ex quacunque portione seminis aut menstrui fieri quacunque partem fætus.

Secunda caussa, & origo monstri mutili ostenditur esse ex debilitate, ac defectu virtutis formatricis.
Cap. IIII.

Monstrum idem vniforme aliquo membro mutilum, vt puer vnimanus, vnipes, monoculus, nasicarens, aurindigens, præter materię illarum partium propriæ defectum ab aliqua ex propositis caussis prouenientem, fieri etiam potest ob imbecillitatem virtutis formatricis eorundem membrorum: si etenim pars illa seminis parentum spirituosa, cui vim constitutiuam fætus inesse vidimus, imbecilla fuerit, reliquas partes efformare poterit, præter eas, quæ monstro desunt: determinate vero

potius

Vt monstrum deficiēs oriatur ex defectu virtutis formatricis.

potius has quam alias efformare desinit ob imbecillitatē multiplici de caussa: vna quidem est, quia portio seminis parentum spirituosa, cui præcise talium membrorum efformatio demandata est, quum habeat originis suæ materiam a consimilibus generantium membris, si quapiam ex allatis caussis in tota seminis massa fœtum cōstituente non reperiatur, vim ea massa non habebit eas partes in fœtu generandi; vt pote carens temperamento simili, quo earum partium naturam constituat: Quæ caussa belle ad efficientis defectum redigitur, vt prior ad inopiam materiæ. Altera vero est, quia in massa spirituosa seminis ea portio, ad quā eiuscemodi membrorum efformatio pertinet, sit vel nimio calore vteri dissoluta, & eneruata; vel nimio ambientis frigore proprio calore priuata, a quo fecunditatem habebat Aristoteli; alijs partibus seminis intactis; vel etiam quia non vltimum seminis complemētum in testibus habuerit; vel demum quia olim a partibus consimilibus in parente, quarum nutricatui superabundauit, vi tertię coctionis non adepta fuerit exactum illarum partium temperamentum, quo ad consimiles in fœtu procreandas indiget ceu necessario penitus instrumēto. Id autem vitium simul inesse debet cum paterni, tum etiam materni seminis illi portiunculæ, quæ a consimilibus parentum membris materialem originem ducentes, consimilium membrorum fœtus constitutioni a natura destinantur: Quod quia raro admodum contingit, ideo frequenter monstra non oriuntur, paterno semine materni vitia sæpenumero corrigente, atque non raro vicissim materno spermate paternæ geniturae defectū supplente. Tertiam caussam refert Aristoteles in caloris, quo semen pollet, excessum, aut defectum inquiens, *Inest hic calor in excremento seminali, tantam, talemque habens motionem, & actionem, quanta modice ad quamuis corporis partem accommodetur. Quod si vel deficit, vel excedit, rem, quæ fit, aut deteriorem efficit, aut læsam, & mancam.* Atque hac sane ratione ortum reor monstrosum puerum, quem anno Domini M D LXXIII. Paræus Lutetiæ vidit nouem annos natum, in Parpauilla pago, sex a Guisio miliaribus, Petro Renardo, & matre Marqueta genitum; cui tantum duo digiti in dextra manu erant; brachium haud inuenuste a summo humero ad cubitum vsque deformatum; at inde ad extremos duos digitos deforme valde visebatur:

Semen vnde fecunditatem habeat.

2. de gen. an. cap. 3

Vnius parentis semen alterius vitiū corrigere posse.

2. de gen. an. cap. 4

lib. 24. cap. 6.

sebatur: cruribus carebat; quamquam a nate dextra pedis imperfecta quædam veluti figura quatuor tanquam digitis distincta proferre se videbatur: a sinistræ vero natis medio duo digiti prosiliebant, quorum vnus genitali virili haud erat absimilis.

Tertia caussa, & origo monstri mutili statuitur in angustia vteri, ac loci fœtum continentis. Cap. V.

SEd trunca etiam hominum corpora quibusdam partibus oriuntur nullo materiæ defectu, nullaque virtutis agentis imbecillitate, ob solam vteri, membranæve fętum ambientis angustiam in ea regione, quę constituendæ partis in conceptu locus esse deberet: si namq; vterus quapiam in parte sui nimis coarctetur aut ob aliquem tumorem scyrrhosum, siue in sua substantia natum, siue in tunicis intra eum sitis, & embrio circumpositis; siue in visceribus extra vterum degentibus, sed illi propinquis exortum, a quo comprimatur: aut ob nimis arctam ventris adstrictionem studiose a muliere factam, seu conceptus occultandi caussa, seu quauis alia ratione: aut ob placentæ nuncupatæ, aut molæ cum fœtu coniunctæ immodicum incremētum: aut quia duo sint fœtus magni, pluresve duobus in vtero; nequeunte materia in ijs angustijs locum habere, in quo determinata pars illa fœtus generetur, vel consumitur in halitus, vel in humores diffluit, vel in membranas fœtum ambientes, siue placentam, siue in alias partes consimilis naturæ alio loco ampliori genitas commutatur; vel demum intra vicinarum partium cauitates, ac laxiorem substantiam introducitur; fętu a natura mutilo ijs membris, quibus in amplo loco constituendis ea materia destinata fuerat: Et hac sane ratione fœtus expes, auricaptus, absque brachijs, nasindigus construi potest; ac tunc maxime, quum duo, vel plures conceptus iustæ molis fuerint in vtero.

Caussæ vterū angustantes.

Quarta mutili monstri caussa, & origo ad materiæ ineptitudinem redigitur. Cap. VI.

SI quando autem vtero existente satis amplo, & expedito; virtuteque formatrice valida, & integra; quin & materia debitæ quantitatis; aliqua tamē materiæ portio inepta fuerit, quę animetur, & in substantiam viuentem conuertatur; aut quæ animata determinati membri figuram induatur, siue quia vltimas dispositiones, ac temperamentum necessarium ad animam, vitamque, aut membri figuram subeundam non habuerit: siue quia tales dispositiones, ac huiusmodi temperamentum, ob aliquam intemperiem sibi quomodocunque ab ambiente corpore impactam, amiserit: quando actus actiuorum Aristoteleo decreto non fiunt nisi in patiente disposito, & in propria vniuscuiusque materia, quæ non nisi per vltimas dispositiones determinatur ad vnuquodque, ex se indeterminata existens ad omnia; proinde ceteris materiæ portionibus bene se habentibus, monstrū in vtero constituitur sine illo membro, cui constituendo pars illa materiæ inepta secundum naturam ideo destinata erat, quoniam ab eiusdem generis membro parentis suam originem, & per eam consimile temperamentum temperaturæ partis gignēdæ habens, in eo vltimam ad eius naturam induendam propensionem obtinere debebat. Hac de caussa vnoculus infans oriri poterit sine alterius vestigio, vnipes, vnimanus; immo vero etiam carens insigni mole corporis, vt captus brachijs, & cruribus, coxisque.

Ineptitudinis materię fętus caussæ variæ.

Actus actiuorum in patiente disposito fieri.

Materia ex se indeterminata, vt determinetur.

Materiæ ineptitudo vt sit monstrorum caussa.

2. de an. t. 24. 26.

Quinta monstri mutili caussa, & origo est ex parente itidem trunco. Cap. VII.

POrro si parentes ambo truncati fuerint eadem aliqua suorū corporū parte ab origine; atq; adeo in genere monstri contineantur; necessario prolem monstrosam suscipient eadem parte carentem; quippe conceptui nec a patre proueniet pars illa efficiens spirituosa seminis, cui dicata est eiusmodi membri conformatio; nec a matre materia eidem parti constituendæ necessaria: Quocirca ex duobus

Cur, & quando ex monstrosis parentibus monstrosi filij nascātur.

duobus vnoculis, aut vnimanis, aut crur icaptis, brachijsue carentibus partus omnes enascentur necessario monstrosi, monoculi, vnimani, crurindigi, brachijsue capti: si ergo carenti brachijs illi sicario Lutetiæ strangulato nupta fuisset mulier illa, quæ Parei testimonio visa etiam Lutetiæ fuit non ita pridem sine brachijs orta; ex tali coniugio non nisi proles brachiorum exors exoriri potuisset. Sin autem vtrique parentum eiusdem membri mutilatio post ortum morbi alicuius sæuitia contigerit, non erit necessarium ex illis monstrosam pariter sobolem procreari; poterit monstrosa tamen ex illis itidem soboles prouenire ob caussam nuper allatam: At vero non erit hoc necessarium, quia fieri mutilatio potuit in parentum corpore quando iam ad eorum testes, & ad venas prope ventrem peruenerit materia seminalis cum sanguinea, quæ superabundauerat olim nutricatui earum partium, quibus postea parentes orbati fuere; tunc enim ex mutilis parentibus integra potest exoriri soboles; quo nomine Aristoteles alicubi vere dicere potuit taurum a castratione vaccam impleuisse; tunc enim vasa eiaculantia inter testes, & penem media taurus ille semine plena obtinere potuit, quod vel exectis testibus in vterum feminæ iaculari valuit, & ex illa prolem integram suscipere: Tale quid enim cani cuidam contigisse olim audiuimus a Papyrio Caballetto præclarę indolis viro; canem scilicet Veneris oestro percitum dum femellam sui generis ad coitum insectaretur inuitis catellæ dominis, intra valuæ cuiusdam angustias comprehensum medium, ac vi detentum forcipe statim ab hero catellæ testiculos amputatum, & illico dimissum a castratione cum obuia sibi cane venerem non detrectante corpus miscuisse. Sin autem vni tantum ex parentibus membrum aliquod defuerit, si quidem femina sit carens aliqua parte, præsertim non spermatica, vel ex vtroque genere partium constituta, necessario fætus enascetur monstrum eadem parte truncum; quia materia illius membri constitutioni apta non nisi a matre integra inest summam originem ab eius parte consimili obtinens: neque huic defectui consulere poterit masculi semen, quia id in materiam carnosarum partium illi membro necessariarum concedere non valet. At vero si pater fuerit homo aliqua parte mutilus, is ex femina integra poterit quidem

li, 24. c. 6

Ex monstrosis parẽtibus cur & quando filij non monstrosi oriãtur.

1. degen. an. ca. 4.

Taurus castratus quomodo vaccã potuerit grauidam efficere.

Canis castratus venerem exercuit.

Paternum semen quando supplere nequeat defectũ maternæ materiæ.

dem monstrum æque truncum procreare; at non necessario mutilam prolem suscipiet, quia vbi deficit spirituosa pars paterni seminis illius membri formationi destinata, præsto esse potest a consimili parte materni corporis materialem generationem habens feminei spermatis spirituosa portio, quæ in eius membri conformatione suppleat defectum patris; qua ratione Aristoteles alibi monuit ex læsis parentibus interdum læsos, interdum non læsos filios prouenire. Ita ergo ex coitu cum monstro mutilo monstrum consimile generatur.

Femina cur possit omnem masculi defectũ supplere.

2.degen. an.cap.3

Sexta caussa, & origo monstri mutili ad morbum fœtus attinere dicitur. Cap. VIII.

POstremo loco monstrosus partus ab integris parentibus edi poterit, nulla vel deficiente, vel inepta materia; nulla continentis vteri angustia; nullaque virtutis formatricis imbecillitate, vbi fœtus integer efformatus in vtero aliquem morbum patiatur, quo integra illius aliqua pars absumatur: Vt enim homines adulti luis Venereæ veneficio plerique nares amittunt, ac virile membrũ; vtque sphacelismo integris brachijs aliquando, vel cruribus priuantur; vtque nimio frigore nonnulli pedibus truncãtur; vt alijs membris ferro amputantur, igneue cõsumuntur, qui omnes obducta vulneri, vlceriue cicatrice monstra mutilata nobis apparent; ita sane tenerrimum fœtus corpusculum in vtero aliqua parte detruncari valet, siue adurente inflammatione consumpto pede, siue corrodente humore aliquo exesa manu, siue a lue gallica parentum exectis naribus, auribusue; siue sphacelismo absumpta virga, siue quomodocunque aliter alia parte detracta; qui morbus a natura Hippocrati medicatrice mox qua qua ratione curatus, obducta corpori fœtus cicatrice, relinquitur puellus truncus, qui suo tempore nascitur monstrum eo membro destitutum. Raro autem contingit exoriri eiuscemodi monstrum, quia raro contingit fætum in vtero tenellum adeo graui morbo affici, & non interimi, sed ab amisso vi morbi membro integro obducta corpori cicatrice conualescere. sic igitur ex vi morbi oriuntur pleraque monstra mutila.

Monstrum vt vi morbi oriatur.

Monstra

Monstra mutila ex imaginationis parentum vi exoriri non posse.
Cap. I X.

NEque vero plerisque alijs assentimur, quibus omnia cuiusque speciei monstra, atque adeo mutila, vi vehementioris phantasię parentũ enascuntur: Quum enim phantasia quantumuis intensa vim non habeat detrahendi quidquam materiei generandi conceptus: nec virtuti generatrici: nec formatrici seminis: nec loci amplitudini, vterum nimis quam par sit angustando: nec sanitati fætus, morbum membrorum consumptorem procreando: sed solum valeat figuras, & colores partium variare vehemens imaginatio: liquido iam patet nullum ab ea monstrum mutilum posse procreari: at omnia in eo genere fieri a caussis antea propositis cum seorsum acceptis, tum etiam multo magis si plures in vnum conuenerint, siue in eadem parte, siue in pluribus: siquidem trunci monstrose a natura homines fiunt simul pluribus membris carentes: quorum vno vteri angustia destitui possunt, altero vi morbi priuari, altero defectu materiæ orbari, altero imbecillitate agentis caussæ spoliari: & ita de alijs. Ita ergo ex tot caussis physice nascuntur omnia monstra mutila: quorum originem Clarissimi viri indifferenter referunt in vnum materiei defectum.

Monstri vniformis.

Monstri vniformis excedentis realis existentia ex historijs item comprobatur. *Cap.* X.

AT in eodem genere monstri vniformis ex aduerso multa reipsa comperiri monstra in aliqua parte aut secundum numerum, aut secundum molem mirabiliter excedentia, ijsdem historicis confirmari potest; namque apud eundem Ioannem Gualtherium Infans duplici capite ortus est. Quin etiam Theodosio imperante, Arcadio, & Honorio Coss. in orientali plaga in castello Emaus Palestinæ natus est puer ab vmbilico deorsum vnum corpus obtinens, sursum bicorporeus duo habens pectora, duo capita proprijs pollentia sensibus adeo discreta, vt altero comedente, ac bibente, alterum abstineret monstri caput; altero vigilante,

Anno Dñi 140.

398.

lante, alterum somnus oppressum detineret; licet nonnumquam simul dormirent, simul colluderent inuicem; sed & inter se aliquando rixabantur, seque inuicem percutiebant. Vixit monstrum fere biennium; & alter semipuer alteri mortuo quatriduum superuixit. Huius monstri testimonium perhibuit D. Augustinus luculentissimum. Constantinopoli puer natus est quatuor pedes habens. Alter duos vertices a natiuitate obtinuit. In Thracia pariter natum infantem quatuor pedes habentem populi viderunt. Alterum ibidem duo capita gerentem; quorum vterque ferro concisus est. Henrico Tertio imperante in confinio Normanniæ, ac Britanniæ portentũ visum est in vna, vel potius in duabus mulieribus; erant duo capita, & quatuor brachia, cetera gemina vsque ad vmbilicum: inferius singula omnia, comedebat, ridebat, loquebatur vna, dum altera interim abstineret, fleret, atque taceret; ore gemino comedebatur, sed vno meatu venter eijciebat; vni defunctæ superuixit altera pene triennio mortuam portans, denique pondere molis, & nidore cadaueris occubuit. Historiam texuere quoq; Vincentius ex Guillerino, & Matthæus Palmerius quamuis tempus natiuitatis varium reddãt. Constantiæ ad lacum Acronium nati sunt duo infantes, masculus, & femina, duobus capitibus, quatuor brachijs, totidẽque pedibus, membris omnibus absolutis, sed coniunctis corporibus imo ventre circa vmbilicum. Homines alibi postea nati bicipites. In Anglia ortus est puer geminus a clune vsque ad superiores partes ita diuisus vt duo haberet capita, duo corpora integra ad renes cum suis brachijs, qui triduũ superuixit. Monstrum etiam Namuti exortum est infantem bicipitem referens tam sexu duplicem, quam ceteris partibus, sola corporis compage simplicem. In agro Florentino puer natus bicorpori effigie, geminis capitibus, quaternis manibus, circa genitales partes ita connexus, vt in duos tantummodo pedes terminaretur; a partu matris paucos dies vixisse perhibetur. In pago Vallis Arni superioris nomine Tertanio monstrum exortum est duos puellos vno vmbilico ad inuicẽ iunctos habens, cui ab vno latere & genitalia erant membra, & bina quoque pendebant inualida crura; ab altero vero latere crus solum exibat imperfectum; fuitque monstrum hephemerum. Alibi natus est in Italia infans sub vno capite quatuor

[Margin, left: Anno Dñi. 595. — 601. — 1044. — 1063. — 1104. — 1112. — 1118. — 1310. — 1316. — 1389.]

[Margin, right: lib. 16. de Ciu. Dei cap. 8. — lib. 26. cap. 38.]

li.24.c.4. de monstr. Lut. cap. 8.

tuor brachia, totidemque crura diuaricans; cui vita exiguo tempore durauit; de quo & Ambrosius Paræus, & Ioannes Riolanus Fil. testimonium perhibuere. Puella biceps in Boioaria Aquilonari inter Danubium, atque Alemannum fluuios in Sanderſdorf nata eſt in mola pagi, quæ & quaterna brachia, bis geminas manus, & totidem pedes habuit. In agro Piceno exortus eſt infans dentibus ſex, & facie inſolitæ magnitudinis. Bernæ puella orta eſt vno capite, duabus posterioribus corporis partibus, totidemq; pudendis. In Veronenſi agro infantes feminæ duæ natæ ſunt binis genitalibus, duplici ventre, quaternis brachijs, ſed ſibi dorſo ab imis humeris, vt inquit Paræus, ad nates vſque arctiſſime cohærentes; quod monſtrum parentes diu multumque per Italiæ vrbes, quæſtum inde ſibi comparantes, circumtulere. In pago Rorbachio non procul ab Heydelberga, Paræi etiam relatu, gemini vtriuſque ſexus obuerſis tergoribus annexis orti ſunt. Biceps infans Patauij natus eſt, in quo præter naturæ luxuriem nihil alioquin fuit fœdum aſpectu. Romæ gemini orti ſunt, ſimulque vno corpore coniuncti, aduerſis inter ſe manibus, ac facie; qui pauculos vixerunt dies. Berheldiæ in ditione Principis Palatini Electoris nati ſunt gemini pectoribus ſibi affixis, vnico vmbilici dependentis vinculo conſtricti. Germaniæ in oppido ad ſyluam Hirciniam ſito infans duobus capitibus, quatuor manibus, & duobus pedibus natus eſt. Prope Vuormatiam ad dextram Rheni partem in Villa Birſtad, quæ ſita eſt inter Vuormatiam, & Benshaim, mulier quædam enixa eſt duas puellas corporibus integras, ſed in vertice frõte tenus inſeparabiliter connexas, & ſeſe mutuo inſpicientes; eas Munſterus Moguntiæ ſe in ſua Coſmographia ſcribit vidiſſe ſexennes; cogebantur ſimul incedere, ſimul cubare, ac ſurgere; & quum vna procederet, altera retrocedebat: naſi vtriuſq; ſe ſe fere cõtingebant: oculi vero nõ in directum, ſed in latera tantum torqueri poterant. Vixerunt ad annum decimũ; quo tempore quum vna defuncta reſecaretur a ſuperſtite; viua hæc aut ex accepto in capite vulnere, aut potius ex vulneris fœtore, & putrefactione corrupta in cerebro, paul lo poſt etiam diem obijt extremum. In ditione Vuerdemberga monſtrum feminei ſexus ortum eſt duplici capite, quaternis brachijs, pectore, ac ventre vno, pedibus duobus. In

lib. 3. p. 625.

Anno Dñi. 1413. 1456. 1472. 1475. 1486. 1487. 1493. 1494. 1495. 1498.

agri

Anno Dñi. agri Tigurini pago Goſſauu apud Heluetios mulier honeſta maſculos duos duobus capitibus, vno quidem corpore, umbilici uinculo coniunctos, quatuor manibus, & quaternis pe-

1503. 1514. dibus enixa eſt. Colmariæ Imperialis Alſatiæ oppidi ad Illum fluuium ſiti natus eſt infans virili ſexu, ex cuius pectore aliud integri hominis, eiuſdēque ſexus corpus omnibus membris abſolutum ad genua uſque propendebat, ſolo capite in

1516. alio corpore infixo. In Germania uiſus eſt iuſtæ uir ætatis, cui aliud caput ex vmbilico exertum prominebat; quod in morem ſuperioris etiam cibū aſſumebat: Huius meminerunt

1519. itidem Iacobus Rueffus, & Ambroſius Paræus. Ex Sabaudia in Heluetiam migrauit quidam iuſta ætate, integra forma, membris bene compactis, ex cuius tamen ventriculo præterea aliud hominis corpus ita propēdebat, vt caput totum, atque brachia ſola deeſſent: circumtulit vir bonus hanc molem magno hominum vndique confluentium ſpectaculo., & admiratione, per regiones diuerſas ex corpore mirabili quæſtū

lib. de homi. cōce. lib. 24. cap. 2.

1525. faciens. In Hirciniç ſyluç quodam pago non procul a Kniebis infans monſtroſus natus eſt virili ſexu, in cuius corpuſculo circa pectus aliud prçterea corpus membris omnibus abſolutis propendebat ad genua vſque, ſolo capite in alio corpore tecto. Peruenit hoc monſtrum ad virilem ætatem pererrans orbem. Prope Eſſelingam Neccari natus eſt infans vno capite, quatuor aures, quaterna brachia, biſgemina crura; to-

1529. tidemque pedes obtinens; cuius & Iouianus Pontanus, & Paræus etiam meminiſſe videntur, non geminato aurium ordine. In Heluetiæ pago Goſſauu, prope Groningam ortus eſt infans duobus capitibus, ternis brachijs, totidemq; pedibus.

lib. 24. cap. 2.

1531. In oppido Seckingen, prope Baſileam ad Rheni ripam ſito,

1534. gemini nati ſunt coniunctis lateribus, qui propter matris grauiter parturientis anguſtias nimium compreſſi, fere oppreſſi

1535. non diu vixerunt. Bremopyrgi Marchiæ vrbe, notante Fincelio, natus eſt infans ita in corpore circumflua, & laxa car-

1536. nis mole, vt militari ſago Germanico indutus appareret. In agro Tigurino natus eſt infans ei plane ſimilis, qui in Heluetijs etiam, in pago Goſſauu ante ſexcennium ortus eſt, vno corpore ſcilicet, duobus capitibus, tribus manibus, totidem-

1538. que pedibus. Natus eſt homo, & ad perfectam viri ſtaturam excreuit, capite, ac humeris tantummodo geminus, ita vt caput

put alterum, ante, alterum retro prospiceret, mira inter se similitudine; barbis etiam, & oculis se se mutuo referentibus; idem erat vtrisque cibi appetitus, vox simillima; idem vxoris, quam monstrum habebat, desiderium; eadem excernendi cupiditas: annum excedebat trigesimum. Simile monstrum in Bauaria cõspectum est; fuit mulier viginti sex annorum, duobus capitibus, quorum vnum satis deforme erat; hæc dum mẽdici habitu ostiatim sibi victum quæreret, ne grauidæ consimilia monstra id admirantes parerent, dato viatico iussa est e finibus abire. Fœtum natum vidit Hassia geminis capitibus reflexis in dorsum; quorũ se se facies obuersæ inuicẽ minaci vultu conspexerunt. Friburgi Mysorum editi gemelli totius thoracis anterioris cohæsu inuicem iuncti. Textoris vxor in Misnię Friburgo in vico Frãciscano gemellos peperit anterioribus corporis partibus in mutuo cõplexu coniunctos. In Ducatu Vuirtẽbergensi nati sunt gemini coalitu pectoris ad vmbilicum vsque connexi. Schauffiæ Heluetiorum ortæ sunt infantes duæ vno solido corpore a collo ad vmbilicum vsque, vmbilici subtus vinculo propendente; ceterum capitibus geminis, quaternis brachijs, totidemque pedibus monstrum pollebat. In pago Rinach, nõ procul a Basilea Rauracorum, mulier geminos edidit concretis corporibus duobus supra vmbilicum, quaternis brachijs; quæ tamen corpora a lumbis in duos pedes coniuncta desinebant: fuit monstrum a Munstero descriptũ, & postea quoque a Stumpfio. Mediolani, referente Cardano, puella biceps orta est, reliquis membris vnũ corpus referentibus; nam bina crura, bina brachia, vulua vna fuit: Sed quum Gabriel Cuneus Chirurgus mortuam dissecuisset, primo quidem gulam interiorem (sunt qui Meri vocant) & cum ea ventriculum inuenit duplicem; qui tamen in fundo coibant; ibi etenim pylorus vnus; nihilominus ex eo intestina gemina exoriebantur, vt illorum vterque ordo duplicatus esset, vno excepto recto, in quem vnum coibant oĩa, qui ad vnum anũ terminabatur: erant autem fœces in ambobus intestinorum paribus: Pulmones gemini visebantur, atque hi nulla ex parte in vnum coibant; Cor paullo altius quã in alijs esse solet V litteram græcam referens, bifidum scilicet; sed tamen in vna sede; an vterque ventriculus superior in eo esset, non explorauit. Iecur crassum, valde oblongum,

Anno Dñi.
1540.
1541.
1542.
1543.

lib. 14. de rer. var. cap. 77.

Anno Dñi. sed absque lobis: Spina dorsi duplicata; distabatque vna ab altera digiti magnitudine, vnaquæque suo subdita capiti; & vsque ad crus, quod sibi in directo erat, ferebatur. Dentes inferiores anteriores quatuor, superiores duos habuit, sed magnos, & inferioribus duriores; qui tamen dentium duritiem non exquisite præseferebant. Renes erant duplicati; vreteres, & vesica minime. Orta est mense nono & absoluta, & corpulenta: verum in ipso exortu ob errorem obtorto collo unius ab obstetrice idem dies, eademque hora fuit, qua tenebras mortis, & vitæ huius lucem experta est. Manifestum est igitur idem in his contingere, quod in fructibus: duas tentauit natura creare puellas; in ipso exortu principalium mēbrorum collisa, atque constricta sunt omnia, præter caput: omnia igitur principalia, præter cerebrum, in vnum coiuerunt; fuerunt tamen potentia duo; quæ autem posterius creata sunt, velut vterus, brachia, & extrema, ab vno tantum principio, & tanquam in vno fœtu sunt absoluta. Heydelbergę apud Neccarum flumen orti sunt infantes duo coniuncti, &

1544. masculi, duobus corporibus ventre conglutinatis, duobus capitibus, quatuor manibus, & pedibus quaternis; vixerunt sesquidiem: dissecto monstri cadauere, cor vnum extitisse visum.

1546. In Achen oppido Saxoniæ ad Albim duo infantes femoribus laterotenus concreti visi sunt qua crura subnectuntur coxæ, eo situ, vt dexter sinistra manu humero dextro alterius incumberet, sinister dextram thoraci alterius transuersim prętenderet. Louanij gemelli nati distinctis corporibus vni adhęrentibus capiti. Paræi obseruatione mulier Lutetię sexto grauiditatis mense fœtū peperit geminū caput, bina brachia, & quatuor habentem crura; in cuius mortui cadauere dissecto cor vnicum repertum fuit. In ditione Abbatis Vrsini, pago lib.4. c.1

1550. Riedensi, prope Kauffburen Sueuiæ oppidum, fabri vxor gemellas omnibus partibus absolutas, sed ventre ad collum vsque coniunctas peperit. Mildelstoni in Anglia natus est infans duobus corporibus, atque capitibus, quatuor manibus;

1552. vnico ventre, vmbilico, & aluo ad eijcienda excrementa: ab vna parte corporis duobus pedibus iusta proportione formatis: ab altera vnico pede tantum; sed ex duobus conflato, ac nouem digitis munito. Ioannes Riolanus Fil. in tractatu de Cap.6. monstro Lutetiano testatur in Anglia, non procul ab Oxonia

natum

natum esse monstrum biceps, quatuor manibus donatum, sed ventre vnicum, & partibus inferioribus vnicum. Ex istis gemellis vno vigilante, alter dormiebat; dum hic lætam faciem ostenderet, ille tristis, & mæstus apparebat; quindecim dies vixere; sed alter vnico die alteri superuixit. Memorabilis est, subiungit vir doctus, historia monstri cuiusdam in Northumbria orti, quod ventre cohærebat, gemino capite, quaternis manibus; sed inferiores partes communes habebat. Id Rex diligenter & educandum, & erudiendum curauit, ac maxime in musicis: qua in re mirabiliter profecit: quin & varias linguas edidicit: & varijs voluntatibus duo corpora secum discordia dissentiebant, ac interim litigabant, quum aliud alteri placeret, interim velut in commune cōsultabant. Illud etiam in eo memorabile, quod quum inferne crura, lumbiue offenderentur, vtrumque corpus communiter dolorem sentiret; quum vero superne pungeretur, aut alioqui læderetur, ad alterum corpus tantum doloris sensus perueniret: quod discrimen in morte fuit magis perspicuum: nam quum alterum corpus complures ante alterum dies extinctum fuisset: quod superstes fuit, dimidio sui computrescente, paullatim contabuit. Vixit id monstrum annos viginti octo, ac decessit administrante rem Scoticam Ioanne prorege. In Hassia Germaniæ Vuitzenhausiæ infans masculus biceps, collo duplici, corpore infero bene compacto exortus est. Herbeslebij in Thuringiæ pago gemellæ natæ sunt ventre concreto, ac fascia carnea in vnum quasi colligatæ, medio corpore se mutuis amplexibus retinentes: quæ paucas post horas obierunt. In Misniæ pago Ziehest, non longe a Pirnauu natus est infans duo habens capita. Apud Allobroges monstrum ex muliere natum binas habuit facies, qualem Ianum pinxit antiquitas: & sexum vtrumque, ad dexteram mare locato, ad leuam femina; discerptum crura in partu, ne mater dilaniaretur. Paræo autem autore Turonensis mulier gemellos peperit vno capite coniunctos, & se mutuo cōplectentes: quorum ad se sceleton misisse ait Renatum Ciretum. Quin & Lutetiæ in vico Grauillierorum ex Petro Germano, & Mathea Petronilla natos esse ait duos infantes perineo ad nates coniunctos, communem vmbilicum in loco sexus obtinentes: sexum illis distinctum fuisse asserens.

[Margin: Anno Dñi. — Hect. Boe. l. 2. hist. Sco. — Georg. Buc. l. 13 hist. Sco. — 1553. — 1555. — li. 24. c. 2. — 1569. — 1570.]

Anno Dñi. 1572.

Addit in Viabani Paroecia, qua Carnutum Lutetia itur, in pagulo Paruarum Bordarũ Cyprianam Girandam Iacobi Mercatoris agricolæ vxorem peperisse gemellas ad nates iunctas: quibus vnicum fuit commune femineum pudendum; vnicum abdomen; & in eius medio vnicum vmbilicum: ceterum duo pectora, quaterna brachia, sed terna crura mõstro fuisse; illudque pauculos superuixisse dies.

1579.

In insula obscuri lacus, Ferrariensi ditione, ortum est ex muliere monstrum vno capite, cui ad occipitium frustum grande carnis dependebat: in ore duę linguæ, acuta latiori insidebat: vno collo, duobus pectoribus in vnũ iunctis: ex anteriori parte duas mammas exerens: ex altera nullas: quaternis brachijs hinc inde pendentibus, & quaternis coxis, cruribus, & pedibus; epigastrijs paullo infra vmbilicum disiunctis: sexu femineo distincto vtrique ventri a natura concesso.

1605.

Doctissimus Riolanus filius disertum edidit opusculum De monstro nato Lutetiæ, quod coagmentatum fuit ex duabus puellis amplexu mutuo, sterno, & ventre ad vmbilicum vsque coniunctis: in quibus dissectis repertum est cor, & iecur vnum.

1611.

Nouissime autem nos Patauij puellum quadrimum vidimus circumferri capite maximo nullam fere cum pusillo corpore proportionem habente. Reperiuntur itaque in natura rerum Monstra vniformia excedentia tum in discreta, tum in continua membrorum quantitate.

Monstri excedentis natura, & caussa prima elicitur ex parentum phantasia. Cap. XI.

Gigantes non esse monstra & cur.

MOnstra vero in humano genere uniformia excedentia non sunt uastæ molis Gigantes proportionatam corporis, ac membrorum rectam conformationem habentes; quippe in eorum origine nullus adest error ullius caussæ naturalis; quum Aristotele doctore monstra generatim sint naturæ peccata, & oblæsiones ob uitium in aliquo principio ex ijs, quæ uiuentium generationem quomodocunque promouent.

Monstra quid sint.

2.phys. t.82. & 4.de gen. an. cap.3

Sed monstra excedentia uniformia sunt homines multo plura, uel multo maiora quædam tantummodo membra obtinentes quam unius indiuidui perfecti natura postulet, & reliquarum corporis

Monstra excedentia quæ sint.

poris

poris partium proportio requirat; sic monstrum excedens Cardani testimonio in Daphne urbe regionis Antiochiæ Constantij tempore natus est; infans fuit enim ore duplici, duobus dentibus, quaternis oculis, duabus exiguis auribus, barbaque præditus: sic in Britannia eidem ortus est infans, cuius genitalia genitalibus inserta erant, crura commista, ut in duo redirent; cetera duorum, caput, brachia, uenter, atque ex aduerso posito: sic puer biceps, mulier bifrons: sic omnes illi, quorum exempla quamplurima dudum retulimus: quibus ex D. Augustino, Paræi quoque obseruatione, adijcimus suo tempore natum in Oriente infantem, qui a uentre sursum duplicia omnia membra obtinebat, deorsum uero simplicia: duo namque habuisse capita, quatuor oculos, pectus duplex, manus quatuor; cetera reliquorum infantium similem extitisse, & aliquandiu uixisse. Quum autem huiusmodi monstrorum excedentium plures caussæ naturales esse ualeant, inter eas primum locum Phantasiæ dabimus; quæ monstris mutilis efficiendis inepta nuperrime uisa est: Neque uero potest Phantasia omnia excedentium monstrorum genera procreare: sed ea tantummodo, in quibus sunt geminatæ partes, quæ tamen simul iunctæ membrum non efficiat maius quam deceat proportionem ceterarum partium unius integri fœtus: siquidem phantasia ut materiam imminuere, sic neque illam potest adaugere: quum autem ualeat formam accidentalem partibus indere ad libitum: iam poterit cum uirtute discretrice, ordinatrice, ac formatrice partium fœtus operans ministerio spirituum bifrontem fœtum more Iani constituere; vt propterea scitissime feminam illam bifrontem Bauariæ Principes ostiatim uictum sibi quæritantem dato uiatico a finibus abire iusserint, ne illius conspectu grauidæ mulieres consimilia monstra parerent. Poterit etiam biceps puella nasci diuisa materia capiti constituendo apta in duas partes consimili spectro a phantasia indito alte spiritibus uirtuti formatrici deseruientibus; adeo gestit omnis natura generans rem sibi consimilem constituere.

15. de va. cap. 77.

cap. 10.

lib. 24.

cap. 9.

1. magn. mor. c. 10

Monstri excedentis caussæ plures.

phantasia quę monstra parere possit.

Phantasia nō potest materiam minuere, nec augere.

Agens omne gestit sibi simile constituere.

Secunda

Secunda caussa, & origo monstri excedentis in materia nimio excessu esse perhibetur. Cap. XII.

Puella biceps cuius materiei excessu genita.

SEd longe communior excedentium monstrorum caussa est materiei excessus, nulla distinctione solus in proposito ab omnibus decantatus: Nos autem eum ita explicamus, quia puella biceps caussam obtinuit redundantiam illius materiæ determinatæ, cui soli demandata erat a natura capitis constitutio; hæc autem est portio illa crassior vtriusque seminis, & sanguinis, quæ ortum habuit ex alimento superabundante nutricationi capitis parentum; quæ materia si a discretrice virtute seminis, aut aliqua alia caussa diuidatur, seorsum induens formam capitis, bicipitem fœtum constituit; sin autem in vnam massam coniuncta maneat; fœtui caput indet non numero geminato, sed improportionata magnitudine monstrosum. Sic puer trimanus, triaue gestans crura constitutus est ex redundantia illius materię tum sanguineæ, tum seminalis, quæ in parentibus ortum habuit ex alimento superabundante nutricatui partium earundem. Secus enim si vndecunque a parentum corpore defluxa materia in vtero apta esset, ex qua singulæ partes embryonis progignerentur; iam numquam ob excessum materiæ fieret puellus trimanus, aut biceps; fieri enim deberet paullo maior infans toto corpore nullam monstrosam obtinens turpitudinem, a natura de possibilibus semper quod melius est efficiente. Ita ergo monstrum excedens siue in continua, siue in discreta membrorum quantitate, oritur ex abundantia materiæ defluxæ a partibus parentum eiusdem ordinis cũ ijs, quæ in monstro excedere conspiciuntur.

de an.incess.c.10 1.polit. cap.5.

Materia monstrũ excedens constituens quæ.

Non omnia monstra excedentia ex materiæ redundantia exoriri; sed aliqua excedentium sui caussam tertio loco in vna materiæ penuria obtinere. Cap. XIII.

ORiri posse monstrum excedens citra materiæ redundantiam plerisque difficile videri poterit; sed monstra excedentia nasci ob vnam materiæ penuriam, cunctis fortasse falsum, ac primo aspectu in Physiologia monstrum apparebit: Vtrumque tamen verum esse

intime

intime rei naturam intuenti constabit aperte: Ac primum quidem ea ratione, quia monstrum bicorporeum sub vno capite adeo magnum vt duorum iustę molis capitum magnitudinem æquet; quin & Riolani monstrum gemellarum vno corde, diaphragmate, ac iecore magno, quasi ex duobus cōstituto, pectore, ac imo ventre coniunctarum, ab exundantia materiæ non exorta fuisse ideo dicendum, quia gemellorum origo monstrosa non est, neque in redundantis materiæ culpam referenda est: sed materia nihil excedens si in duas, vel plures partes quauis de caussa in vtero scindatur, plures vno fœtus constituet; vt alibi demonstratum est, dum *De Perfecta hominis conformatione* ageremus. Secundum vero ea ratio probat, quia materia duobus fœtibus constituendis insufficiens vnum monstrose nimium excedentem constituere potest. Ac sane aliquando instituens natura in vtero geminorum procreationem, eamq; aggressa, vbi formatis quibusdam partibus, materiam postea sufficientē non habeat pro duplici corpore constituendo, seu ea sit in vtero consumpta, seu ad ipsum aliqua ex caussa non peruenerit; quod vellet efficere non valens natura efficit quod valet, residuum materiæ in vnius corporis formam gemellorum partibus antea formatis adiungit, & monstrum excedens constituit ob defectum materiæ necessariæ gemellorum generationi primario intentæ a natura, & dudum inchoatæ. Iurarem ita ortum fuisse monstrum excedens & Mediolanense a Cuneo dissectum; & in Northumbria ortum, & Anglicana duo, & Viabanese, & pleraque alia; quorum superius historias adduximus nunc tibi relegendas. Ita ergo fiunt etiam monstra excedentia ob vnius materiæ defectum.

Mōstrum excedens vt ex materiæ penuria nascatur.

cap. 6.

Quarta caussa, & origo monstri excedentis in superfætatione collocatur. Cap. XIV.

Raro superfætationem contingere experimento comprobatur; eam vero rari euentus illius, quod monstrum dicimus, a Physiologo constitui posse, difficile non est ratione conuincere. Fieri enim potest superfætatio primo gestationis tempore; tunc autem virile semen ad priorem conceptum si applicetur, in eo nouam

Superfætatio rara.

Superfætatio quando, & quomodo fieri valeat.

Quinta caussa, & origo monstri excedentis resoluitur in iteratam effusionem materni seminis in vterum citra superfœtationem. Cap. XV.

QVando superfętatio non fit nisi per nouam mulieris grauidæ cũ masculo mistionem, ac per cõceptum a primo penitus distinctum: licet secundus illi postea copulari valeat, quia tñ citra compressionem a mare factam potest mulier in seipsam semen effundere, vt in pollutione contingit, siue nocturna, siue diurna: profecto si grauida mulier paullo post conceptum iterum, siue dormiens, siue vigilans venereorum imaginatione intra vterum semen effuderit, menstruumque sanguinem; nullo negocio potest in hanc materiam extrinsecus adhærentem priori conceptui vis masculei seminis in illo seruata iterum operari, & secundum conceptum constituere; qui priori adiunctus cum illo sensim adolescat in monstrum excedens vniforme.

Superfętatio non fine coitu iterato.

Mulier sine coitu quomodo possit in seipsam semẽ effundere.

Secundus cõceptus vt sine coitu iterato fiat.

Sexta caussa, & origo monstri excedentis pertinet ad angustiam vteri. Cap. XVI.

AT Vero etiam prouenire monstra excedentia ob vnam vteri angustiam rationi consentaneum est: vbi scilicet natura gemellos incœperit constituere, habens ad eorum generationem idoneam, & sufficientem materiam, citra vllum excessum, aut defectum, viresque robustas: si locus, in quo talis materia continetur, angustus extiterit, ex duobus fit vnum corpus in imaginem monstri excedentis: Angustia vero hęc vteri monstrorum excedentium ortui occasionem tribuens varijs de caussis exoriri potest: nam vel est vtero connaturalis, vel aduentitia ex tumore intra uterum eius cauitatem aliqua ex parte occupante; siue uteri substantiæ tumor adhæreat, siue membranæ fœtum inuoluenti, siue etiam placentæ fœtui substratæ: aut hic tumor est extra uterum in uicinis membris eius culpa uterum nimis comprimentibus: sed & arcta uentris inferi constrictione fascijs, aut uestium muliebrium structura uterus nimium angustari poterit, & inde monstrum exoriri. Hanc sa-

Monstrũ excedens vt ex vteri angustia pueniat.

Angustia vteri ex quibus caussis pendeat.

ne ob caussam, præter alia plura, monstrum Riolani genitum fuisse mihi uerisimile est, quod duplicis puellę corpora in unū a sterno ad umbilicū iuncta continebat, uno corde, uno diaphragmate, ac uno iecore quidem; sed quorum singulum magnitudinem duorum iustæ molis adæquaret: quum ceteras partes omnes discretas habuerit æqualis, & proportionatæ inter se quantitatis.

Septima caussa, & origo monstri excedentis ex partibus monstrosis elicitur. *Cap. XVII.*

ADeo satagit nostratium rerum quarumcunque natura semetipsam in specie saltem perpetuare, ut hac ratione si qui parentes ambo fuerint in eadem specie monstri excedentis, nullo negocio iam possint sobolem mōstrosam pariter ortui dare: dummodo ex eo sint monstrorum genere, cui a natura interdicta non sit procreandi functio: sic profecto ex ambobus bicipitibus biceps enascetur: sed tamen hoc necessarium non est, quia ex eorum capitibus omnibus adeo exigua materia semini communicari potest, ut uni cōstituendo capiti puelli sufficiat, duplici non sufficiat: & hoc tum quia ex uno tantummodo capite ad testes seminaria materia transmitti ualet: tum maxime quia unus parentis uentriculus duobus capitibus non adeo uberem transmittit alimoniam, ut illorum nutricatui magna portio utilis alimēti superabundet, quę ad testes delata, & in semen absolutum uersa, indeque in uterum effusa, ibi plurium capitum constitutioni sufficere ualeat. Sin autem alteri soli ex parentibus contigerit natura monstrosa excedens, rarius adhuc ex eorum congressu monstrum eiusdem generis, ob easdem caussas, enascetur. Ita sane oriri poterit puellus trimanus, aut tripes, triceps ve a parentibus consimilibus, vt ex sedigitis sedigitus enascitur, non tamen semper, ac necessario; quod obseruasse monuimus Aristotelem alicubi dicentem ex læsis parentibus interdum læsos, interdum non læsos filios exoriri.

Monstrū excedens vt ex parente monstroso.

Ex læsis interdum læsos, interdum nō læsos oriri.

2. de gen. c. 3.

Octaua origo, & caussa monstri excedentis in vitio nutricationis consistere perhibetur. *Cap. XVIII.*

NVtricationis vnius culpa monstrosam homines in excessu induere naturam Aristoteles, experimentum, & ratio docet; Aristoteles quidem alicubi statuens *Degenerare quod patitur, nec superatur, aut defectu facultatis eius, quod coquit, & mouet; aut copia, frigiditateque eius, quod concoquitur, & distinguitur; quum enim partim superet, partim non superet; facit multiforme quod cõstituitur, vt Athletarum nonnullis per vsum cibi nimium accidit; quum enim per copiã pastus natura nequeat superare, vt proportione augeat, formamque seruet eandem, diuersæ efficiuntur partes, & adeo interdum, vt nihilo fere similes primis euadant.* Experimentum autem ostendit nobis in puero quadrimo, cuius caput ingens erat adeo, vt magnitudinem reliquarum partium moles nulla ferme proportione superantem haberet adultorum hominum duo magna capita simul iuncta excedentem; testimonio namque patris, qui eum mensibus elapsis circumferebat visendum, ad stipem inde sibi corradendam, audiuimus illum abortu natum capite paruo ceteris membris proportionato; sed in dies puello caput mire creuisse corpore reliquo consuetam in alijs augmenti celeritatem, seu verius tarditatem recipiente; nulla tamen ex tam celeri, ac magno capitis incremento febre, destillatione, sensuum læsione, aut alia vitæ offensa molestatur infans; sed sanus solummodo iacere cogitur pusillo corpore adeo vastam capitis molem non ita facile sustinere, ac regere valente. Quare nos arbitramur cum Aristotele ceteris partibus corporis debitam nutrimenti quantitatem in sui substantiam conuertentibus, vnum caput nimiam alimenti copiam in sui naturam commutare; quacunque ex caussa eo tanta pabuli tendat vbertas, siue a capite veluti a magna cucurbitula trahatur, siue in caput non ita validum a partibus infernis quod eis superabundat transmittatur; quæ quidem alimentaris materies a propria capitis natura in sui substantiam per nutricationem vertitur; vnde nulla symptomata, nullique morbi exoriuntur in puero; sed tamen vitians proportionem capitis in magnitudine cum corpore

4. degen. an. c. 3.

Monstrum sola nutricatio vt efficiat.

Monstri Patauini natura.

Ad caput quomodo nimia materiæ copia tendat.

reliquo puerum monstrosum constituit. Ratio demum nobis apertissime suadet, quod huic puero iã nato contigit; puellis in vtero matris adhuc existentibus eodem plane modo cõtingere posse: sic ergo quauis de caussa in vtero ad aliquam fœtus particulam, nullo parentum vitio, vbi major alimenti vbertas peruenerit, alijs membris decenti mole nutrimenti fruentibus; eaque pars totam huiusmodi pabuli massam in se conuerterit; proportionem suam cũ residuo corpore destruere potest ea pars in maximam adaucta quantitatem, ac monstrum vniforme in excessu constituere: atque hac ratione oriri potuit puer maximo capite, ingenti manu, immani pede, naribus, vel auribus, vel oculis supra cuiuscunque hominis adulti quantitatem monstrose grandibus, nullo penitus intercedente morbo.

Nona ratio, & caussa monstri excedentis monstratur in animi passionibus parentes afficientibus: exercitatio cum Cardano, & Pareo. Cap. XIX.

ANimi passiones vehementiores, seu ad sensitricem, seu etiam ad intellectricem animam attineant, potissimum in matre grauida posse monstrorũ caussam existere probabile satis est; quum enim animæ partes inferiores omnes a superioribus in eodem viuente ad proprias operationes obeundas gubernentur; quod fuse nobis explicatum est in opere *De Vita*; quumque in semine degens virtus formatrix conceptuum vtatur ministerio caloris sibi assidue a matre per spiritus communicati; profecto simulachra rerum quæcunque vehementia fuerint in animo, & spiritu materno (vtroque hoc ad fœtus organizationem cum paterni seminis virtute cooperante) poterunt in conceptu consimiles imagines efformare, ob rationes alibi allatas in opere *De perfecta constitutione hominis in vtero*; sed monstrum excedens vniforme nunquam constituere valebunt, nisi vel geminatis membris, vt dudum ostendimus; vel quum gemelli concepti fuerint, quos varie in vnum monstrum copulent; nã sola parentis cogitatio, solaque imago rei visæ in spirituum substantia residens, vbi conceptus vnicus extiterit, ex eo monstrum efficere non potest vniforme, neque excedens in mole, neque

[Margin notes:]
Animæ partes viliores in actionibus suis a nobiliorib. gubernari.
Vis in semine formatrix vt operetur.
Parentũ imaginatio vt mõstra excedentia efficere valeat.
Cap. 26.
Cap. 11.

neque deficiens; quia talis imago in matris animo, aut spiritu substantiam fœtus nulla ex parte nec augere, nec diminuere potest; duos autem conceptus inuicem cohærentes in consimilem imaginem efformare potest; atq; hac sane ratione Moguntinum monstrum effingi potuisse censemus cum solertissimo Cardano, qui alicubi hanc protulit historiam, in Mogūtio quoque nostris temporibus accidisse constat vt duæ mulieres, quarum altera prægnans esset, inuicem colloquerentur; currens alia superuenit, quæ loquentium capita inuicem collisit; quæ grauida erat, dum pareret, signa timoris in infantibus expressit; siquidem duas puellas peperit a summa fronte vsque ad nasum iunctas a facie, sic vt non nisi oblique spectare possent. Superuixit hoc monstrum tamen vsque ad annum decimum: Altera mortua, atque ab alia viuente excisa, quæ supererat & ipsa mortua est; seu timore, seu pudore, seu animi molestia; quam misera, dum altera ægrotaret contabescens, susceperat, incertum est (Paræus opinatur eam obijsse propter inflictæ plagæ diuulsificæ malignitatem) Certius illud est, quod a multis quæsitum est sæpius, prægnantum affectus fœtus, qui in vtero sunt, posse vitiare; vnde tot maculæ in infantibus vini, suillæ cutis, punicorum malorum, ac taliū: Nam quum mater harum puellarum concussa timore imaginem collisi capitis retineret, capita puellarum in vnum coierunt: Neque enim id concussione sola factum credibile, quāquam non parum ad hoc contulerit; quoniam sæpius mulieres magis casu collidunt ventrem, quam tunc, quum caput illa collisit; nec tamen gemini vna coeunt: Nam si modo concussio caussa huius fuit, non iam capitis, sed dum caput alliditur, dorsi, vel ventris. Hæc ad verbum Cardanus. In quibus pleraque habebat subtilissimus Scaliger exercitationis incitamenta; sed negocium forte detrectauit: quia de propositis Cardano consentiebat. Nos tamen illud in primis priori mortua superstitem ab ea excissam nec timore, nec pudore, nec animi molestia breui extinctam fuisse damus; quippe inde illas passiones adeo vehementes ipsi non contigerunt, vt eam neci tradere potuerint: Nec Paræo concedimus ipsam sorori suæ nō diu superuixisse propter inflictæ plagæ diuulsificæ malignitatem; tum quia medici opera inflictæ plagæ malignæ non sunt, vt hostiles a telo venenato; tum quia rationabile est a perito

Marginalia: 12. de subtil. — Lib. 14. cap. 2. — Cardanus notatur. — Paræus notatur. — Plagæ quæ malignæ non sint.

perito medico talem sectionem ad arcendum sanguinis fluxum peractam fuisse candenti ferro, quo nulla interri, sed si quæ forte subesset a præcisa parte deberet malignitas, & posset omnis auferri. Arbitramur itaque per illam coniunctionem capitum, per quam mutuus erat præcipuorum membrorum vtriusque puellæ consensus, ab ægrotantis corpore halitus, & spiritus morbificos in alterius mēbra præcipua transfusos esse morbi cōsimilis in superstite procreatores; quę propterea eodem morbo mox interierit. Quin & ea de caussa interijsse potuit, quia cum tali communicatione caussæ morbificæ, sororis coniunctione destituta soror priuata erat auxilio, quo per mutuam conspirationem alterutrum corpus ab alterutro gaudere consueuerat; nouimus enim assuetorum adiumentorum priuationem morbos, & mortem inferre consueuisse; quot suppressis mensibus, quot assuetis hæmorrhoidū, narium, & fonticulorum fluxionibus delabuntur celeriter in morbos mortales? Mirum cur a Cardano Scaliger non postulauerit in tantæ subtilitatis occasione, qua ratione, quoue modo prægnantium imaginationes, & affectus animi consimilium rerum imagines in corpore fœtus efforment: & cur ipse suo e fecundo penu tantam subtilitatem lectoribus omnibus cupientissimis more suo non porrexerit: Nos de proposito mentis nostræ cogitata nuper tetigimus; sed latius in libro *De constitutione fœtus* explicauimus. Illud præterea distinguendum erat Cardano subtili de tempore, quo contigit materni capitis collisio, si enim statim a conceptu, & ante organizationem gemellarum in vtero, anteque formationem capitum disceretorum prægnans capite allisa fuit; id certe fieri potuit vt postea matris anima, & spiritus cooperans virtuti seminis formatrici monstrum effingeret, ac materiei gemellis constituendis sufficienti similem imaginem impertiretur. Id ipsum censeas si mater capitis collisionē passa est in ipso articulo conformationis capitum puellarum in vtero. At vero si contigerit vltimis grauiditatis temporibus, ac omnino iā efformatis puellis ab inuicem disceretis caput maternū cum mulieris sibi colloquentis capite collidi, iam pura imago in animo, spirituq; materno haud potis fuit disiuncta gemellarum capita in vnum conglutinare. Sed hoc longe aliam habet rationem, quæ nobis ex rei natura nunc est indaganda.

Plagæ vt a medico infligi debeant.

Assuetorum adiumentorū priuatio morbos, & mortē inducit.

Cap. 26

Monstri excedentis origo varia.

Parentū phantasia quando nequeat gemellos cōglutinare.

Decima

Decima caussa, & origo monstri excedentis in violenta materni corporis concussione reponitur.

Cap. XX.

VBi gemellis in vtero iam formatis, ijsque distincta omnino corpora obtinentibus. posteriori gestationis tempore capitibus, aut quauis alia parte corporis, ob matris percussionem copulari contigerit; hoc certè monstrum haud aliam originem, & caussam habere poterit, nisi quia gemella capita in vtero e regione sibi inuicem opposita, & prope sita fuerint, quæ in magna illa materni corporis concussione ipsa quoque inuicem collisa fuerint, & confricatione excoriata, sanguinisque glutine nudatæ externa cute partes sese contingentes, ac iugiter crescentes facile coaluere; vidimus enim sæpe, dum Bononiæ studijs operam nauaremus, eximium præceptorem Taliacotium nares hominum præcisas refecturum prius excoriare cicatrices nasi, deinde brachij partem decorticatam naso ad vnionem coaptare, ac suere ad plusculos dies. Quin & arborum variarum partes decorticatæ, ac inuicem ligatæ coeunt in vnum corpus glutine succi alimentaris ad eas partes ab vtraque arbore defluentis. Nec tamen obest Cardani oppositio de mulieribus, quæ sæpe casu magis colliduntur, quam illa Moguntina, in quibus tamen gemini non vna coeunt; siquidem in primis haud probat vir egregius grauidas geminos vtero gestantes vehementius collisas geminos copulatos non peperisse. Deinde vero constituimus hoc ideo inter monstra nobis connumerari, quia raro contingit; & quo rarius accidit, eo magis monstri naturã obtinere: sat nobis est caussam attulisse, a qua talis effectus proficisci valeat: Immo vero caussam monstrorum indeterminatam, & raram necesse est esse. Deinceps autem gemelli non semper eandem seruant in vtero positionem, vt ex concussu materni corporis conglutinari valeant in monstrum. Denique negamus viro subtili caussam coniunctionis gemellorum in monstrosam formam esse non posse ventris, & dorsi materni collisionem, non autem capitis; nam simul cum capitis violenta, & vehementi collisione totum corpus, & quæ in materno corpore continentur

Gemelli in vtero formati vt copulentur.

Nares præcisæ, & labia curta vt reficiantur

Arbores variæ vt in vnũ cohæreant.

Monstrorum caussa indeterminata, & rara.

Capitis materni violenta concussio cur mõstrum efficiat magis quam dorsi, aut ventris.

nentur

nentur gemellorum corpuscula inuicem valide concuti necesse est; ac magis in collisione capitis, quam ventris, aut dorsi; quia capitis dura substantia minime cedens, sed ictui resistens violenter percussa retrocedit; secumque retrahit corpus vniuersum; at venter, & dorsum ob mollitiē cedens ictui collisionem perpeti potest etiam vehementem, corpore reliquo quiescente, nec agitatis in vtero gemellis.

Vndecima caussa, & origo monstri excedentis refertur ad morbum fœtus. *Cap.* XXI.

CEterum alia eidem monstro, citra materni corporis collisionem, percussionemve vllam, origo esse potuit; nempe si gemellorum corpora in vtero prius distincta vel ambo, vel eorum alterum fronte tenus, defluxa in eum locum, aut ibi genita, vt fit, materia quapiam erodente, exesum fuerit; communicato corrosiuo humore vicino capiti alterius; nullo negocio tenella vtriusque cutis consumitur; capita vero propinqua, se seque contingentia excoriata facile conglutinantur: Quare consumpto a natura Hippocrati morborum medicatrice illo humore noxio, inductaque partibus vndique cicatrice, gemellæ conglutinatæ in monstrum ex vtero prodiere: cui origo vulgo relata est in materni capitis ad alterum allisionem, quia forte contigerit matrem eas vtero gerentem capite collidi; quum tamen hac etiam de caussa citra vllam capitis collisionem eiuscemodi monstrum illa parere potuerit. Ab hac itidem caussa in eodem genere pleraque alia monstra excedentia exoriri potuerunt; siquidem gemellorum fætuum & pectora, & latera, & tergora, & brachia, & crura, & nates, aliaque membra sic primum excoriari; suborta in ijs inflammatione, ac deinde vniri; sedatoque morbo coniuncta monstrum demum constituere; cuiusmodi multas historias dudum recensuimus. Sic igitur ex tot caussis physice generantur monstra vniformia excedentia; quorum originem plerique omnes indifferenter in vnam referunt materiæ redundantiam.

Ex morbo fœtus vt fiat mōstrū excedēs.

Natura morborum medicatrix.

6. Epid. sect. 5.

Monstrorum

Monstrorum ancipitis naturæ subsistentia realis demonstratur. Cap. XXII.

At vero præter deficientia, & excedentia monstra in vniformium genere nonnulla fuere alia naturæ cuiusdam ancipitis; quæ scilicet in vna parte mutila, in alia excedentem sortita sunt quantitatem; quandoquidem Gualtherij Chronistæ animaduersione in pago Freyuuerck, non procul ab Adorffio Voitlandiæ oppido natus est infans biceps, quaternis manibus, totidemque pedibus; sed carens vtroque sexu; in cuius loco vmbilicum habebat: mater illi fuit vxor fabriferrarij. Paræi quoque obseruatione in ponte Sæo, ad Andes oppidulo, prodierunt in lucem gemellæ feminæ membris omnibus perfectæ, nisi quod alterutrius manus sinistra quatuor tantum digitis distincta erat; cohærebant autem anterioribus partibus a mento vsque ad vmbilicum; qui vtrisque vnicus; vnicum item cor erat; hepar in lobos quatuor diuisum: vixit monstrum semihoram. Apud eundem autorem mõstrum aliud inspeximus ancipitis naturæ; infans erat duplici capite, sed sinistro carens brachio. Rueffo in Veiẽti agro puer natus est vnimanus, & biceps. Venetijs mulier hebræa monstrum peperisse fertur ex duobus infantibus ad nates copulatis, vtroque sexu carentibus, & vnico vmbilico gaudentibus.

Chron. chron. po lit. tom. 2

Lib. 24. cap. 2.

Lib. 24. cap. 6.

lib. 5. c. 3

Anno Dñi 1555.

1572.

1575.

Monstri ancipitis origo, & caussa communis insinuatur; eruiturque prima ex materiei diuersæ defectu, ac excessu. Cap. XXIII.

Monstrum ancipitem naturam obtinens, quod & excedẽtis, & deficientis in varijs sui corporis partibus imaginem refert, plures agnoscit originis suæ caussas; quas ex traditis assequi difficile non erit; simplicium etenim naturæ compositorum essentias manifestant: complicando igitur excedentis, ac deficientis monstri primordia, & generationes, quæcunque se se inuicem cõpatiuntur, nullo negocio caussas monstra naturæ ancipitis proxime constituentes habere poterimus: Et sane prima talium

Monstri ancipitis caussæ variæ.

Prima explicatur.

lium origo esse potest ex abundantia materiæ destinatæ constitutioni vnius membri; & defectu materiæ a natura dicatæ origini alterius: sic profecto exortus est puellus biceps altero carens brachio; cuius imaginem sine historia nobis depinxit Paræus; cuiusque imagini attexuit historiam Rueffus asserēs in Veienti agro puerum natum esse vnimanum, & bicipitem; si modo is ille idem fuerit, de quo Paręus: scilicet si parentum seminis, & sanguinis ea portio, quæ ab alimento superabundante nutricationi capitis originem traxit, vterum adierit ea vbertatē, qua duobus capitibus in fœtu constituendis sufficiat; ea vero portio, quæ a genitorum altero brachio ex vltimi alimenti superabundantia oriri consueuit, aptaq; esse constituendo consimili brachio in conceptu, in vterum non irrepserit; siue quia parentum illi brachio nihil superabundauerit alimenti, ex quo tale semen, talisque sanguis effici potuerit, vnde brachium puelli constitueretur: siue illa materia obstructis venis ad testes, ac vterum deferri nequiuerit: siue quia contracta intemperie aliqua dispositionem amiserit, qua in semen, & sanguinem brachio puelli constituendo aptum nata erat commutari: siue quia calore partium consumpta fuerit: tunc sane conceptus expers fiet illius brachij, & biceps, si materia capiti constituendo apta in duas partes intra vterum quacunque de caussa diuidatur: secus enim vnam in massam cohærens vnicum efficiet caput maius quam par sit pro ceterorum membrorum proportione: atque ita fiet monstrum anceps, seu biceps absque altero brachio, seu carens vno brachio sub maximo capite.

Secunda monstri ancipitis origo, & caussa ex vteri angustia, & defectu virtutis formatricis explicatur. *Cap. XXIV.*

AT vero monstrum anceps exoriri etiam potest ob vteri angustiam, & defectum virtutis formatricis simul conuenientibus: quibus enim feminis vterus angustior aliqua ex antea relatis caussis contigerit, quam vt in eo commode gemelli contineantur, & augeantur: si portio seminis habituosa ex aliqua parte parentum determinata materiam suæ originis trahens cum reliquo semine ad vterum non confluxerit: aut in parua nimis

Cap. 5.

quantitate

quantitate confluxerit: aut labefactatis quomodocunque viribus confluxerit: inde sane monstrum ancipitis naturæ generabitur, vteri angustia copulante gemellos, & formatricis imbecillitate aliquorum membrorum constitutionem prætermittente. Sic profecto monstrum in ponte Sæo ad Andes oppidulo dudum ex Paræo relatum exoriri potuit: nempe seminis vtriusque pars crassior, & materni sanguinis portio tanta fuit, vt gemellorum constitutioni sufficeret: sed spirituosa spermatis portio duplici cordi, & absoluto digitorum numero constituendo pares vires nō habuit, seu ob alias caussas, seu quia portio illa seminis spirituosior a digitis parentum priorem materiam suæ generationis hauriens in vterum quacunque occasione non irrepserit; quare concurrente vteri angustia gemellæ cohærentes vno corde, ac digito captæ in sinistra manu originem facile habuere.

Cap. 22.

Tertia monstri ancipitis origo, & caussa in morbo fœtus, & superfœtatione detegitur. *Cap. XXV.*

IN eodem genere monstri ancipitis pleraque oriri etiam possunt ex superfœtatione, ac maxime prioris cōceptus ægritudine simul conuenientibus; vbi enim superfœtationem grauida perpeti contigerit, & nouum conceptū pristino quauis ratione cohærere; atque alterius embrij particulam aliquam vi morbi sanabilis absumi: tunc sane monstrum exorietur ancipitis naturæ, deficiens quidem aliqua particula vi morbi consumpta, siue nimium emaciata nutricatu debitum sibi ad vitæ munia obeunda, & [illegible] partium proportionem incrementum habere nequ[illegible] corrodentis alicuius humoris malignitate penitus exesa fuerit: exūdans autem eudet idem mōstrum ob superfœtationem, qua posterior conceptus pristino copulatus, & coagmentatus viuentes duos vnit in monstrosam figuram. Immo vero etiam sola superfœtatione citra vllum interuentum morbi monstrum ancipitis naturæ generari poterit, si posterior conceptus priori copulatus, vel prior, uel uterque ab origine sua quopiam membro caruerit quacunque alia ex caussa.

Quarta monſtri ancipitis origo, & cauſſa refertur in materiæ ineptitudinem, ac iteratam materni ſeminis, & ſanguinis effluxionem ad vterum, citra ſuperfœtationem.
Cap. XXVI.

SIn autem grauida mulier citra veneris actum, ſolo imaginationis venereorum ſtimulo incenſa, vel etiam ob ſeminis abundantiam ſiue dormiens, ſiue vigilans iterum ſeminis portionem, ac mẽſtrui ſanguinis intra vterum effundat ea ratione, vt hæc materia præexiſtenti conceptui quomodocunque agglutinetur, atque cohæreat; iam poterit vi ſeminis paterni adhuc in primo conceptu exiſtentis ſpirituoſa pars feminei ſeminis adiuta nouelli fœtus partes animare, atque conſtituere aut omnes, aut aliquas, pro materiæ quantitate, ac aptitudine; ſi quidem omnes integri fœtus partes efformare poſſet; monſtro excedenti occaſionem daret; quod in ancipiti genere collocaret aliqua priſtini conceptus materiæ portio inepta, quæ alicuius membri naturam induere non potuerit: atque ita eo membro ſpolians conceptum, defectu exceſſu adiecto ancipitis naturæ monſtrum enaſci oporteret; ſin autem fœtus poſterior priori additus aliquo membro deſtitueretur, ſiue ob materiæ illius partis conſtitutioni a natura deſtinatæ ineptitudinem, ſiue ob eiuſdem materiæ abſentiam, monſtrum itidem ancipitis naturæ procrearet aliqua parte redundans, aliqua deficiens, vt puerũ tripedem vnimanum, vel vnicipitem infra bicorporeum altero crure [illegible]; & id generis.

Quinta monſtri ancipitis origo, & cauſa depromitur ex parentum corpore monſtroſo. *Cap. XXVII.*

SI vero parentes ambo ancipitis naturæ monſtroſa corpora ſeu a natiuitate, ſeu ob ægritudinẽ habuerint adeo vt Venerem agere, ac ex actu venereo prolem ſuſcipere valeãt; proculdubio fœtus procreare poterunt ancipites cum in eadem, tum etiam in diuerſa monſtrorum ſpecie: in eadem ſane, ſi parentes in conſimili monſtri ſpecie cõtineantur: ſiquidem ex trimanis vnipedibus trimanus vnipes

orietur:

orietur : in diuersa vero, si parentes ancipitem monstri naturam diuersæ speciei obtinuerint : nam ex vnoculo, & tripede genitore, ac matre vnimana, & octodigita monstrum enasci poterit vnoculum, tripes, vnimanum, & octodigitos in manu habens : si ex omnibus parentum membris materia seminalis ad fœtus constitutionem concurrere contigerit: sed fieri etiam potest vt varietur monstri species in fœtu, quia ob aliquod impedimentum ex ijs, quæ supra enumerata sunt, aut quæ partes in vno parente sunt suppleant defectum earum, quæ in altero non existunt, vberem seminarij principij copiam exhibentes : aut quæ partes in vtroque sunt generante nihil transmittant ad vterum pro constitutione partium fœtus sibi consimilium.

Sexta monstri ancipitis origo, & caussa ex vehementi parentum imaginatione, & vitio nutricationis in fœtu enucleatur. Cap. XXVIII.

VEhemens quoque imaginatio parentum, ac speciatim feminæ, ob rationes allatas in libro *De Humani conceptus constitutione*, monstri ancipitis originem promouere potest; nimirum si mulier gemellis concipiendis materiam sufficientem in vtero habuerit, virtutemque vtrique conceptui efformando idoneam; vehemens imaginatio gemellorum in vna quapiam parte corporis copulatorum, si adiunctam habuerit in fœtu alicuius membri atrophiam, facile iam tibi produce[illegible] ex geminis turpiter in vnum iunctis monstrum a[illegible]efactam obtinens particulam quampiam reliquarum [illegible]dini nullum proportionis signum obtinentem.

Cap. 26.

Monstri ancipitis origo, & caussa septima reponitur in arte peccata naturæ imitante, ac non sine auxilio naturæ operante. Cap. XXIX.

ARtem etiam esse ancipitis monstri conficiendi, mirum fortasse videbitur alicui, & ad nostrum institutum minime pertinens, qui Physiologiam tractamus in hoc opere. Verum quoniam Philosophum naturalem decet omnia

Physicũ quæ deceat contẽplari.

nia naturæ opera contemplari,seu solitarie operetur,seu alteri cuipiam efficienti cooperetur: quando ars,si aliqua est mōstra effingere valens, hoc ipsum sine opera naturæ præstare nequeat: immo vero quum origo monstrorum a natura præcipue pendeat: artis autem operatio sit solum applicare actiua passiuis naturalibus:iam physici muneris est monstra in viuentium genere artis ministerio facta considerare. Porro artis beneficio,seu verius maleficio viuētia monstra effingi posse primum obseruamus in stirpibus: siquidem agricolæ variarum arborum insitione,colligationeve, quo magis vnitæ stirpes specie inuicem dissideant, eo ex ijs coniunctis viuens monstrosam magis naturam obtinebit. Deinde uero in mentem subit solertissimum præceptorem Taliacotium per insitionem consueuisse curtas aures, & nares, curtaque labia curare brachio primum partibus illis excoriatis coniuncto; quod poterat nullo negocio inducta cicatrice ijs partibus coniunctum relinquere in monstrosam effigiem: ut apparet ex eius disertissimo libello. Non dissimili plane ratione factum est,ut Anno Domini quadringentesimo sexagesimo sexto, referente Iordane, & Cuspiniano,in Gallia duo iuuenes fulmine tacti adustione in unum concretis corporibus inuenti sint. Sed & homines adustione pedum,manuumque, aut capitis male curatos monstrosam effigiem præseferentes plurimos conspeximus. Non ergo mirum sit si ambulones aliquot prouincias peragrantes monstra mirifica ostensuri ad lucrum,ea prius sibi confecerint puellorū corpora miris modis aliqua ex parte,potissimum carnosa,ut dorso, natibus, & brachijs [illegible]ata,inuicemque colligata, & a natura per transfu[illegible]inem,ac nutricationem in unum coagmentari permissa; alia quapiā parte amputata, adhorridiorē monstri aspectum. Auerruncet Deus,& seuere puniant Principes tales sicophantas. Sed etiam sine ullo scelere ob chirurgorum aliquorum imperitiam, atque aliquando ob ægrotantiū negligentiam,membra corporis uulnerata,excoriata,e naturali loco dimota,ad pristinum statum haud probe restituta monstrosam hominis formam representant. Hęc autem extra uterum monstra gignuntur, quęcunque artis ministerio constituuntur. Tot igitur,ac tales sunt,& his alię consimiles unicuique ex superioribus deductu faciles origines,& caussę pro-

Ars monstra non efficit sine opera naturæ.

Ars vt monstra efficiat.

Ars monstra vt efficiat in stirpibus.

vt in hominibus.

Lib. annal. in cōsul.

prię

prię monstrorum humanorum ancipitis naturę. Iam ergo ad alias monstrorum species in eodem genere patefaciendas accedamus.

Monstri difformis existentia ex historicis promulgatur.
Cap. XXX.

Anno Dñi.

MVlta in eadem vniformium serie fuere monstra, partes de naturali sede transpositas turpiter habentia; quæ difformia nobis appellare libuit. Namque Venetijs Petro Iustiniano historico insigni, Rubeaquense, Gualtherioque autoribus, puer editus est pluriuariam scisso; qui, præter multa fœdiora relatu, genitale membrum habuit vertici agnatum; atque ob eam rem non placuit in apertum referri. Cœlij Rhodigini testimonio natum est in patrij soli vico, nomine Sarzano, magnitudinis inusitatæ monstrum; infans fuit biceps; multa in eo miranda; quadrimestris magnitudo, membra omnia cum proceritate responsum habentia, & amussitata; facies vtraque similitudinis prope indiscretæ; in capitibus crines aliquanto longiores, ac nigricantes; inter vtrumque caput ex collimitio humerorum tertia manus exerebatur, sed quæ aures longitudine non excederet, nec integra visebatur omnino: Quia vero non solum ob excessum geminatorum capitum; sed ob transpositionem tertiæ manus inter colla, visenda res erat, mitti placuit ad Hispanorum ducem, qui in proximo vicaria Regis fungebatur potestate: Id autem vt citra putredinis notã posset obiri; exenterare præmortuum necesse fuit: inibi ergo mirum aliud; cor quidem simplex, vt assolet; at iecur duplex, sicuti & lien; nam in viscere hoc visam quandoque duplicationem credimus Aristoteli; verum in hoc genus monstris mira quidem, sed naturalis tamen a peritis rerum ratio afferri solet. In Ploa Voitlandiæ oppido, Rubeaquensis testimonio, infans natus est, in quo neque dorsum, neque venter apparuit; intestina circa pectus ex aperto corpore longe dependebant; caput versus pedes inclinauit; vmbilicus fuit in mola dextræ tibiæ; caput acuminatum fuit ad similitudinem cidaris, aut tiaræ. Luneburgi ortus est infans ore distorto; vnde lingua fissa, quasi duplex, exerebatur. Simile monstrum ibidem

Hist. Venet. li. 10

1487.

24. lect. ant. ca. 3.

1514.

4. de gen. an. cap. 4

1547.

1550.

1553. ibidem triennio post exortum est. Stetini, autore Fincelio, in
1554. suburbio monstrū enatum est, cui capitis loco massa informis erat, mobilis, vt exta ouilla; loco vnius auriculę brachium stabat; loco faciei cincinnus similis pilis felinis; & lupi piscis oua, per quæ inferius lucebant ocelli vitrei, & renidentes; os contractissimo erat foramine, sine labijs; nasus quoque minutissimus erat; absq; collo; alterū brachiū e latere prominebat: sed neque pectoris, neque dorsi effigies aderat; lineola solum notabatur rachi; nullus erat omnino sexus: brachia, & longa crura continuo rigebant osse sine iuncturis, cubitis, & poplitibus: manus, & imi pedes erant molles, & penduli, tanquam bis fracti, similes vnguibus curuis; & aduncis
1562. Lutræ: mortuum mater peperit, licet in vtero viueret. Ambrosius Paræus confitetur Villæ francæ in Vasconia ortam esse puellam sine capite, habentem aures in scapulis retro, nasum inter eas in spina, qui proboscidem paruam referret; oculos in humeris retrorsum aspicientes; & linguam sursum exertam, vnde collum prouenire debuisset; cuius mōstri effigiem a Fontano Agenensi Medico, qui se id vidisse sancte affirmabat, acceptam Ioannes Altinus Doctor Medicus Paræo tradidit. Sed & testimonio Phlegontis Tralliani Cæsaris Liberti multo prius infans ortus est caput habens e sinistro enatum humero. Sic ergo reipsa fuere monstra partes transpositas habentia, quæ difformia nuncupauimus.

lib. de mirab. & lōgæ.

De Monstri difformis natura, & caussis; primaque illius origo resoluitur in malam vteri conformationem.

Cap. X X X I.

MOnstri difformis ob partium e naturali sede transpositionem, ac speciatim puelli caput exerentis ex humero sinistro caussa, & origo est ex vteri mala conformatione: quia scilicet ea pars vteri, quæ capiti puelli naturalem locum præbere debebat, aliquo duriori tumore quomodocunque repleta, siue is in eius substantia insideret, siue intra illam in contenta membrana fœtum ambiente, siue extra ipsam in aliqua parte abdominis interiori prope vterum sita: nequeunte enim parte illa materiæ, quæ constituendo capiti dicata est a natura, reliquæ massæ conceptus in eo loco adiungi, quo deberet, eum alieno cor

pore

pore minime cedente repletum inueniens, cogitur in vicinas quantum potest sedes decumbere: ibique propriam formam capitis a vi formatrice adipiscens, importuno in loco collocato capite monstrum difforme constituit.

Secunda monstri difformis origo, & caussa spectat ad malum situm placentæ nuncupatæ: cuius vsus explicatur.
Cap. XXXII.

EIdem monstrorum generi consimiliter originem præbere poterit moles illa carnea placentæ referens imaginem, & vterini iecoris belle vsum obtinens in grauidarum vtero ex menstruo sanguine sensim ab orificijs vasorum effluente, & concrescente genita; vteri fundo, & superiori parti adnexa; in qua maternus sanguis fætui nutriendo vlteriori elaboratione aptior efficitur; quod scite primus omnium anatomicorum obseruauit Arantius: nempe si placenta hæc maiorem in magnitudinem intumescat, maioremque duritiem contrahat, quam par sit; & alienum a natura situm, quacunque ex caussa, sortiatur; tunc locum occupans debitum alicui parti formandi conceptus, eam a naturali sede pellens orientem, ac proinde ob summam mollitiem duriori corpori concedentem, membrorum naturalem situm vitiat, monstrumque difforme constituit. Atque hac ratione ortum habere potuit monstrum ore distorto, partibusque turpiter nimium hiantibus, ac scissis, transpositisque; interposito nempe duriori placentæ corpore, ac molliores illas de sibi debitis locis expellente; cuiusmodi monstra dudũ notauimus Nursiæ, ac Stetini genita.

Placenta vteri iecur.
Vt gignatur.
Vbi sita.
Cuius finis gratia.
Vt monstrum difforme constituat.

Tertia difformis monstri caussa, & origo ex mola depromitur.
Cap. XXXIII.

NOn dissimilem consimili monstrorum speciei caussam, & generationem tribuisse poterit & mola, carnea substantia nonnunquam in vtero mulieris ex vitiato semine genita; si contigerit eam siue per superfætationem post conceptum, siue ante conceptum, siue simul etiam procreari; ipsa enim potest tum mole sua nimia, tum

Mola quid, & vnde orta.
Vt monstrum difforme faciat.

tum duritie sua peruicaci, tum motu suo incondito,& inordinato, tum pondere suo graui varias partium fœtus transpositiones efficere monstrosas, nunc distorquendo membra eorum pulsu ad vicinas sedes; nunc scindendo partes; nunc ad loca remotiora illas pellendo: nunc in alia membra velut intrudendo: & hac sane ratione procreari potuit monstrum sine capite oculos habens in pectore a Paræo relatum; scilicet a magna,& dura mola comprimente pulsa,& intrusa materia capitis constitutioni destinata in regionem thoracis.

Quarta monstri difformis origo,& caussa ostenditur ex motu. Cap. XXXIV.

DIfformium monstrorum origini caussam exhibere poterit etiam motus materiæ, quæ determinatarum partium fœtus constitutioni dicata est a natura; vbi etenim siue a flatibus in vtero genitis, siue a percussione ventris grauidarum, siue ab earum casu, siue a vehementi aliquo alio earundem motu mollissimi cõceptus aliqua portio de pristino loco, situque naturali violẽte diuellatur,& in alienam sedem transferatur; ibi non cognatis sibi membris veluti per insitionem adhærescens monstrum membrorum turpi transpositione difforme in esse constituit. Sic plane dixerim olim enata fuisse monstra quamplura, quorum supra memorauimus historias.

Motus vt mõstrum difforme producat.

cap. 30.

Quinta monstri difformis origo, & caussa statuitur imbecillitas facultatis discretricis. Cap. XXXV.

QVoniam partes omnes vtriusque seminis, & materni sanguinis ex quibusque parentum membris materiam sibi ab eorum nutricationis superabundantijs haurientes, dum in vtero ad primam cõceptus constitutionem conueniunt, simul in vnum confunduntur, ac exactissime permiscentur; necesse est in semine præter vim formatricem membrorum, adesse quoque aliam facultatem, quæ rudis, atque confusæ illius massæ partes singulas discernat, & quasque suis locis applicet, quia natura debentur ijs membris, quorum constitutioni sigillatim partes illæ inseruire

Necessitas virtutis discretricis in semine.

uire debent: vti latius a nobis ostensum est in opere *De humani fœtus constitutione*: Si vero contigerit in semine vim quidem formatricem robustam esse, at facultatem separatricem, discretricemque partium materiæ conceptus, siue ob ineptitudinem instrumenti proprij, siue ob vitium temperamenti, quo nititur, adeo imbecillam esse, vt nequeat proprium munus adimplere: tunc vis formatrix valida infirmam separatricem habens adiunctam, & munere suo non functam, ociosamque, in confusis illis absque ordine partibus varia membra effingit, quorum eæ naturali sua propensione capaces existunt, non obtento eorum situ naturali: quocirca monstrum partium conuenientem situm, & ordinem inter se non habentium difforme generatur: cuiusmodi generationē inter cetera obtinere potuit Stetini monstrum.

cap 7.8. & seq.

Facultas discretiua vt mōstra difformia producat.

Sexta origo, & caussa monstri difformis ad nimiam materiæ viscIditatem redigitur. Cap. XXXVI.

SIn autem cum formatrice facultate discretrix in semine virtus valida satis extiterit, quantum postulat naturalis, & ordinaria materiei, quam subigere debet, constitutio: at vero in massa conceptus aliqua particula, siue redundans, siue non redundans fuerit tenaci adeo lentore alicui particulæ diuerso a sibi consentaneo loco sitæ, vt inde nulla vi, neque a valida facultate reuelli, & in conuenientem sibi regionem transferri valeat: tunc virtus formatrix membrum ex ea formans, ad quod illa materia determinatam, & naturalem habet propensionem, difforme monstrum effingere cogitur: virtus enim partium viuentis formatiua est agens mere naturale: agentia vero pure physica vbicunque locorum materiam dispositam compererint, munere suo ex necessitate funguntur, illique materiei debitam formam conciliant: & profecto hac ratione ortum fuisse potuit Sarzani monstrum tertiam manum inter duo colla retinens: & alia quoque in hoc genere plurima.

Materię viscIditas vt monstrum difforme cōstituat.

Agentia pure physica vt ex necessitate operentur.

Monstra informia debitam membrorum figuram non retinentia reipsa inueniri. *Cap. XXXVII.*

INforme illud monstrum appellamus, cuius vel toti corpori, vel alicui parti præcipuæ, conspicuæque non inest figura naturalis, sed alia ab ea longe dissidens. Fuisse vero & in hoc genere monstra humana constat apertissime apud Hippocratem, qui Antigenis vxorem peperisse fatetur carnosum puerum, exossem totum, crassum, & rotundum; qui membris, & præcipuis corporis partibus distinctus magnitudinem quatuor digitorum non excedebat. Multo post ex Rubeaquensis, & Gualtherij Chronistæ relatu In Saxonia infans natus est horrendo aspectu, contusis, laceratis, atque laxatis membris omnibus: capite oblongo, & quasi Turcico pileo insignito. Tundorfij quoque figuli vxor monstrũ peperit horrendum: erat autem a vertice ad hypochondria hominis figura, ore tamen prominente ad instar canis: facie torua: ab vmbilico vero destitutum reliquis partibus corporis humani, descendit in formam pyramidalem, in cuspide referens similitudinem caudæ suis inflexæ: in dorsi autem spina vmbilici alia imago prætensa erat: erecta tamen instar caudæ: sexus nullus omnino apparebat, non masculi, non feminæ, non androgyni. In agro Piceno Iacobi Rueffi testimonio natus est infans absque brachijs, a genitalibus itidem desinens in conum quasi Pyramidis, nullis coxis, tibijs, aut pedibus: erat autem sexu masculino, ceteras partes integre formatas obtinens. Basileæ vero Gualtherio infans adeo scissis, & apertis naribus ortus est, vt inde illius cerebrum facilime sit conspectum. Diuo Augustino apud Hipponem natus est homo quasi lunatas habens plantas, & in eis binos tantummodo digitos, similes & manus. Non sunt itaque figmenta monstra informia naturalem corporis totius, vel partium aliquarum conuenientem figuram non habentia.

[Margin: 2. de morbis vulg. sect. 2.]
[Margin: Anno Dñi. 1544.]
[Margin: 1556.]
[Margin: 5. de concep. ca. 3]
[Margin: 16. de ciuit. Dei. cap. 8.]

De

De Monstrorum informium origine, & caussa; quæ primum deducitur ex imbecillitate facultatis formatricis.
Cap. XXXVIII.

AT vero monstrum informe, quod in eo totam sui naturam constitutam habet, vt aliqua portio corporis figuram maxime alienam gerat a naturali, alias obtinuit suę genarationis caussas: quarum primam esse putamus virtutis formatricis imbecillitatem: quum enim ad hanc virtutem solam, & maxime pertineat effingere singularum partium figuras: vbi quæ in seminis ea portione residet, cui præcise alicuius membri determinati conformatio destinata est a natura, ita debilis extiterit, siue ob caloris inopiam, siue ob spirituum, quibus innititur, intemperiem, siue ob aliam quamcunque caussam, tunc sane parti sibi efformandæ naturalem, ac debitam suæ speciei figuram non imprimens monstrum conficit informe. Et sane de caloris excessu, & defectu in proposito meminit Aristoteles alicubi scribens, *Inest hic calor in excremento seminali tantam, talemque habens motionem, quāta modice ad quamuis corporis partem accommodetur. Quod si vel deficit, vel excedit, rem, quæ fit, aut deteriorem efficit, aut læsam, & mancam.* Sic Hippocraticus ille puellus ex Antigenis vxore rotundus totus enatus est.

Cuius virtutis intersit efformare membrorum figuras.

2. de gen. an. c. 4.

2. de mor bis vulg. sect. 2.

Secunda monstri informis origo, & caussa ex angustia vteri colligitur. *Cap.* XXXIX.

HVic informi monstrorum generi procreando satis dici non potest quantum vteri conferat angustia, vndecunque illa dependeat: siue a naturali matricis exilitate: siue a ventris affectata constrictione, compressioneve: siue a vicinarum partium, aut vteri duro tumore: siue a multitudine fœtuum simul conceptorum: quum etenim crescens indies embryo locum amplum non habeat, in quo pro ratione sui augmenti partes omnes corporis extendere commode valeat: prominentiores ob suæ substantiæ mollitiem angustiæ loci facile cedentes uarijs, mirisque modis in seipsas contorquentur, & ad continentis

Vteri angustia vnde pendere valeat.

loci

loci figuram turpiter conformantur; quam informitatem diu in vtero sustinentes, habitualem reddit caussa conseruans illam multo tempore; vnde monstra enascuntur turpi distorsione informia. Sic exortum dixeris puerum pedibus, manibusque mire distortum a Paræo, & Rueffo descriptum.

Lib. 24. cap. 2. 5. de concep. ca. 3.

Tertia informium monstrorum caussa, & origo in motu inordinato reponitur. Cap. XL.

OB materiæ fœtus in vtero degentis teneritudinem cum viscidi tate coniunctam fieri quoque potest vt quacunque de caussa membrum aliquod infantis inordinato, ac vehementi motu cieatur, pars ea corporis mire in monstrosam figuram distorqueatur; siue materna culpa enormes corporis agitationes fiant, vt in validioribus choreis, & saltationibus; siue ab externo aliquo motore grauida violente concutiatur; siue temere fœtus ipsemet in aluo sponte moueatur: & eo sane magis monstro informi vehementior motus originē præbere poterit, si motū fieri contigerit in angusto nimium vtero. Sic profecto genitum dixero infantem illum adeo scissis, & apertis naribus, vt per eas cerebrum inspicienti manifeste pateret; intrusis nimirum intra nares puelli digitis, & post digitulos etiam manibus integris odorandi meatus mire sensim sine sensu in monstrosam informitatem diducentibus.

Quarta informis monstri origo, & caussa depromitur ex mola, & placenta, tumoreque vteri, concurrente virtutis formatricis imbecillitate, ac materiæ ineptitudine. Cap. XLI.

SEd informitas illa maxima, quæ obseruata fuit in puello habente partes ab vmbilico infra in pyramidalem figuram desinentes, nullamque membrorum humanorum imaginem præseferentes, plures habuit in vnum concurrentes caussas monstrificas; nimirum virtute illarum partium formatrice debili suam functionem intermittente; rudique, ac inepta illa materia hinc a dura mola, illinc ab excrescente placenta, & tertio ex latere a tumore vteri compres-

sa in

sa in conum pyramidis; cuius cuspis acutior ab angustia loci in suillæ caudæ similitudinem contorta esse potuit. Quæ quidem caussæ vt difficili negotio in vnum coeunt; ita monstrorum origini adscribi optime possunt; quorum natura est vt raro admodum proueniant.

Quinta informis monstri origo, & caussa ex imaginatione parentum vehementi explicatur. *Cap. XLII.*

CEterum aliquas etiam monstrosas informitates a vehementi parentum imaginatione, potissimumque matris, seu vigilantis, seu dormientis, embrij corpusculo præsertim organizationis tempore imprimi posse, nihil est quod prohibeat satis; & eo minus, quo facilius est vigenti, vrgentique phantasiæ spectro conceptus alicuius membri figuram distorquere, atque a naturali constitutione turpiter variare, quam partis alicuius aut magnitudinem adaugere, aut numerum geminare, aut situm permutare: At vero & alibi fuse demonstrauimus imaginationis generantium simulachra vehementiora facile posse in embrij substantiam alienissimarum rerum imagines, ac figuras insculpere; quæ theoria inde huc nobis transferenda non est. Ita ergo fieri potest vt visi monstri consimilis a parentibus, vel etiam per somnium, simulachro imaginationi eorum alte defixo; indeque spiritibus, ac virtuti formatiuæ impresso; consimilis figura in membris embrij generetur.

De hum. fœt. fœt. cap. 16.

Sexta informis monstri caussa, & origo in monstroso parente detegitur. *Cap. XLIII.*

SIn autem parentũ aliquis, aut ambo monstrosam informitatem in corpore, siue ab ortu, siue post ortum a morbo contraxerint; næ ipsi filios sibi consimiles, atque adeo monstrosos procreare poterunt; non quidem semper, quia vnius informitati parens alter consulere poterit, si aut non ambo informes extiterint, aut non eadem corporis parte, aut non longe a concubitu vi morbi in talem informitatem inciderint; adeo vt seminis ante informitatem geniti aliquid habeant fætui constituendo sufficiens. Sin minus,

nus, ex monstrosis parentibus informes itidem filij procreabuntur: mire namque pertinax est cuiusque natura viuentis in generanda sobole sibi quantum fieri potest quamsimillima. Quin & lapsam parentum essentiam in generatione filiorum errare non est difficile.

Septima informis monstri origo, & caussa refertur ad menstruorum fluxum tempore conceptus.
Cap. XLIV.

QVum autem parentes liberorum procreationi menstruę purgationis tempore operam dare voluerint, monstrorum generationi se se obnoxios reddunt, vel e sacrarum litterarum testimonio; siquidem nobiscũ & Paræus apud Esdram Prophetam se legisse confitetur, Mulieres, quæ fluentibus mensibus, viro se miscuerint, monstra parituras: Solinus etiam in suo Polyhistorico ex Democrito Physico asserit mulieris profluuia menstrualia non paruis spectata documentis inter monstrifica merito numerari: cuius ea ratio est, quia tunc menstruo primæ partium fætus constitutioni apto, vt puta ex residuo vltimi alimenti mēbrorum omnium parentis exorto, commistum est menstruum alimentare, nondum vi tertiæ coctionis vltimam dispositionem adeptum ad induendum naturam cuiusque membri determinate: quare ex illa menstrui vtriusque confusione non nisi monstrum informe potest exoriri. sic sane ortum dixero Rueffij monstrum, & alia.

li.24.c.7. li.4.ca.5. cap.3.

Monstri enormis existentia patefit. Cap. XLV.

HVmana corpora, eorumue membra, quibus nihil desit, nihilque supersit; nec situs, aut figuræ vllum adsit erratum; sed in sola substantia ordinarium naturę cursum non seruantia, & videntibus admirationem parientia; ea nobis Enormia Monstra cognominãtur; quorum tres tantum differentias videre licuit apud autores; Prioris exemplum est vetustissimum illud Pythagoræ, cui femur aureum extitisse credidit Antiquitas; Diogenes enim Laertius asserit famam esse nudatum Pythagoræ femur aliquan-

lib.8.

cap.47. 48.49. aliquando aureum apparuisse: de cuius caussis suo loco latius. Alterius exempla recentiora sunt; & primum a Cardano adducitur asseuerante Constantij tempore in vrbe Daphne regionis Antiochiæ natum infantem barbatum præter alia monstrosa. Secundum proponitur a Damasceno, qui testatur visam sibi puellam corpore toto instar Vrsi villosam in agri Pisani oppido Petrasancta genitam. Realdus item Columbus insignis anatomicus ait se vidisse Hispanum quendam pilis refertissimum in omni corporis parte, præter quam in facie, & manuum parte. Vidisse ait etiam Vestalem consimiliter pilosam. Rubeaquensi, & Gualtherio consimiliter, Martino Quarto Pontifice, ex illustri quadam femina natus est puer villosus, & in speciem vrsi vnguiculis armatus; quo monstrifico partu permoti matronæ necessarij omnes vrsorum imagines, quæ forte in eius domo fuerunt, deleri iussere; manifesto argumento receptæ ab ea imaginationis in conceptu. Sueuam mulierem peperisse infantem ad instar vrsi pilosum testantur duo Magni Vpsalenses Episcopi, consentiente Delrio. Sed & in sacra pagina legimus Esau filium Isaac hominem fuisse pilosum; quem vt æmularet Iacob materno impulsu pelliculas hedorum circumdedit manibus, & colli nuda protexit; & a patre tactu putatus est Esau. Tertiæ differentiæ monstri Enormis duo exempla recentissima proponuntur a Iacobo Augusto Thuano in hanc sententiam, Anno 1582. res incidit quo magis mira, eo minus fidei apud posteros habitura, nisi certissimis veritatis testimonijs niteretur; quam quia pro comperto habemus, hoc loco, ne in dubium olim reuocetur, amplius asseri officij nostri, & instituti esse duxi. Mulier quædam Agendici Senonum, quæ Celticæ nostræ metropolis est Archiepiscopali dignitate ornata, Columba Charria nomine Ludouico Caritati Sartori nupta, quum ad annum trigesimum octauum valetudine integra peruenisset, neque adhuc vterum gestasset, certissima habuit concepti fætus indicia, menstruis purgationibus non iam vt antea statis temporibus erumpentibus, & frequenti vteri motu iam manifesto, ac tumore lumborum & abdominis paullatim succrescente, mammisque lacte turgentibus: Tandem decurso statæ gestationis curriculo, graueis puerperij labores, & alui tormina experiri cæpit, vrina ad aliquot dies suppressa, quæ postea

Marginal notes: 15. de variet. c. 77. — Maiol. dier. canic. coll. 3. — li. 13. c. 2. — 1282. — Genes. cap. 27. — l. 17. hist. par. 4. to. 2. to. 11. lib. 76. — Signa grauiditatis certissima.

L curren-

currente veluti alueo magna vi erupit, profuso illo ichore nō tam ex vesicæ meatu, quam ex muliebribus loculis scaturiente, & tunica disrupta vna cum serosis recrementis sanguinis coacti quasi rhombus emersit: ex eo mammæ concidere visæ; & motus infantis aut ignauus, aut nullus, ac labores mulieris tolerabiliores fuere; quæ a ludibrio illius fœturæ totum triennium in lecto decubuit, semper de valetudine aduersa, de duritie, de tumore, de torminibus alui, ac de inutili illo pondere, quod per se mobile pro vario gestantis motu, modo in hanc, modo in illam partem procumbebat, quandiu vixit, conquesta. Quum rideretur a vicinis, vt erat satis lepido ingenio, respondere solita erat, fore vt fœtus, quem vtero gestabat, cum parentis exitio aliquando prodiret: Fato post vigesimum octauum gestationis illius annum functæ dissecto abdomine, vterus rugosus apparuit, & versicolor, tactu durus, ac veluti testaceus; sectoque rursus eo vix tandem renitente ad nouaculæ aciem, portentosa mole gypsea eductus fœtus, bene conformatis membris, ac eodem prorsus quo ceteri situ, de cetero pene lapideus; ita tamen vt ossa capitis quasi cornea interlucerent; partes autem internæ, viscera, cor, cerebrum naturalem habitum seruabant; nisi quod vltra modum induruerant, non tamen vt externæ. Hodie adhuc corpusculum illud Agendici a prætereuntibus miraculi instar visitur, expers putredinis, & teredinis. De eo scripsere Ioannes Alibosius Augustodonensis, qui postea Henrici Quarti Archiatros fuit, & Simo Prouencherius Lingonensis præstantes Medici, caussas concretionis, & post extinctum fœtum duritiei contractæ, quum potius putrefieri debuisset, ex arte rimati; quas rerum naturalium peritis amplius discutiendas relinquit Historicus. Huius infantis semilapidei lapidescentis testimonium etiam perhibuere Laurentius celebrati nominis anatomicus, Quercetanus Iatrochimicus insignis, Bonamicus egregius Philosophus, & nouissime omnium Riolanus Medicus eximius. Subiungit autem aliud in hoc genere monstrum Thuanus inquiens, Tantum addam huic gemellum fere naturæ miraculum proximis annis Lutetiæ in illustrissima femina visum, sed post quinquennium seu medicamentis, seu ferramentis frustillatim eductus fœtus fuit, eundem proculdubio exitum, si diutius in-

Fœtus lapideus in vtero.

Hist. anat. q. 36 Digr. Polyhist. secti. 2. c. 4. 4. de ali. c. 42. disp. de mōstr. c. 4.

in vtero hæsisset, habiturus; quippe qui iam lapidescere incipiebat.

Monstra enormia, & omnino monstra non esse infantes candidos ex parentibus æthiopibus ortos; nec vicissim æthiopum more nigros ex candidis, & de colore Andromedæ. Cap. XLVI.

AD hoc genus monstri sunt, qui censeant redigendos esse fœtus albos ex genitoribus æthiopibus ortos, & vicissim nigredinem æthiopicam habentes ex candidis parentibus natos; quam sententiā tueri videtur doctissimus Paræus; nam de Monstris agens vi parentum imaginationis conformatis Puellæ villosæ a Damasceno visæ duo alia hæc attexit exempla inquiens, Proditum ab Heliodoro legimus Persinam Aethiopiæ Reginam ex Hidusle marito pariter æthiope filiam suscepisse albo colore insignem; quod quum in viri amplexibus, ex quibus grauida euasit, esset, fixis oculis, intentoque animo in oppositam pulchræ Andromedæ imaginem se conuertisset, & paucis de puella pilosa interpositis subdit, Narrant Hippocratem hac caussarum explicatione principem quandam mulierem, quæ alba ex marito pariter albo prolem æthiopis instar nigram ob id susceperat, quod concumbens oculis obuersantem æthiopis imaginem fortiter, & assidue animo comprehendisset, adulterij suspicione expliccuisse. Hæc vir insignis: cui vt consentio sola vi phantasiæ parentū posse parentes albos nigram prolem suscipere, ac vicissim æthiopes albam; neque demus ex Platone huiusmodi originem esse monstrosam, & sobolem veluti monstrum; non tamen dabimus albam filiam licet ex æthiopibus ortam, aut nigram ex albis genitoribus esse monstrum; quia videntes se non rapit in admirationem, nihilque in suo corpore absolute considerato, ac non in relatione ad parentes, obtinet monstrosi: monstrum enim substantia est, & absolutum quid, ac per se monstrum, non per comparationē ad aliud: Neque vero sola raritas originis eam puellam inter monstra reponet; siquidem multa raro fiunt, quæ monstra non sunt; nec sola raritas monstrum constituit; vt dudum nouimus ex monstri definitione. Deinde vero, vt recipimus

Lib. 24. cap. 7.

In cratylo.

c. 9. & 10.

Filios albos ex æthiopib. ortos non esse monstra. Nec æthiopes ex albis.

Monstrū non semper est, cuius origo mōstrosa.

Monstra sunt absoluta, non relatiua.

Sola raritas monstrū non constituit.

L 2 exemplum

exemplum Hippocratis, ita exemplum Persinæ, quæ ex Hidaspe marito in æthiopia candidam filiam peperit solo Andromedæ intuitu, non belle duxit vir eximius in argumentum; si quidem Heliodori nomine historia inscripta, reipsa mera est Poetæ fabula: quod vnicuique constabit illud opus totum legenti; etsi enim soluta oratione conscriptum sit, methodo tamen poetica res fingit, non factas narrat Heliodorus; vnde poeta, non historicus præcepto Aristoteleo dicendus est. Nec minus poeta fuit Achilles Statius, cui Andromeda item candida pingitur. Manilio etiam ex poetica libertate Andromeda

Heliodorus nō historicus, sed poeta est.

Poet. c.7 lib.3. lib.5.astrorum.

—————— niuea ceruice reclinis
Molliter ipsa suæ custos est sola figuræ.

Multo verisimilius apud Ouidium Sapho Phaoni suam nigredinem excusans scribit,

Epist.

Andromeda æthiops.

Candida non sum placuit Cepheia Perseo
Andromade patriæ fusca colore suæ.

Vnde Petrarcha in Triumpho Amoris belle mutuatus lepidissime concinit,

Perseo era l'uno; e volli saper come
Andromeda gli piacque in Etiopia
Vergine bruna i begli occhi, e le chiome.

Quæ sententia plerisque difficultatem parit, eo quod Perseus Andromedam Ioppe, in maritima vrbe Palestinæ, non in Æthiopia scopulo deuinctam a ceto liberauerit: Vt testantur Solinus, Pomponius, Hieronymus, Plinius, & Boccatius: Nos apud autores duas eodem nomine Ioppe ciuitates maritimas legimus, alteram in Palestina omnium totius orbis vrbium antiquissimam; vt pote Solino, & Plinio ante diluuium vniuersale conditam: cuius olim Contarenorum primus comes fuit, in extinctæ coniurationis præmium a vidua Cypri Regina titulo recepto, Georgius vir magni animi, ac Reginæ pernecessarius, eius successoribus natu maioribus in æternum eadem dignitate decorandis: inter quos nunc amplissimum Senatorem Venetum, & Equitem Io. Thomam, virum integritate, ac prudentia summe conspicuum, veneramur: Alteram vero Ioppe in Æthiopia, relatu P. Ouidij Nasonis, cui

Petrarchæ locus difficilis.

Ioppe ciuitates duæ. Syriaca omniū antiquissima, diluuium præcessit.

In collectan. 1. Cosmograph. De dist. locor. lib.9 c.5. 11. de geneo. deo. cap.25. in collec. lib. 5. cap.13. Petr. Iustin. hist. venet. lib. 9. 3. de art. aman.

Perseus Andromeden nigris portauit ab Indis.

Veteres enim Æthiopiam Indiæ nomine appellabant: & vero

bique Andromedam scriptores alij marinæ belluę dicunt expositam, & a Perseo liberatam. Si quidem Petrarcha Ouidio consenserit, nihil habet difficultatis eius assertio; censuit enim Andromedam in Æthiopici maris oppidi saxo alligatam Perseo placuisse: sin autem cum Solino, & alijs Andromedam in Syria expositam crediderit: bifariam eius carmina dubitatione liberantur; primo quidem si vertamus particulam *in* in particulam *di* legentes.

Andromeda gli piacque d'Etiopia.

Deinde vero seruata littera contextus asserentes poetam Æthiopiæ meminisse, non tanquam loci, vbi Perseus Andromeden viderit, amauerit, a ceto liberauerit; sed tanquã regionis, in qua nigerrima inter omnes accolas Andromeda videretur; licet oculos pulchros, non rubentibus venulis fœdatos, & capillos lungos, non breuiores, vt æthiopiæ feminæ habẽt, obtineret; qui sensus euidens in codice vulgato, euidentior fiet, si sic interpungatur,

Petrarchæ locus difficilis elucidatur.

Perseo era l'uno; e volli saper come
Andromeda gli piacque, in Etiopia
Vergine bruna i begli occhi, e le chiome.

Ac certe Andromeda orta ex Cepheo, & Cassiope Regibus Æthiopiæ nigra Physiologo censebitur: Alioquin enim si ex nigris parentibus quauis de caussa candida extitisset; quum id aut priuilegium Regum Æthiopiæ natis datum esse oporteret (quod nonnullos opinatos memini; qui propterea Tasso succensebant, quasi rei huius ignarus miraculo, aut maternæ imaginationi Clorindæ Regibus Æthiopibus natæ candorem adscripserit) aut spectro albæ virginis parentis phantasiæ alte defixo contigisse necesse esset: quorum neutrum latuisse Persinam, & Hidaspem probabile est; atque adeo ab illa candidam Chariclam expositam fuisse verisimile non est. Quum autem Palestina sit Æthiopiæ contermina; in ea facile potuit Cepheus ditionem oppidi habuisse; atque ibi vel vt in temperatiori loco feruidioribus anni diebus habitasse; vel sacrificia statis temporibus ad Aras, quas vetustissimas Cephei, & Phinei fuisse refert ex Pomponio Boccatius, peragendi caussa illuc aduenire, ac diutule cum tota Regia permanere consueuisse. Eo loci Solinus, & Pomponius Saxum esse scribit Andromedæ, seruataque immania belluæ marinæ ossa;

i. Cosmograph. 11. geneolog. deo. cap. 25.

quæ

quæ inde Romam translata M. Scauro Ædili memorat Plinius. Sed hæc obiter. Sat nobis sit ex æthiopibus ortam candidam puellam, & vicissim ex candidis parentibus atram, de qua ex Galeno, Auicenna, & Magno Alberto Maiolus, licet monstrosæ genitas, ac veluti monstra, vere tamen monstra non extitisse; ac proinde a nobis, qui de Monstris proprie dictis agimus, non de quasi monstris, nec de sola generatione monstrosa, inter monstra referri non debuisse. Consimili plane ratione, vt admonet alicubi Aristoteles, *fieri potest vt quis licet iniuste agat, iniustus tamen non sit: nam concumbere cum muliere quis posset non ignarus qua cum rem habeat: non tamen ex electionis principio, sed ex affectu id faceret: qui sane iniuste quidem agit: non tamen est iniustus: sicut neque fur, licet furatus sit: neque adulter, licet adulterium commiserit. simili modo etiam de alijs.* Ex his itaque patet ad aures etiam Aristotelis monstrose fieri posse id, quod reipsa monstrum non est: monstrosamque generationē esse valere viuentis minime monstrosi.

Lib. 9. cap. 5. l. 22. animal. tr. 1. ca. 3. colloqu. 3. 3. dier. canicular.

9. Ethic. cap. 6.

Monstri enormis origo, & caussa prima esse in imaginatione parentum perhibetur; & multa de aureo crure Pythagoræ considerantur. Cap. XLVII.

Crus aureum Pythagoræ vel apologus est.

ENorme vero monstrum præsertim, quod in Pythagora obseruauit antiquitas, quem ferunt aliquando nudatum femur aureum habere visum: si modo id inter apologos referendum non est, aut potius allegoricam, quam naturalem caussam habuisse dicendum non est; significare siquidem volentes prisci sapientes Pythagoram in via morum, & sapientiæ nequicquam errare, sed bene incedere, femur aureum illi scitissime attribuere: namque Platonem legimus asserentem *apud Scythas eos felicissimos, optimosque viros esse, qui in sui capitis ossibus aurum multum continent: quodque magis est mirum, suis ex capitibus deauratis bibunt: & hæc introspiciunt, verticem, frontemque suam manibus attollentes.* Et alibi ex Hesiodo statuentem hominum primum genus aureum dici non ex auro productum, sed bonum, & pulchrum: coniectura hinc facta, quod idem nos, heu quam a priscis illis degeneres! ferreum genus esse dicit: aureos vero, & bonos ipse solos sapientes constituit, qualem Pythagoram maxime coluit antiquitas: quem propterea non inepte sanxit aureo

Allegoria explicata.

In Eutidemo.

Scythę cur bibant ex caluarijs deauratis. Primi homines cur aurei dicti.

In Cratylo.

crure

crure incedere. Sed si huius caussam physicam assignare liceat, eam primo afferemus parentum imaginationē: si enim sola phantasiæ vi passim videmus in natorum vultibus, alijsque membris suillæ, vini rubri, nigri, aliarumque rerum imaginem depictam: quid ni matre Pythagoræ uel uini flaui aureum colorem referentis, uel aureæ alterius cuiusque rei desiderio flagrãte pueri sui femur aureo colore pingere potuit? Eandem sane caussam habuisse Damasceno scribitur puella uillosa, quam ex eo quod mater in ipso excepti, conceptique seminis articulo in Diui Ioannis camelina puelle induti figuram ex lecti oppositis fulcris, seu uerius in Ecclesia pendentē, acrius esset intuita, ut aperte testatur ex Petr. Hisp. Sylu. Maiolus. Et profecto eadem ratione sola ui uehementioris parentum imaginationis aliquando ex æthiopibus parentibus fœtus albus enatus est, ac uicissim ex candidis æthiops.

Aurei femoris caussa prima naturalis vt sit parentum imaginatio.

Part. 2. cap. 7. dier. canicul. colloq. 3.

Secunda monstri enormis aureo femore caussa, & origo reponitur in exhalationem igneam de corpore viuentis effluentem. Cap. XLVIII.

ALia uero insuper aurei femoris Pythagoræ, atque adeo monstri enormis origo, & caussa naturalis constitui potest exhalatio ignea, & crassa ex eo mēbro, quum nudaretur, cōfricato emergens, ipsumque ambiens in auri speciem, qualis est inter meteora Physicis relatus ignis ille fatuus non urens, qui aliquando ambulantes homines insequitur: & sane prosilire quandoque ignes huiusmodi ex animantium corporibus non semel obseruatum est: Cælius etenim Rhodiginus in suis antiquis lectionibus Tiberij equum notat eius extitisse naturæ ut ore flammigare videretur. Ioachinus etiam Fortius Ring elbergius cōfirmat sæpenumero per nigri (qui collum se manum sursum, ac dorsum in tenebris duxisse, & vndique ignium scintillas e. sipere conspexisse. Theodorici pater ex toto corpore quoque scintillas dicitur profudisse. Apuleius, & Valerius Maximus testantur Seruilio Tullio etiam tum pueruIo dormienti flammam circa verticem emicuisse. Quin & ex Lucij Martij Ducis duorum exercituum capite concionantis flãmma eluxit. Cardani etiam relatu quidem monchus Carmelita id per

Ignes ex humano corpore mire prosilientes.

Lib. 5. cap. 5.

Lib. experimēt.

Lib. de Deo Socrat. l. 1. cap. 6.

per annos tredecim perpetuos passus est, vt quoties capitium reducebat ad occiput, scintillæ ignis e capillis erumperent; atque ea de caussa ad conuiuia frequẽter vocaretur. Virgilius etiam id Ascanio contigisse, & Lauiniæ memorat; Ascanio quidem.

8. de rer. var. c. 43

1. æneid. ver. 680.

Cum subitum, dictuque oritur mirabile monstrum;
Namque manus inter mæstorumque ora parentum,
Ecce leuis summo de vertice visus Iuli
Fundere lumen apex, tactuque innoxia molli
Lambere flamma comas, & circum tempora pasci.
Nos pauidi trepidare metu, crinemque flagrantem
Excutere, & sanctos restinguere fontibus ignes.

Lauiniæ vero, dum posterius concinit,

7. æneid. init.

Præterea castis adolet dum altaria tedis,
Et iuxta genitorem astat Lauinia virgo,
Visa (nefas) longis comprendere crinibus ignem,
Atque omnem ornatum flamma crepitante cremari;
Regalesque accensa comas, accensa coronam
Insignem gemmis; tum fumida lumine fuluo
Inuolui, ac totis Vulcanum spargere tectis.
Id vero horrendum, ac visu mirabile ferri.

Alexandrinus Medicus Philalthei testimonio asseuerat a vertebra coxæ in laborante coxendice ignem exiluisse, oculosq; inspicientis combussisse. At vero ego pluries audiui a Iosepho patre se, dum iuuenis in Insula Corsicæ Medicinam faceret, Francisco Guido Iurisperito, artificiosę memorię mõstro memorabili, nullique hominum comparabili, familiariter vsum; quem sępenumero, dum nudus in lecto recumberet, casu brachia frictione manuum lęuigantem flammas euidentius excutere consueuisse, quam si aridę truncum hederę viren tis lauri baculo vehementissimo, concitatissimoque nisu attriuisset. Quinimmo dum Pisis agerem publicum Philosophum superioribus annis ab Antonio Ciansio Bibliopola Pisano audiui se bis, dum subuculam nuncupatam exueret arctiorem, flammas e dorso, & brachijs cum crepitu efflasse ita vt vniuersa familia pręsens miraretur. Hoc idem frequentissimo in more positum fuisse Maximo Aquilano medico insigni Petrus Lupius inter Pisani Gymnasij professores non indoctus eius nepos amplissimo testimonio mihi retulit. Sic ergo Pythagorę

3. cæl. t. com. 31.

Secũda caussa physica cruris aurei Pythagoræ.

Pythagorę contigisse potuit vt dum nudaretur frictione femoris confertim ex apertis poris flammulenta exhalatio prodiens aureo colore membrum illud inficere videretur.

Tertia monstri enormis aureo femore caussa, & origo resoluitur in morbum regium. *Cap. IL.*

POtuit etiam Pythagoræ femur aureum astantibus apparuisse, quia in eam partem quauis de caussa flauæ bilis portio decubuerit icteritiam, morbumq; regium particularem in eo membro procreans; nouimus etenim arquato illo morbo affectos aureo colore mirifice cutetenus infectos esse; ac citra vllam erysipellatis præsentiam solummodo tingi: Quod autem ceteris passim toto corpore ab obstructione fellei meatus flauus, aureusque color innascitur, quid ni Pythagoræ soli femori contingere potuit? aureas vero illas glandes Plutarchi testimonio e palma defluxas, putauerim esse fructus palmæ ob nimiam maturitatē flauescentes in lapidosam substantiam commutatos; fungos enim, & stirpium frondes, fructus, & stipites nonnumquam lapidescere notum est viris mirabilium naturæ studiosis; flauos autem palmarum fructus lapidescentes in substantiam aureæ consimilem permutari neminem latere censeo.

Opusc. de Pyth. orac.

Aureæ glādes vt e palma physice deflu xerint.

Quarta monstri enormiter pilosi caussa, & origo ex crassitie, & fuliginum copia extruditur; vbi plura de corde piloso. *Cap. L.*

AT vero monstri ob corporis villosi, aut barbæ præcoris enormitatem origo, & caussa alia ex conditione materiæ deduci poterit; quum enim videamus infantes mollissimis pilis cute tenus enasci; sed euidentissime in capite, supercilijs, & palpebris; quod obseruat etiam Aristoteles; vbi materia illa fuliginosa in materno sanguine plurimum abundauerit, ex quo fœtui corpus con stituitur; rationi consonum est multo pluribus, & crassioribus, longioribusq; cousueto more totum corpusculum infantis enascentis pilis conuestiri: si enim homo intrinsecus monstrum enorme fieri potuit piloso corde; quum in eo viscere

3. histor. cap. 11.

Infantis pili origo.

nullus a natura pilus enasci consueuerit; profecto quum monstrosa enormitate ob solam exuperantiam excrementosæ fuliginis in humano corde pili multi aliquando generari potuerint; quid ni ab eadem caussa fœtus humanus, cuius cuti naturaliter pili, etsi ob tenuitatem, ac breuitatem cæcutientibus insensibiles, enascuntur; toto corpore piloso, vel etiã vultu barbato, euidentibus ob crassitiem, longitudinẽ, ac multitudinem velleribus, exoriri poterit? pilorum enim abundantiam, & hirsutiem prouenire ab excrementorum copia, quam vt effectus caussam suam indicat, monet Aristoteles. Sed plerosque homines corde piloso extitisse vel Bonamici obseruatione monent clarissimi scriptores; Cælio enim Rhodigino scribunt autores Græci Hermogenem, cuius de Rhetorica libri extant, cor habuisse hirsutie, ac magnitudine extra mortalium reliquorum rationem insigne. Id ipsum fere de Leonida in Parabellis asserit Plutarchus ex Aristidis Primo Persicarum rerum; nempe quum Persæ in Græciam adduxissent innumerabilem hominum exercitum, missus est Leonidas a Spartanis cum trecentis militibus. Is ingruente prandentibus barbarorum multitudine, ijs conspectis, dixit ad suos; sic prandete vt cænaturi apud inferos; factoque in barbaros impetu, multis confixus hastis in ipsum Xerxem contendit, eique diadema auellit. Mortui cor barbarus secans, hirsutum reperit. Plinius item Aristomenem Messenium, qui tercentum occidit Lacedæmonios, memorat conuulneratum, & captum semel per cauernam Latomiarum euasisse, angustos vulpium aditus secutum; iterum captum, sopitis custodibus somno, ad ignes aduolutum lora cum corpore exussisse: tertio capto Lacedæmonios pectus dissecuisse, hirsutumque cor repertum fuisse. Si ergo enascuntur homines hirsuto corde ex fuliginoso excremento non purgato, & lentore nimio cordi adhærente; quid ni fieri possit infans in vtero pilosus, atque etiam barbatus, fuliginum copia vel per vniuersum corpus dispersa, vel ad faciem delata?

[Margin notes: 4. de ge. an. c. 6. — Homines corde pilosoqui. — 4. de ali. cap. 43. — Tib. 1. cap. 16. Paral. 4. — Leonidæ fortitudo. — Aristomenis fortitudo. — Lib. 11. cap. 37.]

Quinta

Quinta monstri enormiter pilosi origo, & caussa ex parente pariter piloso petenda est. Cap. LI.

EX pilosis parentibus vel vtrisque, vel vno filios hirsutos exoriri probabile satis est; quum semper natura studeat effectus suis caussis consimiles procreare; quā veritatem mirifice comprobat pilosus infans ex muliere glabra ab vrso compressa editus; cuius historiam ex Delrio, Saxone Grammatico, Ioanne, & Olao Magno, vtroque Vpsalensi Episcopo, licet alibi tactam, hic breuibus repetere necessarium duximus: nempe in Suetia puellam eximiæ pulchritudinis, ancillis comitatam, quum extra opidum ad recreandum animum exiuisset, ab vrso miræ magnitudinis ancillis consternatis, amplexam, raptamque, & molliter vnguibus receptam ad specum in nemore abditum delatam fuisse; atque in summo timore ab vrso amante ad concubitum expetitam; bruto commistam, a quo carnibus crudis quotidie venatu captis enutriebatur, vtero gestasse, ac partu edidisse monstrum pilosum membris humanis; quem infantem, a venatoribus interfecto vrso, ad patriam delatum patris nomine vrsum appellauit: ille autem parentis necem inultam non passus est; adolescens enim venatores illos interemit: Postea vero ex accepta vxore filium genuit nomine Tregellum Sprachaleg, a quo Vlfo genitus est Suenonis Danorum Regis pater. Ita ergo satis costat ex piloso parente hirsutum filium posse procreari.

Puella ab vrso compressa pilosum infantem peperit.

Sexta monstri enormiter lapidescentis origo, & caussa ex intemperie, ac materiæ ineptitudine deducitur. Cap. LII.

MOnstrum autē illud fœtus in vtero materno enormiter lapidescentis aliam profecto nullam caussam habere potuit, quam eam, ex qua in humano corpore lapides procreantur, siue in renibus, siue in vesica, siue in iecore, siue in alio viscere; huiusmodi vero caussa gemina est, nempe materia crassa, densa, terrenarumque partium vbertate affluens; & calor, seu etiam frigiditas excedens; calor enim resoluens tenuiores partes in halitus,

Pueri lapidescentis origo.

Calor excedens vt lapides in corpore creet.

crassiores in tophaceam substantiam indurat; sic plerisque a renum calore nimio creantur lapides; vt ex terræ luto ab igne in fornace lateres: frigus etiam nimium exprimens partes tenuiores, crassas item cogit in lapidiosam duritiem; sic noui Genuæ bis e genibus eductam tophaceam substantiam Catherinæ cuidam vetulæ, cuius historiam in Doctissimo suo *De Consultatione Medica* libro attexuit solertissimus, idemque, dum viueret, mihi obseruatissimus Bartholomæus Turrianus in hanc sententiam, *Hoc anno M DC. Catherina nostra ætatis suæ nonagesimo abscessus in vtroq; genu habet; quorum alter a Dominico Locella Chirurgo nostro legitima occasione sectus, pro humore materiam non solum gypseam, sed fere lapideam in frustula diuisam, marmoris rupti fragmenta referentem, protulit: quæ materia adeo tenaciter adhærebat, vt ope volsella fuerit paullatim seiungenda.* In qua sane vetula, & in qua parte corporis non nisi ab intẽperie impense frigida in crassam, & viscidam materiam agente huiusmodi lapidea substãtia generari potuit. Sic plane semilapidei pueli, quorum superius historias attexuimus, non aliunde ortum habuere quam ex materia seu seminaria, seu menstruali, seu etiam vtraque nimium viscida, & crassa, terrenæque substantiæ participe; in quam vel impense calida vteri intemperies agens eius partes subtiliores dissipauerit in halitus, crassiores vero adusserit in tophum; vel frigidior siue vteri eiusdem constitutio, siue aeris eo quomodocunque ingressi consimiliter operans partes tenuiores expresserit, & crassiores indurauerit in lapideam consistentiam. Quod enim a Disertissimo Bonamico affertur eorum fœtuum ita dispositam fuisse materiam vt mortua femina, concresceret; & exiens ex vtero lapidesceret, historiæ non respondet; nam alter Thuani fœtus e matre viua lapidescens eductus est ope chirurgica, qui durus in vtero sentiebatur: alter vero Alibosij non [illegible] lapideus ipse fuit per viginti & octo annos a conceptu in vtero manens durus, & grauis; verum etiam vterus testaceus compertus est: indicium non ab aere solo, sed ab intemperie vteri frigida saxeam duritiem fœtui communicatam fuisse. Nouimus plerasque materias intra viscera terræ molliorem substantiam nactas, quę securi facile secantur; aeri expositas protinus in durissimos lapides commutari: concedimus item viro subtili pituitam gypseam ex capite in dentẽ

Frigore vt lapides fiant in humano corpore.

Lib. 4. c. in fi.

Bonamicus notatus.

4. de ali. c. 42. in fi.

extrinsecus

extrinsecus illapsam, tacto aere, statim dentis duritiem accepisse; at confiteri non possumus ita repente à solo aere infantes illos monstrosos lapidosam duritiem contraxisse; quando experimento constat eos illam nondum aere tacto intra vterũ habuisse. Ceterum humana corpora ob solam ambientis aeris intemperiem lapidescere autor est ab experimento doctus Aristoteles; *Ad Lydiæ metalla* inquit *apud Pergamum existentia, quæ antea Cræsus confecerat, bello quodam exorto, opifices confugisse ferunt, qui obstructo illius loci ostio suffocati sunt; posteaq; longo temporis interuallo metallis adopertis, vasa, quibus pro manibus abluendi oportunitate vtebantur, in lapides conuersa inuenta fuisse; & amphoræ, & vasa reliqua huiusmodi, quocumque liquore plena fuerant, vna cum hominum cadaueribus præterea in lapides conuersa vulgo produntur.*

de admirãd. c. 50.

Monstri Multiformis in eadem specie subsistentia patefit; vbi de capite virili mulieris corpori affixo; & de Hermaphroditis mira quædam explanantur.

Cap. LIII.

SVnt nihilominus in monstrorum genere viuentia illa reponenda, quæ membris cõstant diuersæ naturæ cum deformitate raro contingentia; quæ propterea multiformia nuncupantur. In hoc autem cetu ea primum se se nobis offerunt, quæ membra obtinent in eadem specie diuersum sexum referentia; quæ monstra duas habent differentias; in prima quidem specie mulieres ponendæ sunt barbato capite; superiori enim ætate huiusmodi tulit, & aluit Germania monstrum caput habens a femineo distantissimũ, virile prorsum, capillis crassis, breuibus, & nigris; barba spissa, crassa, nigra promissa; facie torosa, vno verbo, tota & summe masculea; sed reliquo corpore femineo, molli scilicet, glabro, candido, mammis in pectore turgentibus, abdomine, coxisq; magnitudine femineis; nullo membri, sexusve masculei vestigio; pudendo vno femineo. In altera specie monstrorum plerique viri clarissimi reponunt omnes Hermaphroditos. Nos non audemus omnes Hermaphroditos inter monstra collocare tum ob eorum frequentiam, tum quia plerique nullum præseferunt naturæ peccatum; in quo monstri naturam

Hermaphroditos omnes mõstra nõesse.

supra

supra consistere vidimus. Et certe si vtriusque seminis paterni scilicet, ac materni vis ita vigeat, vt in organizatione conceptus vtrumque suum sexum integre constituat; quomodo natura generans peccare dicenda est, si sibi simile vtraque perfecte procreat? certe omnes vno iam concinunt ore Philosophi generare sibi simile esse perfectissimum opus naturæ; Aristotelesque vim generandi sobolem sibi consimilem solis perfectis animantibus concessit: Quare inter monstra non refero cunctos Hermaphroditos, assentiente Plinio, qui eos in prodigijs habitos, sua vero tempestate in delicijs haberi monuit: speciatimque illos Androgynos monstra esse non dixero, quos in Africa ex Aristotele, admonet esse Plinius dextra mamma virili, sinistra muliebri, vicibus inter se coeuntes. Et quæso quæ deformitas est in corpore habente vtrumque sexum eumque completum, & naturali sede? Quam notam imperfectionis, quodve peccatum admisit natura, aut qua ratione impedita fuit dum procrearet Hermaphroditum illũ, qui testimonio Montui viro nupserat ex eoque filios, & filias susceperat: & suas ancillulas comprimere, ac in illis generare solebat? Peccauit non certe natura dum alteram Androgynam constituit, quæ anno Domini M CD LXI. in Scotia herili filiæ vterum impleuit: Peccauit certe Androgyna tum prior illicita sibi ancillarum venere vtens: tum hæc posterior suæ custodiæ commissam heram constuprare ausa. Sed Androgynos illos monstra existimo, quibus neuter sexus ob exilitatem perfectus est: aut quibus alter longe a naturali suo loco transpositus est: prioris generis illud monstrum fuit, de quo historiam texuit Columbus illustris anatomicus inquiens, Femina erat æthiopica mulier, earum quas Cingaras vocant Longobardi: hæc neque agere, neque pati commode poterat: nam vterque sexus imperfectus illi contigerat suo magno malo. penis namque minimi digiti longitudinem, crassitudinemque non excedebat: vuluæ autem foramen adeo angustum erat, vt minimi digiti apicem vix intromitteret: optabat misera vt hunc illi penem ferro euellerem: quippe quem sibi impedimento esse diceret, dum cum viro coire exoptabat: optabat enim vt vuluæ foramen illi amplificarẽ; vt viro ferendo idonea esset: ego vero, qui horum vasorum discrimen intueri sæpius cupiebam, verbis detinui. Hæc ille.

cap. 5. & seq.

2. de an. t. 34.

Lib. 7. c. 3

Lib. 7. c. 2. in fi.

1. Theor. med. c. 6.

Lib. 15

Duo

Duo autem alia, quæ refert Androgynorum exempla, mihi ob rationes allatas proprie monstra non sunt. Sed posterioris generis monstrum Androgynum illud est, quod habet vteri foramen in podice: quemadmodum enim supra vidimus Nursiæ natum fuisse puerum, cui podex nullus erat in postica parte: sed apertus viscebatur in anteriori corporis regione: Et quemadmodum ex Aristotele accepimus tum pueris quibusdam genitalis postremum, & meatum qua excrementum vesicæ transit, non eodem tetendisse: ast infra meatum illum transegisse; ac propterea illos demissis clunibus mingere, qui testibus paullo in superiorem partem retractis, videntur longe distans simul & maris habere genitale, & feminę: tum vaccam fuisse Perinthi, cui cibi excrementum extenuatum per vesicam transmittebatur: dissectusque anus propere coalescebat, nec resecando euincere vitium poterant, scilicet recto intestino finiente a prima constitutione vaccini fœtus cum collo vesicæ in ostium matricis: quid ni fieri possit hermaphroditus, cuius sexus muliebris foramen habeat vel in podice, vel illi copulatum? Huiusmodi certe fuisse duos illos oportuit, quorum historias texuit Phlegon Trallianus inquiens, *Dorotheus Medicus in commentarios suos retulit Alexandreæ in Aegypto Cinædum peperisse: fœtumque conditum miraculi caussa asseruari. In Germania quoque in exercitu Romano, quem T. Curtilius Mācias duxit, seruus militis peperit: Athenis Conone preside, Romę Q. Volusio Saturnino, & P. Cornelio Scipione Coss.* s. hi parere, & antea concipere potuerunt, qui hermaphroditi erant monstrose vteri meatum occultum in podice, vel potius cum podice coniunctum obtinentes ab ortu: Ab his parum sane abfuit hermaphroditus ille, qui Columbi anatomici relatu foramen habebat vuluæ consimilem, sed non penetrantem, inter anum, & testes, vbi sectio fieri consueuit ad educendum vesicæ lapidem. Sunt itaque monstra multiplicia in eadem specie diuersæ naturæ partes obtinentia.

Lib. 1. c. 3

4. de gen. an. cap. 4. in fi.

Androgynum mōstrum qu a le fit.

Lib. de mir. & lōgæ.

Cinædus qui parere potuerit.

Seruus militis v1 parere potuerit.

Monstri

Monstri multiformis in eadem specie, mulieris nempe virile caput habentis origo, & caussa prima ex heterogenea seminis natura educitur; & de feminis vulgo in masculos smutatis. Cap. LIV.

MVltiforme illud monstrum, quod in eadem specie sub virili, & mire barbato capite glabrum, molle, ac plane femineum corpus gestabat, cum mammis, sexu, & alijs partibus muliebribus, nullaque alia sub capite masculea; maxime oriri potuit eo quia virile semen, quod capiti constituendo, & efformando ex paterno capite materiam hausit, pollens viribus paterno capiti simillimum probe suo munere functum in conceptu genuerit; at vero paterni seminis portio e corpore reliquo materiam adepta, & alijs infra collum partibus efformandis destinata vires languidiores obtinuerit (seu inopia, seu temperamenti discrasia) quam vt potuerit masculeum bustum constituere: atque adeo femineum truncum virili capiti attexuerit in monstrum, in quo

Ceruicem capiti voluit Natura virili
Iungere femineam, geminasque induere formas;

quia non potuerit masculum integrum, ac inceptum perficere. Sed neque iurarem hoc monstrum esse intrinsecus androgynum: cuiusmodi puellæ, ac nuptæ illæ fuere plures, quæ virili membro emisso in masculos vulgo commutatæ dicuntur: de quibus celeberrimi scriptores luculentissimum testimonium perhibent: non enim vulgo assentiri possum asserenti collum vteri foras in virgam profilire, & testes abditos exeri: tum quia collum vteri nullam cum pene habet magnitudinis, aut figuræ proportionem: tum quia collum vesicæ prope vuluam in vteri collo implantatum non longe a præputio noui masculi conspiceretur: tum quia testes nullo scroto integerētur; quum extra vterum sint, in corpore femineo, quod oculata fide nos docuit anatomes. Quare dicendum androgynos abditum sexum masculeum per vteri foramen exerentes illo occluso ex feminis in viros vulgo commutari: at nobis occultum sexum exerere, & pristini foramen nouo implentes ferme obliterare.

Mulieres vt in viros mutari queat.

Pli.l.7.c.4. Agel.l.9.c.4. Perot. epig. 2. Fulg. l.1. Eborēsis. Volater. li.29. tit. de vesica Alb. M. 18. de animal.tr. 2.1. 3. Maio.col loq. 3.

Secunda

Secunda caussa eiusdem monstri multiformis, & origo excutitur ex defectu seminis masculei. Cap. LV.

IDem vero monstrum in eadem specie multiforme fieri quoque potuit ob defectum paterni seminis quoad illā partem, quæ a membris masculeis infra caput existentibus materiam, primamq; sui originem sumere consueuit; & eiusdem conditionis, ac naturæ membra in fœtu efformare; quippe semen a solo patris capite materiam, ortumque deducens viribus integris masculeo capiti efformando in cōceptu sufficere potuit; sed aliarum partium constitutionem, conformationemve feminei seminis parti spirituosæ relinquens, licet eam in operando gubernet, vel necessario ei quoquomodocunque agenti cooperetur, ad masculearum tamen partium procreationem attollere non potest; vnde monstrum enascitur, in quo construendo natura masculeo capiti bustum muliebre coniunxit, ac tumidas induxit mām as, cunctis emollitis membris inferioribus; vt propterea desierit in feminam masculus barbatus superne: Cōsimili plane ratione haud raro factus fuit opposito modo infans solo sexu masculus in corpore molli, ac plane femineo; quia semen masculeum e paternis genitalibus primordialem materiam habens, iisque formandis in fœtu destinatum viribus pollens conceptui sexum masculeum indidit; cui reliquum femineum corpus attexuit, ob imbecillitatem, ac penuriam reliquarū partium seminis, quae a residuo corpore patris primogeniam naturam obtinuere; in quam originem lepidissime Poeta lusit inquiens,

Dum dubitat Natura marem, faceret ne puellam,
Factus es o pulcher pene puella puer.

Tertia monstri multiformis in eadem specie origo, & caussa refertur ad parentum imaginationem. Cap. LVI.

VEhemens quoque parentum imaginatio multiplici huic in eadē specie monstro caussam originis exhibere potest, spectro nimirum monstroso eiusdem sortis phantasiæ parentum alte impacto, & inde spiritibus impresso, quicunque in semine fœtum organizatu-

N ro

ro comperiuntur, atque animæ feminis, virtutique formatrici communicato; siquidem talis imago facile corpusculo fœtus imprimi poterit, ac monstrum multiforme in humana specie constituere: si enim parentum phantasia potest in humano cóceptu fructuum, brutorum animantium, vini, & aliorum inanimorum imagines procreare, quæ tantopere dissident ab humana substantia; quid ni parentum imaginatio monstrosæ figuræ formam in eadem specie multiplicem, masculeo capiti femineum corpus subijciens, efformare poterit?

Quarta origo, & caussa monstri multiformis in eadem specie ad parentis consimilem naturam attinet. Cap. LVII.

SI quis autem parentum monstrosam figuram habuerit in eadem specie multiplicem, næ consimile sibi monstrum, si sobolem suscipiat, generare valebit; adeo satagit omnium quarumcunque rerum natura consimilem sibi effectum procreare: ac certe si Germanicum illud monstrum quispiam maritus subactum impleuisset, nullo negocio monstrum eiusdem naturæ filium suscepisset; haud quidem necessario; quia si paternum semen validum fuisset, viribusque maternum superasset, masculus perfectus inde genitus videretur; at monstrosæ matris semine masculeo semini præualente, inde nil nisi monstrum pariter in eadem specie multiforme oriri valeret. Ita ergo pluribus de caussis exoriuntur monstra in eadem specie multiformia. Reliquum est modo ut ad multiformi monstri a diuersas animalium species referentia deueniamus, ante omnia illorum realem existentiam ex historicis haurientes.

Monstra multiformia diuersas animalium species in eodem genere proximo referentia non esse figmenta, sed in rerum natura reperiri. Cap. LVIII.

MVlto sane plura leguntur apud autores monstra in humanorum serie constituta ex partibus mirifice referentibus dissimilia, variaque nimium mēbra viuentium diuersæ speciei, at eiusdem generis proximi; genus autem idem proximum appellamus animal

mal terrestre gressibile perfectæ naturæ; siquidem ante omnia Maiolus Episcopus in opere suo dierum canicularium, & ante illum Fulgosius ille olim Genuæ Dux asserit Frusinone ortum fuisse agnum humano capite C. Aurelio, & P. Sulpitio Coss. Belluina capita hominibus fuisse confitetur idem Episcopus: ac speciatim equino capite compertos homines testatur Arrianus apud Ramusium. Narrat Petrus Damianus Archiepiscopus Rauennas, & Cardinalis Robertum Gallorum Regem propinquam sibi copulauisse in vxorem, ex eaque suscepisse filium anserinum per omnia collum & caput habentem. Vincentius asserit ætate sua delatum esse Regi Franciæ Ludouico monstrum, nempe hominem canino capite. Maiolus Episcopus Iulio Cæsari fuisse equum humanis anterioribus pedibus, neque alium dorso excepisse legit apud Suetonium, Plutarchum, Plinium, Solinum asserentes mira illum celeritate ex Italia in Belgas profectum. Gualtherio quoque chronistæ ex Rubeaquense circa finem imperij Lotharij Cæsaris, qui fuit Saxoniæ dux, mulier partum edidit specie hominis, & canis corporibus integerrime coniunctis, dorso connexis, ac dorsis spina solidissime conglutinatis. Porca enixa fetum edidit humana facie. Idem genus monstri paucos post annos exortum. Henrico imperante sus fœta porcum peperit humano capite. In Paroecia Legiensi matre sue natus est porcellus habens faciem hominis. Paræi relatu in Eburonũ quodam pago sus nephrẽdem edidit facie, pedibus, manibusque humanis; reliquo autem corpore suem referentem. In Gallia consimile monstrum enatum. In Albania ignobilis muliercula monstrum bis gemini corporis enixa est, auersis vultibus, & corporibus sibi cohærens, ante quidem effigies hominis integro corpore, retro vero facies canis corporis, & membrorum proprietate similiter integre canem referens. In Rathstadio oppido in alpibus Noricis, quas Taurum incola vocat, infans cornutus natus est. Monstrum aliud in agro Veronensi editum, Paræi etiam obseruatione: fuit autem equæ partus quadrupes humano capite, ad cuius murmur, vagitum, & confusum humanæ vocis sonitum accurrens ruris illius accola, & nouo attonitus spectaculo, execto ingenti gladio mõstrum occidit: quam ob caussam ad iudicium tractus, & de monstrosi partus origine, deque occidendi caussis interroga-

[Left margin notes: Colloqu. 7. lib. 1. colloq. 2. t. 1. lib. de mirac. — Spec. natu. li. 31. cap. 126. colloq. 7 li. 3. c. 42 cap. 46. — Lib. 24. cap. 12. — Vincent. Hist. l. 26 c. 46. Maiol. colloq. 4 Maio. colloq. 7. Fulgos. l. de pdig. l. 24. c. 1.]

[Right margin notes: Anno Dñi. 854. — 1011. — 1018. — 1055. — 1109. — 1110. — 1118. — 1126. — 1233. — 1254.]

Anno Dñi. tus, horrore, atque abhominatione rei tantum se fecisse respõdit: quo audito iudices suspicionem omnem deposuerunt.

1493. Romæ puella innupta filium semicanem peperit, qui ab vmbilico sursum versus humanam, inde vero deorsum canis exquisitam haberet effigiem: id monstrum memorant Volaterranus, Cardanus, Paræus, & alij plures. Cracouiæ in suburbana villa, cui Nigræ nomen est, mulier puellum edidit collo, & auribus leporinis: diducto rictu spirantem: vno grandiore intestino totum ventrem occupante: ceteris membris humanam figuram habentibus. Ad oppidum Bitterfeld vitulus in agro repertus est oculis, naribus, & auribus humanis: vertice tonso, & miniato; rictu, & pectore vitulino: cruribus anterioribus vitulinis, posterioribus humanis, & breuibus admodũ: sed vtrisque desinentibus partim in vngulas vitulinas, partim in humanos digitos, qui vngulis suberant, & separatim propendebant. In Marchiæ villa Dammenuualde, prope Vvistock, coloni cuiusdã coniux monstrũ edidit a Fincelio ita descriptum, infans toto corpore fuit spadiceo colore: capite cornuto: oculis crassis, prominentibus: carens naso: patulo ore, quod longitudine spitamæ distentum erat: in cuius medio lingua candida eminuit, & quadrata: colli expers; caput enim scapulis accreuerat: corpus totum inflatum, & rugosum; brachia in lumbis hæserunt; pedes longe tenuissimi: ab vmbilico autẽ species laxi intestini depẽdebat ad pedes. In villa Pomeraniæ Rekouu, vicina Rud.o ad ostiũ Viadri, equi pullus natus est capite horrẽdo, oculorum loco maculę fuere subrufæ; aures pendulæ quales sunt canum sagacium, infimis auriculis cuti accretis; os erat mõstrosum labris inflexis, vt duę tudiculæ cõpositæ, vnde lactari non poterat: collũ erat tortum, & sinuosum, distinctis coloribus veluti catenis variatum; iuba implexa, plena plegmatibus: eo hinniente putabatur hinnire magnus caballus: accedentibus nobilibus toto corpopore mouebatur, terram pulsabat, velut in rabiem versus, & quasi impetum in ipsos facturus, erectus stabat hinnitu terribilis: ciues, aut colonos ferre poterat, ijs accessum liberum permittens: cutis erat asperior, & villosa: in locum caudæ alta crista erigebatur, etiam mortuo pullo: pes imus anterior vnus erat humanus; alter nullus erat, sed tantum tibia manca: pedes posteriores erãt equini; extinctus in triuio sepultus. In Pomeraniæ

1444. 1551. 1554.

lib. 24. ti. de vesica 14. de rer. variar. c. 64. lib. 24. cap. 12.

meraniæ villa Rossauu, prope Passeluualck sita, femina monstrum edidit horrendum; corpus erat vitulinum; caput glabrum, ac rotundum instar globi, ad simiæ similitudinem; mentum hirsutum; prominens lingua; pedes anteriores absque vngulis, solis globulis rotundis; posteriores bouilli; cauda sine nodis, ossea, & omnino immobilis. Basileæ Rauracorum puellus natus est crudeli aspectu; corpore quidem satis bene compacto, sed capite hirsuto canem, aut cattum magis, vel simiam, quam hominem referente: vixit semihoram circiter. In pago Cleisdorf, nō procul a Pamberga, in prædio Viduæ nobilis, Fincelio autore, Vacca enixa est monstrum pedibus quatuor vitulinis; capite humano, virili, atra barba; geminis auribus humanis; modicis capillis; pectore humano, & mammoso. Paræi quoque testimonio Bruxellæ in ædibus Ioest Dietzpeert, Vico Vuarmoesbroectz sus sex peperit nephrendes, quorum primus monstrum erat capite, facie, anterioribus pedibus, & omoplatis hominem referens, reliquo toto corpore nephrendem: nam & genitalia feminæ suis habebat; ceterorum more suilla vbera sugebat: sed secundo sui ortus die a plebe monstri diritate incitata cum matre confossus est. Alberti Magni temporibus in villa quadam vacca vitulum semihominem peperit; pagani concursu facto pastorem quasi tanti sceleris conscium in iudicium rapuerūt mox cum vacca comburendum: sed oportune adfuit Magnus Albertus; cui propter Astronomicæ artis multiplicem experientiā crediderunt non humano aliquo scelere, sed stellarum certæ constitutionis efficacia id generis monstrum editum fuisse. Plutarchus adolescentem pastoralem memorat, qui sibi monstrauit equæ partū, superne ad ceruices vsque, & manus humana forma; reliquas partes equinas habentem; in morem hominum recens natorum vagientem. Idem in Aristotelis Paradoxorum libro secundo, quem desideramus, legit asinam peperisse puellam formosissimam, sed asininis cruribus præditam. Cælij Rhodigini obseruatione apud Sybarim capella infantem peperit humana facie, caprinis cruribus, ac veluti satyrum. Ex Polydoro Virgilio legimus, ex Liuio, Fabio consule, ex Valerio Maximo, & ex Rueffo puerum natum cum elephanti capite. In ditione Nouariensi ex muliere vetula natum proditur monstrum cruribus, & pedibus bouinis,

residuo

[Margin notes: Anno Dñi. 1555. — 1556. — Lib. 24. cap. 12. — 154[illegible] — In Symposio. — Parallel. 29. — Lib. 25. cap. 32. — 3. de Prodigijs decad. 3. l. 7 — lib. 1. c. 6 — 5. de concep. c. 3. — 1578.]

residuo corpore humano; sed septem habens brachia, totidemque capita vni busto affixa; vno capitum auriculas hircinas, & oculum vnicum habente, illumque in medio frontis ad instar cyclopum. Constat igitur reuera fieri aliquando in natura partus membra obtinentes diuersarum specierum animalium perfectiorum partes repræsentantia.

Monstri multiformis diuersas animalium species in eodem genere proximo caussa, & origo primum depromitur ex apparentia. Cap. LIX.

AT vero monstri multiformis diuersæ speciei animalium perfectorum membra referentis origo est e multiplici caussa; ceterum in primis illud obseruatum volumus, non omnia, quæcunque in hoc genere monstra videntur, vere monstra existere; siquidem vt, Aristotele doctore, ferarum partus nonnunquã caput habẽt, haud vere humanum, sed tamen humano simile; sic existimãdum est mulieres edere posse fętus, qui capite, aut alia quapiã corporis parte varia brutorum animalium membra referãt: Hinc plane Physiognomi varios hominum mores, & inclinationes coniectantur ijs affectibus, ac passionibus consimiles, quibus eiusmodi bruta obnoxia esse conspiciuntur; quod apertissime constat ex ipsomet Aristotele in Physiognomicis. Verum ea similitudo, quæ multitudini plerumque de identitate imponere cõsueuit, virorum doctorum iudicio, quorum interest rerum existentiam, non apparentiam solum internoscere, ab identitate separari debet. Si qua ergo mulier fœtum ediderit, cuius caput canis, aut bouis referat imaginem, ille haud protinus inter monstra reponendus est, nec puer dicendus vere cinocephalus, aut bouillo capite, sed humano ad ferini effigiem inclinante. Idem prorsus esto iudicium de plerisque belluarum filijs, quorum capita humana, vel alterius speciei esse videntur. Quod enim scribitur ab Aristotele vnumquodque generãs subcæleste in animantium serie viuens generare sobolem sibi consimilem, huic sententiæ minime refragatur; tum quia id assertum est de similitudine, seu potius identitate speciei essentialis, & formæ interioris, quam substantialem nuncupant; non autem de similitudine speciei accidentalis,

Marginalia: Monstra non omnia vulgo apparentia. — 4. de gen. an. ca. 4. — Physiognomi vnde mores hominum cõiectentur. — Similitudo vulgo nõ discernitur ab identitate. — Dubio. — Solut. — 2. de an. t. 34. & 35.

cidentalis, exteriorisq; formæ, quam figuram dicimus, & imaginem; de qua nunc agimus: quod vtrumque legimus ex Aristotele: tum quia ibi solis viuentibus perfectis, ac non mutilis hoc attribuit Aristoteles; vt generent viuentia sibi consimilia: Ceterum quæ sibi dissimilia procreant, id habent ob aliquod impedimentũ, quo prohibentur ne possint suum finem integre consequi; agentia vero impedita referenda sunt ad imperfecta, & mutila; quippe illis deest virtutis robur, quo tale superent impedimentum. Sic ergo pleraque monstris consimilia non bene vulgo inter vere monstra collocantur.

4. de an t. 34.
4. de gen. an. ca. 3.

Secunda caussa, & origo monstri multiplicis speciei animalia referentis ex imbecillitate generantis pendere demonstratur.

Cap. L X.

Altera vero caussa monstrosi partus animalium varias species præseferentis in parentibus compræhẽsa ex Aristotele pulchre haberi potest; cui virtus generantis aliquando robusta est, aliquando autem imbecilla, & secundum varios imbecillitatis gradus differenter affecta. Quum itaque generans homo simul sit viuens, animal, homo, masculus (exempli gratia) Lucretius, & tali figura, conformationeque corporis constitutus; ab istis omnibus attributis, & formis essentialibus proprias sigillatim vires obtinentibus in vnum iunctis conflatur vniuersa vis generantis in se complectens omnium propositorum virtutes omnes; quorum vis etiam singula in actu generationis, alijs quacunque ex caussa ocianti bus, operari potest. Quamobrem Lucretius ille, vbi virtute polleat, optime subigens materiam feminæ, seu fætus, ex ea generat viuens animal, & hominem masculum sibi etiam in exteriori figura consimilem: vbi autem primum gradum imbecillitatis contraxerit in virtute configuratrice, atque adeo virtus indiuidui langueat (indiuiduum hic cum Porphyrio sumo ex collectione omnium accidentium) non ita omnino materiei dominans hominem masculum procreat, sed tamen in figura non sibi omnino consimilem: vbi vero maiorem adhuc obtineat imbecillitatem, & cũ indiuidui virtute prostratum sit etiam robur ad sexum attinens, tunc homo Lucretius nec sibi similem in figura, nec marem,

4. de gen. an. ca. 3.

Generantis virtus vt varia fit.

cap. de specie.

rem,

rem, sed hominem feminã sibi dissimilem procreat: sed vbi cum virtute sexus imbecilla vis indiuidui valida cõiungitur, a Lucretio gignetur femina sibi consimilis in externa corporis, ac faciei figura: Verum speciatim deiecta in Lucretiano semine virtute speciei, fœtum constituet ille non homini, sed animali consimilem vel in parte aliqua, vel in toto etiam corpore: atque hinc oriuntur ex mulieribus a virtute masculi hominis imbecilla monstrosi partus variorum animalium naturam præseferentes, modo viliorum, modo nobiliorum prout virtus generatrix maiorem, vel minorem contraxerit imbecillitatem; ac modo in vna parte corporis, modo in alia; modò in pluribus, modo in paucioribus, prout modo languet virtus in vna particula seminis determinatum membrum fœtus apta constituere, modo in alia; & modo in pluribus, modo in paucioribus; vndecunque illam imbecillitatem contraxerit, siue ante ortum seminis in ea parte determinata, ex cuius residuo alimento primordialem materiam habet; siue in testibus, dum semen efficitur: siue post seminis ortum in vtero mulieris. Insuper autem si adhuc debilior extiterit virtus agentis, eo quod iaceat eneruata virtus indiuidui, sexus, speciei, ac proximi generis; ac speciatim si langueat virtus animalis productiua; ab illo generante nec homo, nec animali simile, sed viuens quoddam generabitur carnis frustum rude, nomine mola. Sin vlterius etiam Lucretij virtus generatrix indebilitate prouehitur, iam nihil omnino generat ille homo, sed infecundum semen sterilis effundit. Monstra itaque varia generantur in humana specie variorum brutorum effigiem habẽtia, ob generantis seminis imbecillitatem deiecta virtute speciei, quæ infirma non potest partum parenti similem effingere: quum illi adiuncta virtus animalis viuida conceptui figuram animalis imperfectioris indere valeat: siquidem omne agens Aristotele doctore agit quatenus est actu: agens autem imbecillum quum se habeat ad validum vt id quod potentia est ad id quod est actu; quippe robur omne agendi est ab actu; propterea debile agens robusto cedit in operando. Propositam vero theoriam insinuauit aperte nobis Aristoteles alicubi dicens monstra exoriri a semine corrupto in vtero: corruptum autem semen alienam habere naturam a generante; ac proinde illius seminis opera non gigni similia ei animanti,

3. Physi. t. 17.

Robur omne agẽdi ab actu est.

4. sectio. probl. 13 & 14.

manti,a quo effluxit: corruptum autem ſemen non intelligit putrefactum;ſed illud,in quo langueat virtus ſpeciei, vigeat ſola generica: licet ex corrupto per putrefactionem ſemine in vtero ſponte naſcantur aliquando ranæ,ac ſerpentes: quas a mulieribus partu editas monſtra vulgus appellat. Generans igitur homo ui ſui ſeminis quomodocunq; corrupti monſtroſos partus,eos non vt ſuam prolem agnoſcit: ſed vt alienam repudiat: quia genericam naturam, vt puta non ſibi propriã, ſed alijs communem animalibus,alienam ſibi opinatur. Ita ergo cauſſa monſtroſi partus plerunque vna eſt imbecillitas virtutis generantis in maſculeo ſemine reſidentis: quæ quidem imbecillitas,vt frequentiſſime prouenit ab exilitate caloris naturalis in ſemine degentis: quam ſolam reſpexiſſe videtur ibi Ariſtoteles huiuſmodi ſemen, a quo monſtra producuntur, corruptum appellans,atque putreſcens: quum putredo, & miſti corruptio ſit extinctio caloris interni apud eundem autorem: ita pendere poteſt ab eiuſdem ſeminis quacunque intemperie: ſiquidem virium robur qualitas eſt naturale temperamentum conſequens; quam eo quomodocunque vitiato labefactari neceſſe eſt.

Ex corrupto ſemine quid enaſcatur,

Viriũ robur quid ſit.

4.Meteo. cap.2.

Tertia cauſſa, & origo monſtri multiformi animalium ſpecie elicitur ex degenerata ſeminis anima in naturam alienam. Cap. LXI.

VBi autem ſeminis robur non ſolum remitti contigerit,ſed eſſentiam,ac formam variari,&in aliam ſpeciem vel ſecundum totum, vel ſecundum partes degenerare; hinc nullo negocio monſtroſi partus,& varias animalium ſpecies referentia monſtra contingere valebunt. Ac ſane poſſe in alienam ſpeciem ſemina mutari apertiſſime conſtat in ſtirpibus: nam haud ſemel ſata frumẽta in lolium degenerarunt,& frequentiſſime in ſiliginem, ac viciſſim ſiligo in frumentum commutatur Columellæ,Plinio,ac Portæ: ſic lolium viciſſim ſatum vertitur in triticum: & linum in lolium: lolium itidem in ordeum Theophraſto autore,ac Portæ obſeruatione. Quod autem ſtirpium ſeminibus in terra contingit, id ipſum animalium ſpermatibus in vtero feminarum contingere poſſe probabile eſt; nam Ariſtoteleo decreto,&Platonico theoremate vtero,& matre ani

2. de re ruſt. c.9. li.18.c.8. lib.11. vill. c.18

lib.8. c.8 lib.11. vill. c.17

mal vtitur, vt humo planta: quinimmo terra non mulierem conceptu, partuque: sed terram mulier viciſſim imitatur vt pote natura priorem. Vbi ergo maſculi ſemen in vtero feminæ quauis de cauſſa degenerauerit a priſtina natura, eius anima in aliam ſpeciem commutata: ſi quidem totum ſemen huiuſmodi mutationem perpeſſum fuerit, homo integrum animal diuerſæ ſpeciei, non monſtrum, ſed veluti monſtrum, vt ait Plato in Cratylo, monſtroſa generatiotione procreabit: ſic mulier illa ex legitimo concubitu ſimiũ, ſic altera ſuem, ſic alia vrſum, ſic alia leporem parere potuit. Sin autem ſeminis aliqua portio tantum degenerauerit in viliorem naturam, ac omnino mutata fuerit in alienam ſpeciẽ: ſi quidem a reliquo ſpermate ſegregata fuerit, duo animalia diuerſæ ſpeciei ex eo femina pariet: ita mulier illa poſt humanum caput membranis inuolutum parere potuit ſerpentem, ac tertio ſuem: quanto enim propinquior eſt ſuilli corporis natura corporeę hominũ ſubſtãtię; tãto minus difficilis eſt huius in eam commutatio: ita etiam altera infantẽ parere quiuit, cuius dorſo inhærebat homicida ſerpens: ex Rubeaquenſe ſiquidem habemus anno Domini M CD XCIV. Cracouiæ mulierem quandam in platea, quæ a ſancto Spiritu nomen habet, infantem exanimem peperiſſe, cuius dorſo ſerpẽs viuens inhærebat arrodens, ac depaſcens cadauer. At vero ſi ſeminis mutata portio in diſſimilem ſpeciem adhæſerit immutatæ, plane ab vtriſque vna iunctis monſtrum fieri valebit partes habens varia diuerſorũ animaliũ mẽbra referentes; ſic mulier infantem parere quiuit canino, bouillo, ac elephantino capite: ſic mulier quæuis alia crimen nefariæ veneris mõſtrum varias animalium diuerſæ ſpeciei partes referens partu edere quiuit: Id ipſum aſſeras de monſtro ex feminis brutorum animalium orto, cui caput, aliaue pars aliqua diuerſę ſpeciei animalium membra æmularetur. Ceterum de hac viuentium degenerandi poteſtate in aliam ſpeciem fuſius a nobis agitur in opere *De ſpontanea viuentium generatione*; quod propediem Deo ſummo bene fauente in lucem edituri ſumus. Ita ergo monſtra multiformia ex partibus diuerſæ ſpeciei animalium membra referentibus conſtituta originis ſuæ cauſſam in paterno ſemine habere poſſunt, cuius aliqua, vel plures partes degenerauerint a natura priſtina, & in alienam

ſpeciem

1. de gen. an. cap. 4.
2. meta. t. 30.
In Menexeno.

ſpeciem commutatæ fuerint; vndecunque illis aduenerit commutationis occaſio; partes inquam illæ ſeminis degenerãt determinatæ, quibus a conſimili parte parentis originalem materiam habentibus decreta erat a natura certarum illarum partium procreatio in fœtu, quæ monſtroſam naturam partui formaliter indunt. Non alia ſane ratione in artibus ob artificis imperitiam peccata, & monſtra fieri obſeruabat Ariſtoteles; quæ contingere nouimus etiã vitio inſtrumenti, quo artifex indiget, ac vtitur ad operãdum: eſt autem artifex imperitus a perito artifice degenerans: degenerans eſt item inſtrumentum ineptum a propria inſtrumenti natura.

2. Phyſi. t. 82.

Quarta monſtri multiformis varias animalium ſpecies referentis origo, & cauſſa eruitur ex materiali fœtus principio. Cap. LXII.

MOnſtroſi eiuſdem partus varias animaliũ ſpecies diuerſis partibus referentis alia cauſſa itidẽ in parentibus ſine culpa exiſtens doctore Ariſtotele, vna eſt materiei mala diſpoſitio, quam Auerroes materiæ inobediẽtiam appellauit: quum enim abſolute actus actiuorum non fiant perfecte niſi in patiente bene diſpoſito Ariſtotelis obſeruatione; quumque omne quod recipitur per modum recipientis recipiatur; proculdubio vbi agens validũ, minimeque a natura priſtina degenerans materiam optime diſpoſitam ſortitum fuerit, ex illa effectum ſibi numeris omnibus quam ſimillimum efformabit ſecundum naturæ tum genericę, tum ſpecificæ, tum etiam indiuidualis attributa omnia: ſin autem idem agens materiam ineptam aliqua ratione offenderit, ac ſpeciatim ſuſceptioni accidentium indiuidualium, nec eam omnino ſubigere valeat, ex ea generabit quid ſibi ſimile in eſſentia ſpecifica, non autem in figura exterioris indiuidui. Si vero maior adhuc extiterit materiæ ineptitudo, maſculus ex eo feminam conſtituet. Ex materia vero adhuc ineptiori non habente diſpoſitiones exactas ad attributa naturæ ſpecificæ; ſi quidem tota materiæ moles huiuſmodi fuerit, ea non apta recipere parentum imaginem ſpecificam, alienam induet; ſic femina ex maſculo eiuſdem ſpeciei monſtroſo partu edere poterit animal integrum diuerſę ſpeciei, vt

4. de gen. an. c. 3. & 4.

2. de an. t. 24. & 26.

mulier elephantum, serpentem, simium, & id generis: sin autem aliqua tantum materiæ portio caruerit ea dispositione, qua opus est ad formam hominis subeundam; habuerit autẽ eam, quæ sufficit ad induendam speciem animalis; prout maiorem, aut minorem eam dispositionem nacta fuerit; eo vel perfectioris, vel imperfectioris animalis naturam, & speciem induet illud membrum, quod ex ea portione materiæ determinate fiet; sic homo capite anubidis, sic infans ore leporino enasci poterit. At si multiplices sint in materia cõceptus portiones varijs membris constituendis a natura destinatæ, quæ non habeant dispositionem proximam ad formam speciei eiusdem cum generante, sed tantum remotam ad naturã animalis, eamque multiplicem; ex ea massa monstrum exorietur multas partes habens variorum generum animalium mẽbra referentes; vnaquaque portione materiæ pro varia sui dispositione ab eodem agente varias formas in se recipiente: quod frequentissimum est in natura: nam simul ab eodem calore solis lutum induratur, cera liquescit; capilli dealbantur, & carnes mulierum denigrantur ob vnam materiæ variam dispositionem Aristotele doctore. Ceterum ex materia, quæ maiorem quoque prædictis obtineat ineptitudinẽ ad subeundam parentum speciem, semen viuidum molam efformabit, rude carnis frustum nullius animalis effigiem referens. Ex ineptissima denique materia efficiens caussa quantumuis robusta nullum viuens procreare poterit; vnde sterilis femina coniugium reddet infecundum; materia namque fœtui maxime a matre inest. Ineptitudo igitur materiei, quam agens haud potest ad libitum formare, caussa est etiam vt ab hominibus generentur infantes monstrosi varias partes ferinis similes habentes: Sic plane idem artifex in materiam dispositam pulchre formam simillimam ei, quam mente gerit, procreabit; sed ex materia contumaci, atque inepta, vt ex porphyrite figuras rudes non effinget non poterit. Ad hanc sane caussam retulisse monstra videntur etiam sacræ paginæ: quandoquidem vel Paræus nobiscum apud Esdram Prophetam legit mulieres, quæ fluentibus mensibus viro se commiscuerint, monstra parituras.

38. sect. probl. 8. 10.

li. 4. c. 1
l. 4. c. 5.

Quinta

Quinta monstri humani brutalem effigiem habentis origo, & caussa ex virtutis alentis vitio elicitur. Cap. LXIII.

DVdum propositæ monstrorum humanorum ferinam imaginem habentium caussæ in aliquo parentum vitio consistunt: ceterum aliam eorundem caussam ex vitio nutricationis in ipsis mõstris existente cognoscimus; quæ potis est monstrum constituere non solum in vtero conceptum humanum deformans, verũ etiam iam natos homines antea perfectos in ferinam effigiem conformans. Si enim vis alens, cuius proprium est assimilare alimentum concoctum, & partibus humanis iam applicatum, suo munere hoc speciali fungi non valeat, procul dubio membrorum humanam formam prius habentium constitutionem vitiabit inducta quomodocunque ferina effigie: quam theoriam docuit apertissime nos Aristoteles. Et reuera quæ superius de vi formatrice conceptus ratio allata est, locum habet eundem in vi assimilatrice nutrimenti, seu conciliatrice nutrimento formam humanam; si enim ob debilitatem vis formatiua conceptus humanam effigiem in aliqua materiæ parte moliri non valens, alterius animalis figuram cogitur efficere; quid ni languida etiam vis in nutricatione assimilatrix alimenti, quæ figuram partis præexistentis nutrimento communicare deberet, suum munus perficere non valens, animalis alterius vilioris in aliquibus partibus hominis enutriti effingat, & hac ratione monstrum humanum ferinas partes habens in esse constituat?

4. de gen. an. cap. 3.

Sexta hominis monstrose ferinas partes habentis origo, & caussa in alimentaris materiæ vitio reperitur. Cap. LXIV.

EIdem monstrorum generi caussam, & originem præbet cum in vtero, tum etiam extra vterum materię alimentaris ineptitudo ad humanam formam alicuius partis recipiendam, nullo existente vitio in facultate nutriente; quippe quum omnis forma recipi debeat in materia dispofita, & omne quod recipitur haud nisi per modum recipientis recipiatur; sane si quædam portio alimenti iam ali-

2. de an. t. 24. & 26.

cui

cui parti humanæ agglutinata dispositionem non habeat ad subeundam naturalem illius particulæ figuram, ab agente anima nutritiua caloris naturalis vsa ministerio figuram animalis alterius, ad quam obtinuerit maiorem propensionem, obtinebit; vnde fiet mõstrum humanum ferina membra obtinens, in vtero quidem, si tale quid eueniat in nutricatu embryonis; extra vterum vero, si contigerit hoc homini adulto. Quæ duæ monstrorum caussæ si quando concurrant in aliquo, tunc promptius monstrum, quo de agimus, efficient. Ac sane talium mõstrorum originem retulit Aristoteles in duas caussas nouissime allatas, nempe in debilitatem virtutis nutrientis fœtum, quæ appositum alimentum nequeat ita bene speciei, ac naturæ humanæ assimilare; atque in materiæ alimentaris ineptitudinem, quæ ad amussim nequeat a virtute nutritiua fœtus in humanam effigiem conformari; de quibus simul edisserit in hanc sententiam Aristoteles, *Degenerat autem quod patitur, nec superatur, aut defectu facultatis eius, quod coquit, & mouet; aut c*[illegible]*, frigiditateque eius, quod concoquitur, e distinguitur: Quum enim partim superet, partim non superet, facit multiforme quod constituitur; vt Athletarum nonnullis per vsum cibi nimium accidit; quum enim per copiam pastus natura nequeat superare, vt proportione augeat, formamque seruet eandem; diuersæ efficiuntur partes, & adeo interdum, vt nihilo fere similes primis euadant.* Ita ergo geniti in vtero fœtus primum parenti similis ob nutrimenti nimiam abundantiam, vel etiã ineptitudinem, nequeunte nutritoria virtute illud exacte subigere, vitiatur figura pristina; vnde monstrũ enascitur. Quod etenim ortis extra vterum degentibus, & adultis hominibus aliquando ab alimento euenit; id ipsum intra vterum viuentibus, & recens natis multo molliorem substantiam habentibus, ab eodem posse contingere probabile est. Porro in adultis mutata nimium ratione victus mutari etiam effigiem faciei ex humana in monstrosam ferinæ similem testatur & Aristoteles in Athletis, vt nuper vidimus, & Marcus Polus in seipso, patruo, & patre; nam in eius historiæ Scythicæ præfatione a Io. Baptista Ramusio descripta collegimus Nicolaũ, Maffeum, & Marcum Polos nobiles Venetos diu apud Scythas commoratos, eorumque victui assuetos, domum denique reuersos tartarica facie, nõ multum a ferina dissimili, parum,

4. de gen. an. cap. 3.

Nauig. to. 2. inic.

aut

aut nihil humanæ confimili, a nemine fuorũ cognitos fuiffe. Sed & ratio huic fententiæ adftipulatur euidẽter; quũ enim certo experimento cõftet puellos altos lacte bouillo, aut equino, aut canino mores, ac propenfiones animo confimiles induere affectionibus animalis nutrientis; quumque alimentum lõge magis immutare valeat corpus nutriti, quam illius animum; quid ni ex alimenti conditione iugiter in tenellum corpus embryonis agente, fœtus aliqua parte adeo mutetur, vt ferinam effigiem fenfim adeptus monftrofam induat imaginem? Culpa igitur alimenti feu quantitate, feu qualitate peccantis monftra multiformia effici poterunt.

Septima cauffa, & origo monftri humani ferinam effigiem habentis ex morbo elicitur. *Cap. LXV.*

IN humano etiam genere monftrofæ figuræ variorum animalium effigiem varijs partibus referentes nulla parentum, aut nutricationis culpa, fed fola vi morbi aliquando exoriuntur; materia morbifica faciem, manus, pedefve infantis etiamnum in vtero degentis in turpem belluę figuram deformante. Quod vitium adultis etiam hominibus contingere poffe nouit Ariftoteles, docuit experimentũ, confirmauit ratio; Ariftoteles quidem aperte afferens in propofito, *Proximum huic eft morbus, quem fatyriam appellamus; etenim in eo præ abundantia fluxionis, aut flatus crudi in partes faciei decumbentis, facies animalis diuerfi, & fatyri apparet.* Experimentum vero, quia paffim a Medicis obferuatum habemus elephantiafi morbo correptis hominibus faciem ex humana in ferinam mire deformari. Ratio demum, quia manuum, pedumque digiti tenerrimi puellorum in vtero degentium humore aliquo excedente poffunt excoriari, ac in vnum iungi, & contracta cicatrice in formam anferini pedis, anatinæve manus, cohærente membranula, deformari: fic in ambuftis adultis aliquando videmus mentum cum pectore membranofa fubftantia turpiter copulari. Quid ni ergo etiam infantis in aluo materna commorantis molliffimum corpus habentis ob morbum aliquem elephantiafi, ac fatyriafi confimilem facies in ferinam deformari potuerit ob materiam præter naturam ad vultum tranfmiffam vel fola quantitate peccantem? huiufmodi autem figuram femper deinde

4. de ge. an. cap. 3

retinent

retinent infantes etiam ab eo morbo liberati tum ea materia nutrimenti instar illis partibus agglutinata; tum quia figuræ ab ortu partibus alte defixæ sunt indelebiles: quamob ẽ pueli postea enascuntur facie caninæ, vitulinæ, aut equinæ consimili: sed speciatim os leporinum in fætu effingitur fisso siue ab erodentibus humoribus, siue aliunde labro superiori, & citra vnionem vtraque parte cicatricem induente. Poterunt autem huiuscemodi monstra sic & in vtero primum gigni, & extra vterum postremo fieri: vtrobique vigente caussa eorum procreatrice.

Octaua caussa, & origo monstri humani brutorum effigiem in membris habentis ex imaginatione parentum desumitur.
Cap. LXVI.

VVlgata preterea est hominum multa variorum animalium membra in suo corpore monstrose a natura referentium caussa parentum imaginatio, non vulgato ab alijs modo, quo talis imaginatio ea mõstra pariat; quem nos fuse alibi explicauimus, hic nobis minime rescribendum, tibi vero maxime relegendum. Profecto quemadmodum plerumque vsu venit, vt quæ grauida vehementius concupiuerit, vel etiam timuerit, exhorrueritue, illorum signa, & imagines apertissime in fœtu conspiciantur; sic plane fieri potest (quod Pater etiã obseruauit in suo Dialogo *De præstantia, & vsu genitalium*) vt mater vtero gerens vitulinum caput, agraut pedes edere desiderauerit vehementi appetitu, & natura eius effigiem puero latenter impresserit, qui proinde homo nascatur capite anubidis, aut vitulinis pedibus. Ac veluti mulier alba venerem agens sub albo viro magna sui verecundia ab æthiope procul irridente visa fœtum nigerrimum de candido coniuge sustulit; quemadmodum & illa, quæ cum viro candido iuncta æthiopis imaginem intuendo æthiopem alba concepisse, & peperisse dicitur Hippocratis ingenio a crimine adulterij liberata, cui crediderunt sola imaginationis vi ex albis ortum fuisse nigrum. Nec non vicissim sicuti mulier nigra de nigro in æthiopia concipiens albam hominis imaginem sæpius intuens partum candidum edere potuit: Quin etiam vt oues Iacob inspectu virgarũ sub aquis demer-

De perf. hom. cõstitit. in vter. ca. 26.

Paræus. lib. 27. cap. 7.

demerſarum fœtus modo vnicolores, modo diſcolores pro virgarum imagine parturiebant: Ac demum vt mulier adultero ſubdita viri aduentum anxie timens filios adulterinos marito ſimilimos procreare ſolet; quidni ob imagines variarum ferarum, monſtroſaque idola parentum phantaſiæ quauis de cauſſa ſiue in vigilia, ſiue in ſomnis obuerſantes naſcantur pueri ferinis partibus deformati? quidni ſimiliter ob imaginem humanam brutorum phantaſiæ præſertim veneris, conceptuſue, aut formationis tempore obuerſantem, animãque ſeu timore, ſeu ſpe, ſeu odio, ſeu quauis alia vehementi paſſione acriter percellentem, quidni inquam virtute imaginationis parere feræ poſſint etiam fætus partes animalium alterius ſpeciei, atque hominis etiam figuram præſeferentes? Porro ſi verum fuiſſet Apuleium, & ante illum Lucianum præſtigijs in aſini formam commutatos ſub ea ſpecie cũ muliere venerem exercuiſſe; vxoremque Milonis Hypatini Pãphilem in auem præſtigioſe itidem efformatam ad amaſios tranſuolaſſe; vt verum eſſe teſtatur acutiſſimus Cæſalpinus & ex Vincẽtio Maiolus mulierem veneficam in quadam inſula vnum e nautis illuc appulſis in aſinum mire deformaſſe; quo interdiu ad vehenda onera, noctu vero ad libidinem abuteretur; quid ni ex tali concubitu mulier concipiens fætum edere poſſet monſtrificum ex humanis, & ferinis membris fœde conſarcinatum, alterius, vel vtriuſque coeuntis phantaſia ſpectro ferino alte depicta? etſi vero vtriuſq; parentis phantaſia mõſtroſo partui cauſſam exhibere valet; hoc tamen magis maternæ, quam paternæ phantaſiæ adſcribendũ eſt, tum quia pater in actu Veneris id ſolum præſtare poteſt; femina vero etiã poſt congreſſum toto conceptionis, & formationis tempore; tum quia mulieres vehementiores habent imaginationes; vt belle haud minus quam vere vulgo dici conſueuerit mulieres aut efflictim amare, aut crudeliter odiſſe, mediocriter non affici; ſed quia poteſt hæc imaginatio vehemens in ſomno fieri nulla parentum animaduerſione; propterea euenit vt ab imagine obiecti nimium phantaſiam parentis laceſſente monſtrum exoriatur, nec parens ſciat ſe vnquam huiuſmodi ſpectrum in memoria habuiſſe: Et quia quæ in ſomnis phantaſiæ obuerſantur ſpectra plerumque chimerica ſunt ex diuerſiſſimorum animalium partibus turpiter conficta: pro-

Inueſtig. Dæmon. 2. ſpec. nat. c. 109 Dier. canic. colloq. 2.

Mulier aut odit, aut amat efflictim, nil medium.

P inde

inde nullum eſt tam horribile, ac multiforme monſtrum, cui ſola imaginatio cauſſam ſuppeditare nequeat.

Nona cauſſa, & origo monſtri varias animalium effigies habentis agnoſcitur ex parentibus monſtroſis. Cap. LXVII.

SI qui vero monſtroſi homines in hoc genere plura membra brutorum partibus ſimilia obtinentes ita conformati fuerint, vt cum muliere ſeu pariter monſtroſa, ſeu non monſtroſa congredi valeant, & eam implere: profecto ex eo congreſſu mulier monſtrum conſimile partu edere valebit; adeo natura geſtit ſibi ſimilem eſſentiam procreare: atque huiuſmodi monſtra plurima naſci hac ratione dicũtur in Africa, & in India: talia certè ſunt ea, quę tum Beatus Odoricus ſe vidiſſe teſtatur plura in viridario ab Indis paſci humana facie bruta: tum ab Olyſipponenſibus in Inſula ad meridiem conſpecti cinocephali: Ariſtoteles enim confitetur ex diuerſis ſpeciebus exorta monſtra poſſe ſibi conſimilem, atque adeo monſtroſam procreare ſobolem.

2. de gen. an. cap. 5.

Decima cauſſa, & origo monſtri partes habentis brutorum membra, & humana referentes explicatur ex ſeminum miſtione, ac nefaria Venere. Cap. LXVIII.

INſuper autem quum ex hiſtorijs, & ex Ariſtotele ipſo habeamus mulieres beſtijs nõnumquam coeuntibus ſuccumbere: maſculoſque homines cum belluis corpora miſcere: hinc ſane fieri poteſt vt à mulieribus infantes edantur ferino capite, alijſque membris belluam referentes: & beſtiarum hinnuli naſcantur humanis partibus monſtroſi, non aliunde quam a parentibus ſuorum membrorum figuras adepti: & ex variæ ſpeciei ſeminum commiſtione ortum habentes. Ac ſane teſtimonio Ariſtotelis, *coeunt animalia generis eiuſdem ſecundum naturam; ſed ea etiam quorum genus diuerſum quidem ſed natura non multum diſtat: ſi modo par magnitudo ſit, & tempora æquent grauiditatis: raro id fit; ſed tamen fieri & in canibus, & in vulpibus, & in lupis certum eſt: canes etiam Indici ex bellua quadam ſimili, & cane generantur: nec non in auibus ſalacioribus idem fieri viſum eſt, vt perdicibus, & gallinis. Quin etiã aduncorum accipitres ſpecie diuerſi coire putantur: idemq́, in non-*

2. degen. an. ca. 5.

nullis,

nullis alijs auibus euenire animaduersum est. In marinis nihil adhuc exploratum habemus dignum memoratu; qui tamen Rhinobati appellantur gigni creduntur ex squatina, & raia. Ad hæc quod de Africa in prouerbio est, semper aliquid noui Africam afferre, propterea dicitur quod diuersa etiam genera coeant: nam ob aquæ penuriam terræ illius, vel etiam alienigena libidine copulantur, quum in loca paucissima rigua congregentur. Sed quum cetera sic orta rursus inter se coeant, generareque possint: genus vnum mulorum sterile est: quippe quod neque secum, neque cum alijs iunctum generet. Hæc Aristoteles. Qui quum statuat diuersi generis animalia coire, ac prolem suscipere, dummodo nec eorum natura multum distet, nec magnitudo sit valde dispar, nec tempus grauiditatis inæquale admodum: non de monstroso partu, sed de nouis animalium speciebus, vt de mulis edisserit: sin autem natura coeuntium animaliũ valde diffideat, & magnitudo sit nõ parũ dispar, grauiditatisque tempus euidenter inæquale, raro quidem prolem suscipient, sed eam frequentissime suscipient monstrosam varijs partibus diuersitatem naturæ parentum referentem dixi: frequentissime, quia nonnumquã secus euenisse suspicamur ex eo quod affert Cœlius In Co insula, rarũ dictu, apud veterem autorem fidei integræ se legisse de grege ouiarico Nicippi ouem non ritu naturæ agnum, sed leonem peperisse; nimirum antea cõpressam a leone stimulis veneris velut furioso primam sibi obuiam feminã ferã insiliente: si enim canes cum lupis, vulpibus, & tygride coeunt Aristotele autore, Oppiani, & Portæ obseruatione; vt latius in opere *De perfecta constitutione hominis in vtero* demonstrauimus; cur non possit leo cum oue, turgente materia, commisceri? sed frequentissime ex tam dissimilium coitu monstra nascuntur variorum animalium partes habentia. Id quod ex ipsomet Aristotele Paradoxorum secũdo Plutarchus se didicisse asserit, Aristonymũ scilicet Ephesium filium Demostrati mulieres exosum asinam inijsse; quæ suo tempore filiam peperit formosissimam, Onoscelin nomine, quod sonat Asininis cruribus præditam. At ex proprio penu depromit alibi Plutarchus pastorem ex equa centaurum sustulisse in hanc sentẽtiam, *secundum hæc famulus accedens, Iubet, inquit, Periander te vna cum Thalete venire visum quid rei sit quod modo est ad eum allatum; temere ne sit natum, an monstrum sit, atque prodi-*

8. hist. cap. 28.
2. de gen. an. c. 4. 5.
2. mag. nat. ca. 6. cap. 17.
lib. 13. cap. 14.
Parallel. 29.

In Conuiu. 7. sa. p. 85.

gium; ipse enim valde videtur perturbatus contaminari, ac pollui eo sacrificium censens: Haec loquutus in domum quandam nos deduxit, vnam ex his, quae circa hortum erant: Ibi adolescens quidam pastoralis, vt videbatur, imberbis adhuc, forma non contemnenda alioqui, explicato scorteo sacculo, monstrauit nobis infantem equae, vt aiebat, partu editum, superne ad ceruices vsque, & manus humana forma, reliquas partes equinas habentem; ceterum in morem hominum recens natorum vagientem: ac Niloxenus quidem, Dij auerruncent vociferatus, oculos auertit: Thales autem aliquandiu in adolescentem intuitus, deinde subridens, vt solebat identidem de arte mecum iocari, Numnam, inquit, Diocles lustrationem aliquam molieris, negociumque Dijs malorum profligatoribus facesses, re terribili scilicet, atque magna oblata? Quidni, inquam ego? certe enim, Thales, portenditur seditio, atque dissidium: metuoque ne malum in ipsum penetret matrimonium, ac posteros, quum Dea, priore nõdum expiata, alteram hanc, vt cernis irae significationem edat? Ad haec nihil respondens Thales, sed ridens discessit, ac Periandro apud fores obuiam facto nobis, scitatoque quid videretur de spectaculo isto, omisso me, manum eius prehendit, & quae, inquit, Diocles mandabit, ea tu per ocium perages; ego autem tibi consulo vt equarum pastoribus non vtaris, aut eis des mulieres: visus est mihi Periander his verbis auditis maiorem in modum delectari; nam & risum tollebat, & Thaletem amplexus osculabatur. Ita ergo Plutarcho sub persona Thaletis ortus est ille centaurus ex equa, cum qua pastor ille adolescens libidine percitus, ob inopiam mulierum, corpus miscuerat. Delrius item, quae in Saxoniae syluis semi humana facie capta sunt nnostra anno Domini MCCXL. ex nefario hominũ, ác bestiarum coitu, nata suspicatur; quam monstrorum plurimorum originem censet indubitatam. Cui tamen haud assentior sic olim bello Marsico ex Alcippe muliere natum elephantum; quia elephanti eam esse pudicitiam nouimus ex historijs, vt cum matre coire nulla ratione adigi valeat; & semel deceptum cum cooperta matre corpus miscuisse, qua detecta ita exhorruit facinus, vt seipsũ exanimarit: quin & agens venerem occultissime latet; quomodo ergo vnquam mulierem comprimat? quomodo tam vastum animal cum muliere rem possit habere? quomodo mulier tam immani ferae se subijcere audeat? quomodo compressa pondere molis non suffocetur? Minus illi consentiam

tom. 1. mag. dis. li. 2. q. 14.

mulie-

mulierem Heluetiam ex leone masculo leonem peperisse; qua fiducia mulier se leoni supponere audeat? Idipsum dicas de muliere Papiensi, quæ cattum edidisse dicitur; quomodo enim felis exilimum genitale mulierem in venerem pellicere potuit? Sed horum origo in superius allatas caussas, ac præcipue in parentum imaginationem referenda est: Illi autem damus mulieres se canibus supposuisse, & inde monstrum parere potuisse; quod Romæ contigisse testatur Volaterranus Langius, & Polydorus Virgilius mulieri cuidam innuptæ. In hanc sententiam faciunt, quæ Castanenda retulit in Annalibus Lusitaniæ de filijs ex muliere, ac simio natis; mulierem nempe ob quoddam crimen in Insulam desertam naui deportatam, quũ ibi exposita fuisset, eam simiorum, quibus frequens locus agmen circumstetisse fremebundum; superuenisse vnũ grandiorem, cui reliqui loco cesserint: hunc mulierem blande manu captam in antrum ingens abduxisse, eique cum ipsum, tum ceteros copiam pomorum, nucum, radicumque variarum apposuisse; & nutu vt vesceretur inuitasse; tandem a fera coactam ad stuprum: facinus hoc multis diebus cõtinuatum adeo, vt duos ex fera liberos pepererit: ita miseram (quãto mors optabilior!) vixitasse per annos aliquot: donec Deus misertus nauim eo Lusitanam detulisset; quumque milites in terram aquatum ex proximo ad antrum fonte excendissent; abessetque forte fortuna Simius; feminam ad inuisos diu mortales accurrisse, & occidentem ad pedes supplicasse, vti se facinore, & calamitosissima seruitute irent ereptum; adsentientibusque, & casum miserantibus illis, eam cum ipsis nauim adscendisse Sed ecce tibi Simium superuenientem inconditis gestibus, & fremitibus coniugem nonconiugem reuocantem: vt vidit vela ventis data concito cursu de liberis vnum matri ostentat, minatur, ni redeat, in mare præcipitaturum; nec segniter fecit, quod minatus: Tum recurrit ad antrum, & eadẽ velocitate ad litus rediens ostentat alterũ, minatur, & demergit: subsequitur & ipse furens, tamque diu nauim natatu insequitur, donec vndæ natantem vicëre. Rem totam Lusitania teste notissimam, & a Rege mulierem Vlissipone addictam ignibus, quorundam precibus vita impetrata, letum cum claustro perpetuo commutasse. Ælianus, Plinius & Maiolus Episcopus asserit Homines cum feris coire, atque inde gignere monstra.

lib. 24. 2. epist. med. c. 9. 3. de Prodigijs. Lemn. de ac. nat. mir. c. 8.

Mira historia mulieris a simio cõpressæ.

li. 6. c. 41. lib. 7. c. 2. colloq. 2.

monstra. Saxo etiam Grammaticus,& Ioannes, atque Olaus Magnus, duo fratres, ijdemque deinceps Episcopi Vpsalenses narrant in Suetia puellam ab vrso raptam, constupratam, ferino cōcubitu gestasse vterum,& puellum infantem pilosum membris humanis partu edidisse; qui adolescens ex accepta vxore filium genuit nomine Tregellū Sprachaleg, a quo Vlfo genitus est Suenonis Danorum Regis pater; Quam historiam fuse superius: fuit autem vrsi filio natura humana, & figura, maxime superante vi materni seminis, & imagine concupitæ hominis paternam animam vehementissime percellente. Sic etiam relatu Delrij Sacerdotis Ioannes de Barro Pegusianos, & Sianitas Indiæ gentes originem trahere scribit a cane, qui cum muliere corpus miscuerat. Quod autem ipse addit ex diuersæ speciei animalibus semper tertiæ speciei nasci, non recipio; tum quia ratio dictat si alterius parentis semen longe præualuerit fœtum suæ speciei generare in essentia cū accidentibus tamen alterius: sin autem apta proportione citra vllius magnum excessum coniungantur semina, tertia species enascitur: alias quidem monstrosa, si parentum essentiæ maxime diffideant, vt homo,& canis: alias vero non monstrosa, si non multum sit discriminis inter parentes, vt inter equū & asinā, ex quibus enascitur mulus: lupum,& canem, ex quibus licisca. Quam sententiam apprime comprobant experimenta, ac speciatim narratio, quam verissimā se Delrius adiungere superioribus profitetur inquiēs, *In hoc ipso Belgico fuit nefarius quidam, qui Vaccæ se commiscuit: post visa bos prægnans, & post aliquot menses edere masculum fœtum, non vitulum, sed puerum: adfuere non vnus, deque matris vaccæ cadentem vtero adspexerunt: leuatumque de terra nutriui mulieri tradiderunt: adoleuit puer, baptizatus, & institutus Christianæ vitæ præceptis, pietati se addixit; & pro patre serio pœnitentiæ vacat operibus: homo quidem perfectus, sed qui sentiat in animo propensiones vaccinas, pascendi prata, & herbas ruminandi.* Hæc ille: quibus suam sententiam destruit statuens ex animalibus diuersæ speciei numquam gigni perfectum animal eiusdem speciei cum alterutro parentum: sed semper nouum animal tertiæ speciei: nam vere hominem vacca ex homine peperit: quam historiam citat etiam Riolanus inquiens. *Ex vacca quidam nebulo in Germania genuit filium formosum, qui viuit omnino addi-*

ctus

lib. 18. cap. 75.

Delrius notatus.

D. Aug. de Ciuit. Dei. Torquemad. Horti florid. dial. 1

Vacca hominem peperit.

cap. 7.

ctus pietati ad expiationem sui ortus: verum stupet illi animus, & belluinum quiddam redolet. Quod enim ad cacodæmonis astum refert vir insignis, id voluntarium est eius assertum nulla cōprobatione munitū: sed hac de re mox. His verisimile redditur, quod vetustiores historiæ testantur, Attilam Hunnorum Regem, vulgo flagellum Dei nuncupatum, ex muliere ortum a cane constuprata: humano spermate ferinum viribus superante: secus vbi æquipolleant, monstrosa ex vtroque parente species enascetur; hac enim ratione verisimile redditur, qd vulgo fabulosum existimatur, Pasiphen olim Cretensium Reginam insano amore percitam intra Dædaleam Vaccam tauro se supposuisse, indeque minotauri monstrum conceptum peperisse. Denique vero & pleraque monstra, quæ noua semper affert Africa, ex variæ speciei animalium congressu exoriri, atque adeo nonnunquam ex hominum cum belluis nefaria mistura, id mihi plane persuadet, quod ea regio tum ob aeris calidiorem constitutionem valde prona est in Venerem; tum ob sordidæ sectæ licentiā homines a nefario belluarum congressu non abstinent; quod nobis non semel testati sunt insignes viri, qui apud illas gentes plurimos annos vixerunt. Ceterum in animalium genere variarum specierum commistionem Veneream esse prolificam (quod plerique negare audent absolute) præter experimenta, & Aristotelea decreta superius allata, vna iam ratio e stirpibus deprompta plane demonstrat; quum enim vis generandi cōmunis insit apud Aristotelem omnibus viuentibus nostratibus, hominibus, brutis, ac stirpibus ab vna, & eadem anima vegetali; profecto si diuersarum specierum plantæ coire quoquopacto inuicem possunt ad nouorum fructuum propagationem; eadem plane ratione diuersis animalibus conuenientibus in vnum, prolem monstrosam procreari continget vel Aristotelis obseruatione: At vero certo constat insitione, quæ congressus est, ac veluti venus arborea, plantas vel natura steriles, alienos tamen a sua natura fructus procreare; de qua pulchre Propertius,

2. de an. t. 34. & 35.

2. phys. t. 83.

4. de gen. an. c. 4.

Plantarum venus insitio.

Insitor hic soluit pomosa vota corona,
Quum pyrus inuiso stipite mala tulit.

pulchrius Ouidius,

Venerit insitio, fac ramum ramus adoptet,
Stetque peregrinis arbor operta comis.

Fissaque

Cultus & in primis succos emendat acerbos,
Fissaque adoptiuas accipit arbor opes.

pulcherrime omnium Syrenophœnix ille Virgilius,

Et sæpe alterius ramos impune videmus
Vertere in alterius, mutatamque insita mala
Ferre pyrum, & prunis lapidosa rubescere corna.

& paullo post,

Inseritur vero ex fætu nucis arbutus horrida:
Et steriles platani malos gessere valentes,
Castaneæ fagos, ornusque incanuit albo
Flore pyri: glandemque sues fregere sub vlmis.

Arbor sua natura sterilis vt fructus edat.

Si ergo ex tam diuersi generis plantarum commistione fructus enascitur; quinimmo si arbor sua natura sterilis, accepto in se fecundæ stirpis seminario principio per insitionem, fructus ex eo producit; quidni ex animalium diuersæ speciei cõgressu fœtus edantur?

Dubitationes propositam theoriam vrgentes diluuntur, & primo educta ex Aristotele alicubi negante monstrum fieri ex animalibus diuersæ speciei. Cap. LXIX.

Animali cuique suum esse nascendi tempus.

Animalia diuersæ speciei quæ coeãt ad prolem.

4. de gen. an. cã. 4.

2. de gen. an. ca. 5.

SEd hic nos vrgent viri Clarissimi, quorum obiectiones præterire, nec vlterius differre possumus ad propositæ monstrorum caussæ confirmationem; aiunt autem plerique Aristotelem aperte negare monstra fieri posse ex animalibus diuersæ speciei, quod vnicuique animali suum sit nascendi tempus distinctum: sed reuera hoc dubium soluit Aristoteles multo prius asserens animalia diuersæ speciei habentia tempus grauiditatis quoquopacto æquale coeuntia generare; licet quæ valde inæquale tempus nascendi obtinent, aut nunquam, aut raro admodum simul congredientia procreent. Nobis deinde hic de monstrorum natura tractantibus, quorum procreatio rara est, non officit eo loco Aristoteles ea proponens, quæ semper eodem modo, vel vt plurimum eueniunt. Deinceps autem obseruamus ibi Aristotelem negare Physiognomis duorum, aut trium animalium formas in vnum monstrum commisceri, quasi plura animalia seorsum concepta in vnum monstrum confunderentur; eaque potissimum, quæ diuersa nimium tempora nascendi obtinuere; at

Ex pluribus speciebus vt nequeat vnũ animal constare.

ciei

hoc non tollit quominus ex duorum animalium diuersæ speciei coeuntium seminibus; quorum tempora nascendi possint eadem esse, tertium monstrosum procreetur, vt homo cinocephalus, centaurus, minotaurus, & id generis: quippe hominem nouit idem Aristoteles habere tempus vterum ferendi satis enorme; quum enim alijs animalibus singulis vnicum fit pariendi tempus; homini vni quamplura sunt; quippe quũ & septimo mense, quod mihi contigisse a parentibus audiui sæpius, & decimo nascatur; atque etiam inter septimum, & decimum positis; qui enim mense octauo nascuntur, etsi minus, tamen viuere possunt: quin & sapientissimus Præceptor Costæus insigni edito libello *De tempore partus* docuit homines etiam vndecimo, ac duodecimo mense natos: vt propterea homo cũ animalibus uariorum generũ diuersa gestationis tempora obtinentibus æquale tempus grauiditatis habere valeat; & proinde ferina Venere abutentes generare queant.

Monstrum ex coitu animalium diuersæ speciei vt oriatur.

4. de gen. an. c. 4. in f.

Hominis natiuitas vt sit enormis.

Quibus vnicum sit grauiditatis tẽpus.

Autor septimestri partu editus.

Homo æquale tempus grauiditatis habet cum animalibus inæqualia tempora vteri obtinentibus.

Altera dubitatio Maniliana, & Lucretiana diluitur, negans quid esse nobis commune cum feris, & plantis adinuicem.

Cap. L X X.

OBijciunt alij nihil gigni posse ex animalibus brutis, & homine; nihilq; ex plantis diuersæ speciei; quippe concurrentia animantia ad communis sobolis propagationem communem aliquam naturam obtinere debent; attamen & Manilius negat nobis esse quid cõmune cũ feris, & Lucretius infitiatur e pluribus plantis commistis tertium gigni,

lib 5.

Propterea quia quę de terris nunc' quoque abundant
Herbarum genera, ac fruges, arbustaque lata:
Non tamen inter se possunt complexa creari.

cui assentiri videtur apertissime alicubi Aristoteles inquiens non fieri vitem oleoproram, nec oleam vitiproram. Sed hæc refellit ratio, qua primo contra Manilium cõstat apertissime nobis cum feris esse communem animalis naturam, & animam sensualem, ac vegetatricem, cuius munus proprium est vel Aristoteleo decreto generare sobolem. Deinde contra Lucretium liquet factum sæpenumero fuisse vt arbor vna ramos aleret alios ferentes pyra, nuces alios, & alios poma:

2. Phys. t. 83.

Homini cum feris quid cõmune sit.

2. de an. t. 34.

Q quin

Ex pluribus plantis cõmistis tertium gigni.

Vt fiat vitis oleoprora & olea vitiprora.

In arboribus nata frumenta.

quin vt arbor eadem ex malo citrio, aurantioque, ac limonis ramis constitueretur. Certe natura sola non efficit vitẽ oleoproram, nec oleam vitiproram, vt ait Aristoteles; id tamen facit ars, vel natura arti vnita in insitione; ars etenim plerumque naturam perficit Aristotelis obseruatione. Sed quid ni dixero fine artis auxilio a natura talia in plantis fieri? legimus enim apud Plinium in arboribus nata frumenta; quin ex eadem radice germinasse oleam, & ilicem apud Pausaniam in Arcadicis; sed hac de re fuse superius; quæ hic nobis frustra repetenda non sunt. Immo vero vitis, & olea sunt adeo diuersæ naturæ, vt in vnum iungi nequeant ad tertij constitutionem; sic non omnia possunt omnibus animalia iungi promiscue ad sobolis procreationem; sed tamen diuersæ speciei copulari possunt in venerem, vnde sobolem suscipiant, alias monstrose vtrosque parentes varijs partibus referentem in substantia; & alias citra monstri deformitatem vni parentum in substantia similem, alterius tantum nonnulla retinens accidentia.

2. Phys. t. 7.

li. 18. c. 18

cap. 5.

Non omne animal cuique iunctum prolẽ procreare.

Tertia dubitatio viri eximij negantis ex varijs speciebus posse quid vni tantum parenti congeneum nasci: exercitatio cum acutissimo Delrio. Cap. LXXI.

Ardua sane tertia difficultas est, quam vir egregius obijcit, negans ex congressu hominis cum bellua aut purum hominem, aut puram belluam eiusdem cum altero tantum parente speciei exoriri, asserens citatis verbis. *Nam vt verus homo ex feminis vaccini materia nascatur, & organica illa dispositio perfecta humani corporis in vaccæ vtero, & vaccinæ animæ calore, ac virtute perficiatur: id Philosophos omnes mecum arbitror inter* ἀδύνατα *computaturos.* Ceterum ego Philosophorum minimus doctissimi viri sententiam hac in re accipere non possum; in primis enim sensuum euidentia comprobatum est post nefariam hominis cũ vacca venerem bouis vterum intumuisse, ac ex iuuencæ aluo exiuisse puerũ in omnibus hominem perfectum referentem, qui vaccinas propensiones haberet colendi prata, & herbas ruminandi; Philosophi autem omnes in rebus naturalibus, ijsdemque sensui subiectis, a sensuum iudicio non discedunt: Quocirca

Delr. t. 1. mag. dis. li. 2. q. 14 pag 331.

Philosoph i qua in re a sẽsuum iudicio non discedãt.

Parall. 29 Quocirca Plutarchus Philosophus minime vulgaris Agesilao assentitur, cui tertio Italicorum Fuluius Stellus a mulieribus animo alieno cum equa rem habuit: quæ suo tempore filiam edidit perpulchram; cui pater Eponæ nomen indidit: atque hæc Ethnicis Dea est equorum procurationem gerens. Dein de verum hominem ex seminis vaccini sola materia non nasci dabimus viro egregio; at si cum vaccini seminis materia permistum fuerit humanum sperma, indidem nasci posse verum hominem non diffitebimur: haud enim magis mihi distant specie homines a canibus, vrsis, equis, asinis, ac simijs, quam platani a malis, castaneæ a fagis, orni a pyris, vlmi a quercubus, arbuti a nucibus, & corna a prunis: si ergo ex materia redundante nutricatui platani virtute principij seminarij malorum per insitionem platano impacti possunt mala vera generari: si ex materia orni virtute principij seminarij pyrorũ ornis insiti pyri flores, ac fructus enascuntur: si ex materia horridæ arbuti vi principij seminarij nucis insiti nuces exoriuntur: si ex materia vlmi per insitionem seminarij principij roboris blandes producuntur: vt supra ex Virgilio legimus, comprobante experimento: quidni Philosophi omnes arbitrentur ex vaccino semine virtute spermatis virilis illud optime subigentis posse verum hominem physice procreari? Immo quum experimento comprobatum sit pueros ab ortu ferino lacte altos in perfectos homines adoleuisse: atque in Gallia speciatim recens natos infantes lacte vaccino pasci; quumque Aristotele doctore ex ijsdem alamur ex quibus constamus, & quæ materia est nutricationis eadem sit quæ prius fuit constitutionis: quidni ex vaccino semine, ac sanguine, qui ex vtero ad mammas delatus in lac transmutatur, infans humanus vi seminis virilis effici potuerit? Deinceps autem organicam illam dispositionem perfectam humani corporis in vaccæ vtero fieri posse nil mirum: quia vaccinus vterus aptus locus esse potest, in quo fœtus humanus conseruetur, & cuius calore tepido foueatur, & cuius tegmento procul arceantur omnes iniuriæ exteriores, aliasque functiones, & vsus omnes erga semen, ac embryum humanum edere valeat, nihilominus quam humanus, vt patet ex ijs, quæ alibi de functionibus, & vsibus vteri promulgauimus. Demum vero concedentes viro eximio verum hominem in vtero vaccino, ex

[Margin notes: Homo vt ex vaccino semine gigni valeat. — Ornus vt pyra producat. — cap. 78. — 2. de ge. t. 50. — De perf. concep. hum. ca. 23. 24.]

vaccini seminis materia, solo calore animæ vaccinæ, ac virtute non perfici; negamus verum hominem in aluo bouilla ex iuuencæ materia seminali virtute seminis humani, & caloris in eius portione spirituosa vigentis haud posse constitui; cooperatur quidem virtus vaccinæ animæ virtuti animæ in semine humano existentis sed tanquam agens secundarium agenti primario: & calor, non quidem animæ vaccinæ; anima enim vel brutalis incorporea substantia est nulli corporeæ qualitati subdita; sed calor vaccini corporis fouere potest calorem humani seminis, & virtuti formatrici humano semini insidenti ceu instrumentum deseruire ad organizandas corporis humani partes, non secus atque calor plantę ceu organum deseruit virtuti formatrici alienorum fructuum insitæ particulæ stirpis diuersæ speciei. Et sane vbi virtute humani seminis ex materia vaccina, seu verius ex mole compacta ex humano semine, ac vaccino tum semine, tum sanguine, conformatum fuerit corpus omnibus membris humanis, quidni dispositæ huic materiei, conceptuique a parente vegetalem, ac sentientem animam sortito vel Aristotelis decreto extrinsecus adueniat rationalis anima, quibus prius vegetās, deinde animal, demum efficiatur homo? Hæc ea sunt, quibus a viri doctissimi sententia discedere cogor in proposito.

Anima incorporea est.

3. de gen. an. cap. 3

Distinctè magis explicatur origo humani monstri ex fera nascentis. *Cap. LXXII.*

QVum possit igitur ex hominis, & feræ nefario congressu foetus exoriri, vt nuper ostendimus; quia non semper hic foetus vniusmodi nascitur, sed aliquando solam obtinet patris essentiam; aliquando solam maternam; aliquando vtramque simul in monstrosam naturam consarcinatam; & quia masculus homo cum fera femina commisceri potest, & vicissim mulier a bestia masculo subigi; operæ pretium est de horum singulo distinctè agere. Si quidem nefarius homo bestiam compresserit, triplex inde partus enasci potest, vnus quidem homo perfectus, & hoc vbi masculi semen exactè femineo dominetur, ac illud ex toto subigat; sic puerum ex vacca genitum nuperrime vidimus: alter est brutum exquisite matrem referens, ac nulla ex parte patrem,

Ex homine feram subigente triplex partus edi potest

patrem; atque hoc fiet duplici ratione, vna est vbi materna materia inepta sit, quæ ab humano semine humanorum membrorum figuram, & naturam recipiat; semper enim quodcũque recipitur per modum recipientis recipitur; & ab eodem agente variæ materiæ varijs decorantur formis, vilior quidẽ viliori, & pręstantior perfectiori; tribuit enim agens materiei non nisi formam quam suscipere potest: ac efficiens caussa licet formam sua præstantiorem nunquam efficere valeat; & in materia disposita suæ consimilem formam producat; impeditum tamen a materiæ ineptitudine formam sua viliorẽ in ea progignit: quare semen masculi hominis ex materia brutali, quæ ad humanos artus induendos, & ad animam vegetalem, ac sentientem humanæ partem, ac rationali associabilem subeundas inepta sit, ferina membra maternis consimimilia, potissimum cooperante anima feræ, format; illisque indit vegetalem, ac sentientem animam, quæ imperfectioris notæ est quam vt possit rationali subijci, sed specificæ brutali subijcibilem. Altera vero ratio, qua ex humano semine in vtero feræ fera matri similis ex toto constituitur, ac patri dissimilis, est paterni seminis imbecillitas, quæ quum nequeat subditam sibi materiam perfecte subigere, cui non indit formam humanam, illi formam conciliat animalis, & speciatim matri similis, quia in efformando fætu sibi maternum semen cooperatur, quod natura studet constituere quid ei simile, a quo exiuit. Sed hi duo partus licet monstrosam habeant generationem, vere tamen monstra non sunt; quocirca eos appellat Plato veluti monstra. Tertius vero partus ex homine ac fera genitus, qui vtriusque parentis effigiem habet in varijs partibus, monstrosus est, vt centaurus ille ortus ex equa a Pastore subacta; & puella illa cruribus asininis prędita ex asina compressa ab Aristonymo Ephesio nata, Plutarchi testimonio, naturæ suæ caussam habet vtriusque seminis in varijs partibus efformandis prædominium, ac materiæ in varijs partibus variam dispositionem; in allatis enim exemplis paternũ semen partibus supernis efformandis a natura dicatum robur habuit, & subditam materiam dispositam ad humanas partes induendas; contra partibus inferioribus fingendis destinatũ aut materiam ineptam humanæ formæ suscipiendæ reperijt, aut robur non habuit, quo illam exacte subigeret; vnde animalis

Recipitur omne per modum recipientis.

Agens materiei quam formam tribuat. Efficiens vt sibi dissimile producat.

Vt homo ex fera femina belluam gignat.

In Cratylo.

Ex homine ac fera vt monstrum fiat.

7. Sapiẽt. conuiu. Paral. 29.

malis membra effinxit, & cooperante matre matri similia.
Sin autem mulier aut sponte se belluæ masculo supposuerit, aut vim a bellua patiatur, trium formarum partus edere poterit, nempe vel perfectum hominem, vt virgo illa in Suecia ab Vrso compressa; vel puram belluam pariet, vt Lusitana mulier a Simio vim passa; vel tertio monstrum vtriusque parentis formam retinens, vt mulier cani se turpiter subijciens, quæ puerum semicanem peperit: Porro mulier ex fera feram patri similem nullo negotio côcipere, ac parere poterit; masculeo semine optime femineam materiam subigente. At difficilius est mulierem ex vrso, aut cane hominem integrum parere; id autem fieri poterit, si muliebris materia exactissimas habens ad humanam formam propensiones, & muliebris seminis pars spirituosa, in qua vis actiua residet, robustior fuerit, quam semen masculeum; tunc enim coniuncti ex masculeo, & femineo semine pars spirituosa ob prædominium virtutis humanæ hominem poterit efformare; quod facilius adhuc efficietur, si pater concumbens alta imaginatione defixã habuerit hominis effigiem; vt par est feras habuisse, quæ quasi naturali feritate deposita mulierum, earundemque formosarum amplexus expetiuerunt, & exercuerunt. At vero mulierem ex fera monstrum in se humanas, & ferinas partes obtinens concipere, ac parere ideo contingit, quia in quibusdam partibus efformandis maternum semen paterno præualeat; in alijs vicissim paternum materno prædominetur in materia subigenda: sic plane in semicane mulieris, & canis filio, partes supra vmbilicum humanæ, inferiores caninæ fuere, quia seminis portio supernis partibus efformandis dicata materiam habuit digniorem, & partem spirituosam, in qua vis actiua residet, magis robustam, quæ a materno semine defluxit, patrisque coeuntis imaginatio a subditæ feminæ vultu, ac membrorum superiorum vehementius imagine commouebatur: ex aduerso spermatis portio partibus infernis constituendis inseruiens inepta fuit, quæ formam humanorũ membrorum indueret; habuitque paterni seminis substantiam spirituosam robustiori vi præditum, quam materni. Idemque iudicium feras de alijs in eodem genere monstris variarum specierum animalia referentibus. Ceterum fieri etiam potest vt femina bellua ex homine puerum, & ex fera super incubã-

Mulier ex fera triplicem partum edere potest.

Mulier ex fera masculo vt feram concipiat.

Mulier ex fera vt hominẽ concipiat.

Mulier ex fera vt mõstrũ vtriusque parentis effigiẽ habẽs pariat.

Bellua femina vt hominẽ concipiat mõstrosum.

te hinnulum concipiat; qui duo fætus ob vteri angustiam in vnum monstrũ copulentur. Idipsum statuas de muliere, quæ humanum, & ferinum concubitum passa sit; ex homine siquidem hominem concipiens, & ex fera belluam, vtroque fætu ob angustiam vteri in vnum coagmentato, monstrum denique pariet; ita profecto genitus esse potuit partus ille mõstrosus, quem anno Domini DCCCLIV. mulier edidit, specie videlicet hominis, & canis integerrime corporibus coniunctis, dorso connexis, ac dorsis spina solidissime conglutinatis. Sed & hac ratione gigni etiam poterit citra gemeliorum copulationem monstrum quibusdam partibus humanis ab hominis masculi semine constitutis; & quibusdam ferinis a bruti masculi spermate formatis, siue in vtero mulieris, siue in aluo belluæ feminæ, quãdo & mulier, & bestia femina seorsum possunt deinceps hominis masculi, & bruti animalis venerem perpeti. Tot ergo modis contingit ex variæ speciei feminum commistione monstra variorum animalium partes habentium physice procreari.

Mulier vt mõstrum ferinũ pariat.

Iterata variorum venere vt monstra fiant.

Vndecima caussa, & origo monstri varias speciei animalium partes habentis ex Cacodæmonis opera elicitur.

Cap. LXXIII.

VNdecimam, & postremam caussam originis humani mõstri varias brutorum figuras varijs partibus æmulantis in Cacodæmonem referre voluimus cum viris egregijs; at vero multo plures modos, quam illi pronunciauerint esse censemus, quibus vi dæmonũ monstra contingant: in primis enim potest perfectus fætus a parentibus ortus vi dæmonis illudentis conspicientium sensus monstrosus apparere; vt enim præstigijs homo videbatur sibi, & alijs figuram asini induisse; sic nullo negocio potest infans variorum animalium membris compaginatus apparere malo Dæmone aspicientium sensus illudente. Deinde potest Dæmon idem malus aliunde sublatum monstrum aliqua ex propositis caussis enatum parturienti clandestine supponere, vero partu ablato, aut ficta grauiditate. Deinceps potest Dæmon monstri constitutionem promouere applicando, vt dici consueuit, actiua passiuis, nempe singulas antea propositas mon-

Dæmonis astu multifariam possunt monstra fieri.

Maiol. colloq. 2.

Homo præstigijs in asinũ mutatus.

Monstrũ suppositum.

Monstrum vt constitui physice queat opera Dæmonis.

monstrorum caussas in vterum afferendo; nam vi Dæmonis, permittente Deo, potest tum generatrix, ac efformatrix uirtus in semine degens adeo in quibusdam partibus eneruari, ut similem parentibus fœtum constituere nequeat: tum seminis natura aliqua ex parte in uiliorem essentiam deturbari, quæ non nisi animantis imperfectioris membra constituere apta sit: tum materiæ fœtus partes aliquæ ineptæ reddi formæ eiusdem speciei cum parentibus: cum uirtus fœtus altrix labefactari ne possit alimento partibus applicato earum figuram conciliare: tum materies alimentaris ijs dispositionibus aliqua in parte priuari, quæ necessariæ sunt ad induendam effigiem membrorum, quibus applicatur: tum in corpore fœtus morbus induci, quo eius effigies in ferinam deformetur: tum imaginationi parentum eiusmodi spectrum alte infigi, quo monstrosus fœtus enascatur: tum in uterum feminæ uariorum animalium semen prolificũ latenter infundi, quorum mistionem nuper nouimus huiusmodi monstrorum caussam existere: tum etiam in aluo grauidæ animantis semiformato fœtui adiungi aliunde susceptum ex utero feræ semi effictum catulum, & humano conceptui conglutinari in monstri constitutionem. Cuius quidem monstri caussa efficiens proprie physica est, dæmon autem minister est, atque artifex apponens actiua passiuis, ingerens dispositiones, remouens, aut adducens impedimẽta, solum motu locali monstrorum caussas agitans. Tot ergo sunt Monstrorum ex uarijs partibus diuersa dissimilium animalium in eodem genere membra referentibus origines, & caussæ physicæ.

Monstra progignit Dæmõ solo motu locali caussarũ physicarum.

Monstra multiformia fuisse constructa ex partibus referentibus animantia diuersi generis. *Cap. LXXIV.*

Reperiri etiam in rerum natura Monstra, quæ partes habeant referentes membra animalium diuersi generis, ex ijsdem historicis manifeste constat: uoco autem animalia diuersi generis, quæ non cõmunicant eodẽ genere proximo: & sunt in quatuor classes distributa, Aues, pisces, terrestria perfecta, & insecta. Nam Gualtherius cum Rubeaquense fatetur in Thracia ex muliere natum esse puerum, qui oculis, palpebris, & superciliis

Anno Dñi. 601.

caruit:

Anno Dñi

caruit; manibus insuper, & brachijs; cui ad coxendices cauda piscis innata dependeret: quod monstrum vbi Mauritius Imperator vidit, interfici iussit, gladiumque statim est osculatus; mater autem monstri, quia nihil in eo gignendo peccauerat, absoluta est. Meminit huius monstri etiam Riolanus.

De mõs. cap. 7.

In Germania prope Lauffemburgũ oppidum in finibus Heluetiorum ad Rhenum fluuium situm, natus est infans manibus, & pedibus anserinis, horrendo capite. Rauennæ, quod obseruat etiam Paræus, & Rueffus, natum est monstrum cornu in summo capite gerens, duabus alis instructum, carens brachijs, vnico insistens pede rapacium auium simillimo, in genu oculum habens, duplici sexu præditum, ceteris membris homo: huius meminere quoque Ioannes Multiuallius, & Gaspar Hedionus. Paræi testimonio in Bosci Regis Paroecia, in Biera syluaria ad fontem Bellææ aquæ natus est puer faciem ranæ obtinens: Visus est Ioanni Bellangerio Machinariæ Regiæ Chirurgo, coram Harmoij oppidi Iustitiæ custodibus, ac in primis Ioanne Bribono eius loci procuratore regio: monstri pater fuit Amadæus Paruus, mater Magdalena Sarbucata. Sed Argentinæ nobilis Alsatiæ metropoli orta est puella horrendo, atque in superiori parte aperto plane capite, lato ore, bouinis oculis, & naribus aquilinis. Stetini ortus est infans habens in vertice massam carnis referentem imaginem testudinis rufæ; in ceruice caudam carnosam instar muris, sed albescentem, qualis erat cutis sine pilis; capite fuit Thersitico; eius meminit etiam Fincelius.

1274

li. 24. c. 1. 5. de conceptu c. 3

1512

li. 24. c. 7.

1517

1544.

1554.

li. 24. c. 12

Paræo autore Antuerpiæ vxor Michaelis cuiusdam, qui operam Chalcographo locabat, commorantis apud Ioannem Molinum sculptorem, ad insigne pedis aurei, monstrum peperit canis prorsum effigie, nisi quod ceruice esset breuiore; capite vero auis, sed implumi: vitæ exors fuit, quod mater ante tempus peperisset. Eiusdem relatione aliud monstrum medio, intimoque in ouo compertum est, caput nempe facie humana, sed capillitio colubris vndique horrente; mentum ipsi tribus alijs colubris vibratis, veluti barba germinabat: cõspectum est Augustodini in ædibus Bancheronis Causidici, dum ancilla oua multa frangeret butyro incoquenda: oui illius albumen feli exhibitum repentinam mortem intulit: Id monstrum in manus Baronis Senecij quum venisset, ad Carolum

1571.

li. 24. c. 2.

R rolum

rolum nonum Regem Metis agentem perlatum est. Dantur itaque monstra ex membris diuersi generis animalium partes æmulantibus constituta.

Monstri humani membra viliorum animalium habentis origo, & caussa prima in apparentiam refertur.

Cap. LXXV.

AT vero monstrum illud longe turpius, quod ex membris animalium diuersi generis, perfectorum scilicet, ac imperfectorum; siue aereorum, ac terrestrium; siue aquatilium, ac terreniorum, ab iisdem fere caussis exoriri posse videtur; quæ sigillatim breuiter sunt percurrendæ. Profecto ex Physiognomicis habemus plerosque homines nasci capite, ac facie, ac vnguibus auium consimiles partes referentibus; quorum meminit Aristoteles in 1. Physiognomicis, & post eum eius disciplinæ cultor eximius Ioann: Baptista Porta: quorum sane hominum partes allatæ aliquando adeo distant ab humana figura, & adeo ad volucrum imaginem accedunt, vt vulgo res non ita subtiliter intuenti monstra esse putentur, ac prædicentur. Quin & Historici superioris ætatis hac in re vel vulgi famam secuti, vel cum vulgo non ita diligenter hominum membra dispicientes, quod primo aspectu sibi monstrum visum est, posteritati scribentes vere monstrum esse, tradiderunt: quod tamen vulgi placitum viris clarissimis de rei natura imponere non debet.

Mõstra vulgi.

Historici qui vulgares opiniones hauserint.

Secunda monstri diuersi generis origo, & caussa ex imbecillitate virtutis generantis colligitur. Cap. LXXVI.

SEd veri monstri diuerso genere contentorum animaliũ partes habẽtis altera caussa est imbecillitas virtutis efficientis fætum; quæ in parte seminis spirituosa degit; quum autem triplex sit huiusmodi virtus, generatiua, quæ materiæ conceptus tribuit esse specificum; separatiua, quæ partes materiæ conceptus varijs membris constituendis destinatas prius absque ordine in vnum confusas segregat, & suis quasque locis collocat; & formatiua, quæ singulis partibus

Seminis virtus Fætum cõstituens triplex.

partibus materiæ rite collocatis propriam determinatorum membrorum figuram impertitur: sane quæcunque harum virtutum adeo imbecilla fuerit in aliqua parte conceptus vt perfecti animalis attributa illi nequeat impertiri, ei conditiones partis animalis imperfecti communicare cogitur. Ac vt speciatim primo loco de vi generante agamus; proculdubio quemadmodum in quibusdam viris principibus vi morbi adeo labefactata est virtus illa, cuium est in nutricatu alimento formam substantialem partis alendæ communicare, atque adeo ex alimento carnem generare; vt alimentum etsi suapte natura probum in vermes, ac pediculos conuertere cogatur misere hominem enecantes; quod accidisse legimus apud Aristotelem, & Plinium Alcmani Poetæ, Pherecidi Syrio, & Syllæ Dictatori; eadem ratione in fætu contingere potest, vt virtus generatiua crurum, exempli gratia, adeo langueat, vt eam materiam in humana crura conuertere non valens, in serpentum, aut anguillarum, aut piscium extremitatem conuertere potuerit; cuiusmodi originem habere potuit monstrum Erichthonio simile, cui ortum asserunt antiqui ex Vulcano, & Minerua; & certe quum claudus esset Vulcanus pars seminis crurium genitrix ab eius cruribus originem trahens adeo imbecillis esse potuit, vt citra figmentum Erichthonium procreare valuerit: licet non negem prisci illius Erichthonii ortum esse potuisse figmentum.

Vis generatrix imbecilla vt monstra pariat.

Homines insignes pediculis enecti.

5. Histo. cap. 31. li. 7. cap. 43. & li. 11. ca. 33

Ortus Erichthonij.

Tertia monstri diuersigenei origo, & causa in debilitate formatricis reponitur. Cap. LXXVII.

SIn autem ea virtus in parentum semine debilis extiterit, ad quam ex officio pertinet determinatorũ membrorum configuratio; & ita debilis vt materiæ certis membris constituendis destinatæ conformationem perfecti animalis tribuere non possit, efficiens quod potest imperfectioris animantis figuram illis partibus impertitur: atq; hac sane ratione mulier illa Thraciæ anno Domini DCI. puerũ generare potuit adeo monstrosum, vt cui oculis, & brachiis carenti, ad coxendices cauda piscis innata dependeret: quod mõstrum Mauritius Imperator interfici iussit, matre nullius criminis reatum habente nihil molestata.

Vis formatiua debilis vt monstra constituat.

Quarta caussa, & origo monstri multigenei ex imbecillitate virtutis separatricis deducitur. Cap. LXXVIII.

QVotiescunque vero contigerit in spirituosa parte seminis eam virtutem languidam esse, quæ discernendis portionibus materiæ variorum membrorum formam accepturis dicata est a natura; separatrix illa vis suo munere in quibusdam partibus non functa, vt puta in digitis, aut manuum, aut pedum, fætum humanum producit pedibus anserinis, ac manibus anatinos pedes referentibus: cuiusmodi monstrum enatum scimus Anno Domini MCCLXXIV. prope Lauffemburgum. Sin autem tres istæ virtutes simul imbecillitatem contraxerint; omnes opus suum non integre obeuntes, monstri deformioris caussa esse poterunt: ac sane ob harum omnium virtutum imbecillitatem genitum esse potuit, quod natum est Anno Domini MDXI. monstrum Rauennæ, puer scilicet alas brachiorum loco habens, oculum in genu, vno pede nixus, eoque auium rapacium; & cornu habens in fronte; nam vis generatrix imbecilla humani cruris, ac pedis loco, auis pedem construxit; vis formatiua debilis alarum figuram brachijs dedit; vis discretiua, & ordinatiua languida materiam pedum in duos findere non potuit; oculorum materiæ partem in genu delapsam ad suum locum in capite transferre nequiuit; & osseam materiam alteri cruri necessariam de capite ad inferiora trahere non valens ibi in cornu concrescere siuit.

Vis discretiua debilis vt monstra efficiat.

Monstri Rauennatis origo explicatur.

Quinta caussa, & origo monstri multigenij refertur ad seminis degenerationem. Cap. LXXIX.

CEterum quacunque de caussa semen parentum aliqua sui portione a natura pristina nimium degenerauerit; multæ siquidem huius rei caussæ afferri possunt, talisque sit a pristino statu lapsus, vt ex subdita sibi materia fætum congeneum omnino constituere nequeat; cogitur aliquas in fætu partes, quibus construendis portio seminis degener speciatim dicata est, efformare in speciem diuersissimi animalis. Sic genita esse potuit femi-

na

na illa Argentinæ in Alsatia, cui os latissimum fuit, & nares ad instar aquilæ.

Sexta caussa monstri poligenij materiæ ineptitudo esse ostenditur. Cap. LXXX.

AT si ceteris caussis bene se habentibus, materiale principium fœtus aliquas portiones habuerit adeo male dispositas vt ineptę omnino sint recipiendæ naturæ aliis congeneæ, quam possunt recipientes diuersi generis monstrum constituunt; hac ratione ex heterogenea, & contumaci materia gigni potuit monstrum illud Stetini ortũ in suburbio anno Domini MDLIV. cui, præter alia multa horribilia, pedes fuere similes vnguibus curuis, & aduncis Lutræ; & ocelli vitrei, ac renidentes, splẽdentesq; vt oua Lucii piscis; ac loco faciei cincinnus similis pilis felinis.

Septima caussa, & origo monstri diuersigenei desumitur ex debilitate virtutis alentis fætum. Cap. LXXXI.

QVin etiam vbi aliqua in parte corporis embryonis vis alens adeo labefactata fuerit, vt alimentum membro agglutinatum in substantiam illius plene commutare nequeat, ex eo iam ad naturam viuentis induendam vltimas dispositiones adepto præ imbecillitate imperfectissimum genus animal um procreat, vermes videlicet, ac serpentes, lumbricosue, qui crescentes, & altera parte fætui adhærentes mõstrum diuersigenium cõstituere possunt, puerum scilicet anguibus hirtum aut capite Medusæ instar, aut alia corporis parte: si namque in aluo puelli iam nati vermes longiores exoriuntur nonnumquam ex non maligna materia, nec putri, nec ortu spontaneo: quod ex eo patere potest vnicuique, quia non raro scatentes in aluo vermibus homines nihil perpetiuntur, non tormina, non febres, non alia symptomata, quæ vermes e putri excrementorum colluuie sponte genitos consequi consueuere; si inquam in partibus internis humani corporis ex benigna materia oriuntur vermes, quia nutrientis animæ vis assimilatrix nimium languida præparato alimento nequit formam perfectioris animalis impertiri; sed

Puer medusæ capite vt gigni valeat.

infecti

infecti naturam indere cogitur innoxios vermes procreans: quid ni eiusdem generis vermes producere valeat in substantia carnium ad corporis superficiem positarum? quod vbi cõtingat, exertis capitibus ex cute serpentibus, residui corporis extrema parte carnium substantiæ conglutinatis, & nutricatione adauctis, monstrum diuersigeneum exoretur.

Octaua caussa, & origo monstri diuersigenij ex inepto partium alimento educitur. Cap. LXXXII.

AT vero si alimentum, quo fœtus enutritur in vtero, siue ob permistionem tetri alicuius vaporis, humorisue, siue ob propriam intemperiem, ineptum sit, cui ab alente anima, quamuis robore polleat, perfecti viuentis natura concilietur; ab ea imperfecti animalis, ad quam solam propensum est, naturam suscipit; quod animal si quapiam ex parte corpori fœtus adhæreat, monstrum constituet diuersi generis animalium membra turpiter obtinens. Non alia sane ratione Strabonis, ac Diodori Siculi testimonio Æthiopes, qui Silli appellantur, locustis viuentes a prauo alimento id patiuntur, vt ex eorum corporibus erumpant vermes, a quibus ij misere depascuntur, infelicem vitam infelicissima nece terminantes.

Sillorum vita, & morsmi ferrima.

lib. 16.
lib. 4.

Nona caussa, & origo monstri multigenij ex morbo fœtus adducitur. Cap. LXXXIII.

PVellos in vtero multa morborum genera perpeti vetus est; Si ergo aliqua portio carnosa embrii putredine concepta occasionem det ortui serpentis, aut ranæ, aut cuiuis alteri animalium, quæ inter insecta numerantur, & spontaneam generationem habere possunt; quemadmodum fit vt quæ sponte nascuntur non raro vnam partem solam animalis absolutam obtineant hærentem alteri materiæ nondum mutatæ; vt de Niloticis muribus obseruat alicubi Plinius afferens in Aegypto decrescente Nilo (qđ stato quodam tempore fit) exiguos mures reperiri, inchoato opere genitalis aquæ, terræque, iam parte corporis viuentes,

Sponte orta semigenita.

li. 9. c. 68.

tes, nouissima effigie etiam num terrena: Quod suauissime describit Ouidius

1. meta.

Sic vbi deseruit madidos septemfluus agros
Nilus, & antiquo sua flumina reddidit alueo,
Aethereoque recens exarsit sidere limus,
Plurima cultores versis animalia glebis
Inueniunt; & in his quædam modo cœpta per ipsum
Nascendi spatium; quædam imperfecta, suisque
Trunca vident humeris; & eodem corpore sæpe
Altera pars viuit, rudis est pars altera tellus.

Ita profecto contingere potest vt in corpore fætus generentur in varijs partibus capita ranarum, caudæ murium, semilumbrici, cohærentes puello in formam horribiliter monstrosam. Hac plane ratione ortum esse potuit monstrum ex puero & serpente compaginatũ anno Dñi MCDXCIV. a muliere Cracouiæ partu editum; ea etenim fætum enixa est, qui affixum dorso serpentem viuum gestabat, qui mortuum puellum arrodebat.

Infans caudatus vt oriatur

Decima caussa, & origo monstri multigenij ex parentum imaginatione hauritur. Cap. LXXXIV.

CEterum in hoc mõstrorum varia diuersi generis animalium membra obtinentium ortu primas tenet parentum vehemens phantasia; si enim matre valde appetente, aut ex horrente aliquod inanimum, fætus plerumque nascitur illius rei simulachrum euidentissimum in corpore gestans: quid ni ex parentum, ac matris potissimum affectu vehementi, ac imagine alicuius monstri, aut variorum animalium seu in vigilia, seu in somno visa occasio tribuatur virtuti so matrici mõstrum efformandi varios diuersorum animalium partes in corpore gestans? sic plane cum Paræo, & Bellangerio putamus Magdalenam Sarbucatam febre diuexatam mulierculæ consilio rana viua manus palmæ affixa tandiu detinendam viri amplexus exercentem, atque inde concipientem, suo tempore peperisse puerum facie ranali.

Infans ranali facie vt genitus.

Vnde

Vndecima caussa, & origo monstri diuersi generis ad parentes monstrosos refertur. *Cap.* LXXXV.

NEmini dubium arbitror ex traditis, si puer hic ranali facie ad ætatem adultam perueniſſet, mulieriſque coniugio vſus fuiſſet, ex ea licet integra forma illum conſimile ſibi monſtrum ſuſcipere potuiſſe: ſi quidem partes ſeminis a paterna facie primordialem originem habentes, quum natura ſemper ſibi ſimile in omnibus procreare geſtiat, in materiam, ex qua filioli facies conſtitui debet, facile conſimilem ranæ imaginem delinearent: id tamen neceſſarium non ponimus, quia materni ſeminis portio ſpirituoſa, & prolifica deformitatem paternam corrigere poterit, ſi vires validas obtinuerit; ac eo magis, quo natura, ſi non ſit impedita, ſemper de poſſibilibus efficit quod melius eſt, Ariſtotelis obſeruatione.

Natura ſemper geſtit ſimile generare.

de.an.inceſ.c.10. 1.polit. cap.5.

Duodecima caussa, & origo monstri polygenij habetur in seminum permiſtione. *Cap.* LXXXVI.

QVum inter animantia, quæcunque genere proximo ab homine diſſident, præter imperfecta terreſtria, volucres ſint, & aquatilia bruta; vt nullum fuiſſe reor vnquam veneris congreſſum vlli hominum cum terreſtribus inſectis; ita cum marinis animalibus, & pennatorũ genere coitum hominibus eſſe produnt hiſtorici; nam quum Venetijs eſſem (inquit Gillius) quidam Dalmatæ, ſpectata fide viri mihi religioſæ teſtati ſunt ſe ad oppidum Dalmatiæ, Spalatrum nuncupatum, vidiſſe marinum hominem, qui ſe ſpectantibus ſummum terrorem iniecit, quum ſe in terram incitauiſſet vt mulierem, quæ circum littus tum verſabatur, corriperet; verum vbi eam fugere perſpexiſſet, ſtatim ad mare regreſſus imam maris ſedem petiuit: eundem mihi deſcripſerunt hominis omnino ſpeciem, ſimilitudinemque gerere. Itemque magna fide homines, qui ad mare rubrum per multum temporis verſati eſſent, ſanctiſſima aſſeueratione mihi affirmarunt illic marinos homines ſæpe capi ſolere, quorum duriſſi-

Homines cũ marinis bellius coiuiſſe. Marini hominis hiſtoria.

durissimis pellibus calceamenta tam robusta conficiant, vt ad quindecim annos durent. In nauigatione Hamburgensis cuiusdam peracta anno Domini MDXLIX. e Portugallia meridiem versus in orbem nouum legitur reperiri pisces in aquis humana specie in vtroque sexu; cauda tamen oblonga squamis piscium obsita, cruribus breuibus iuxta caudam prominentibus, faciem ab humana parum deflectere. Ioan. Baptista Ramusius in præfatione ad nauigationem Hannonis Cartaginiensis testatur in africano littore a Lusitanis inuentum fuisse cadauer magnum ab vndis eiectum, manibus, pedibus, totoque corpore homini omnino simile, nisi quod totum squamis tegebatur, capilli vt filamenta subtilia summam ob duritiem rigebant. Alexander item ab Alexandro quum hominis marini, & Nereidum mirabiles historias exposuisset, subdit, sed super omnia nostro æuo haud absimile factum comperimus in Epiro, profecto exemplum inter pauca memorabile, quod nonnulli prodendum posteris putarunt, & actis quoque publicis testatum est: Ad fontem iugis aquæ, ad quem mulieres ex oppidulo aquatum ventitabant, Tritonem, seu marinum hominem e spelunca, quam forte ibi nactus fuerat, obseruare solitum si quando solam ad aquas accedentem, aut per littus ambulantem mulierem videret, ipsum ex vndis, & spelunca leni gressu, tacitisque vestigijs desilire, & a tergo accedere, ac vi compressam mulierem ex insidijs adoriri, & ad mare concubitus caussa arripere, arreptamque sub vndis deferre consueuisse: Quod quum apud loci incolas percrebuisset, diligentius marinum hominem obseruasse; & quum diutule laqueos illi intendissent, haud multo post dolo captum, & laqueis vinctum cepisse: quumque cibo abstineret, extra aquas diutius viuere nequisse, squaloreque tandem, ac tædio ad extremam tabem venisse. Tenet fama Venereos eos, & flagrantissime mulierum amasios esse: propterea oppidi incolas edicto inhibuisse ne qua deinceps ad fontem mulier nisi viris comitata accederet. Hæc nos, & huiusmodi ab his, qui diuersa maria pererrarant, & eadem monstra placidis aquis colludentia vidissent, & in occursum nautis exertis capitibus ab vndis accurrisse, & voces audisse referebant, plerumque accepimus. Baptistæ quoque

Pisces humana facie.

t. 1. naui. p. 114.

38. geni. dier.

Tritonis historia.

Fulgosij relatu Eugenio IV. Pontifice apud vrbem Sebenicum in Illyrico captus est marinus homo, qui ad mare puerum trahebat: is à currentibus, qui rem aspexerant, lapidibus, fustibusque vulneratus in siccum retractus est. Huius effigies pene humana, nisi quod cutis anguillæ similis erat,& in capite duo parua habebat cornua; manus quoque duorum tantum digitorum formam exprimebant: pedes autem in duas veluti caudas finiebantur, a quibus ad brachia alæ, vt in vespertilione, extendebantur. Denique Bellonij,Cardani, & aliorum relatione in lacum quendam Pomeraniæ per inundationes maximas (post sæuas maris tempestates) delatum piscem mulierem, captumque,& ad Edam eius regionis vrbem deportatum Cornelius Amsterodamus scripsit; cui ad muliebria munera exequenda promptitudinem quamdam fuisse recenset (mutam,& salacissimam fuisse Cardanus asserit) atque aliquot post annos cum eius loci mulieribus vixisse; sed nunquam loqui potuisse. Næ si hanc marinam feminam ab homine impleri,aut a Tritone supradicto mulierem aliquam grauidam fieri contigisset; monstrum humanum marinas partes,piscisque membra obtinens oriri potuisset.

Hominis marini cornuti historia.

Devarie.

Piscis mulieris historia.

Decima tertia caussa originis medusæi capitis in ouo gallinæ. Cap. LXXXVII.

Difficilimam explicatu fateor medusæi capitis, atque adeo monstri ex humano capite vndique capillorum loco,& barbæ anguibus horrente, quod in ouo gallinæ compertum legimus ex Paræo; nisi enim hominem ad eam dementiam peruenisse dicamus,qui gallinæ venere abusus fuerit; humano semine partim corrupto venenatorum animalium naturam adepto, partim viribus integris in capitis humani formam efformato: scimus enim venenum fieri semen retentum, & ex eo putrido,ac veneni naturam quoquopacto habente serpentes fieri mirū non est: venenatam vero substantiam in ouo illo inclusam fuisse docuit experimentum, quo constat oui eius albumen feli exhibitum repentinam mortem intulisse. Dicere poterimus gallinam, quippe animans est eius conditionis, vt fœda quæque

Medusæi capitis in ouo comperti generatio.

Semen retētū venenum fieri

E putrido semine serpentes fieri.

que

que in terra comperta deuoret, nec ab anguibus viuis abstineat; gallinam inquam forte alicubi terræ nuper impactum virile semen deuorasse, menstruum sanguinem, ac serpentis oua comedisse, galloue rabido succubuisse; quo factum est vt inter cetera ouum genuerit, in quo fœda hæc omnia contenta caussa medusæi capitis extiterint; a virili semine capite formato; a muliebri sanguine venenato albumine; & ab ouis serpentinis anguibus effectis; galli semine generationem adiuuante, quo basiliscum fieri fama est. Ac certe tale quid contingere potuisse in gallina non negasset Auicennas asseuerans mulierem balneum ingressam, in quo masculus homo semen effuderat, eo intra vterum attracto sine coitu grauidã euasisse: nec alter ille Doctor inquiens filiam cum patre dormientem illius semine nocturna pollutione latenter effuso in aluum a matrice attracto nullo crimine grauidam fuisse: Mira sunt hæc, fateor, & rara; sed de monstris agimus, quorum naturam & miram, & raram esse dudum ostendimus. Monstra enim non essent, si facile, si frequenter, si citra admirationem exorirentur.

Gallinæ ressas & venenatas deuorant.

Auicennæ mulier vt sine coitu grauida fuerit.

lib. 1. c. 1. & seq.

Decima quarta caussa, & origo monstri multigenij ad vim mali Dæmonis refertur. Cap. LXXXVIII.

IN his etiam monstris membra ex distantissimo animalium genere obtinentibus procreandis malos Dæmones, Deo summo permittente, caussæ rationem habere posse probabile est; nam eorum opera possunt variorum animalium tum semina prolifica, tum etiam fætus in vnum vterum comportari, ac turpiter inuicem copulari; tum partes variæ configurari; tum caussæ singulæ dudum a nobis propositæ ad monstri generationem accommodari, non quidem e sua substantia quidpiam admiscentes; sed solum applicando naturalibus passiuis actiua physica, & procul arcendo quæcunque horum actionem, & illorum passionem impedire possent in proposito: sic forta sse Iuppiter olim, qui Dæmõ fuit, Cycni formam indutus Lædam compressit; vnde orta Helene guttur olorinum habuisse dicitur.

1. Boc. ge. Deor. li. 11. c. 7. & 8.

Dæmon monstrum procreans de sua substantia nihil admiscet fætui.

Anno Dñi.

Monstri Cacodæmonis effigiem referentis existentia patefit.
Cap. LXXXIX.

DEnique vero aliquãdo etiam extitisse monstra adeo dira, vt teterrimam cacodæmonis imaginẽ præseferrent, litterarũ monumentis consignatum est a varijs autoribus; in primis enim Cornelius Gẽma; obseruatione quoque Riolani, testatur in Vrbe Brabantiæ Buscunducensi monstrum ex muliere natum horribilem cacodæmonis effigiem retulisse. In Belgio, ait Gualtherius cum Rubeaquense, infans natus est ex honestis, & nobilibus parentibus teter admodum, & horribilis aspectu; flammeis, & radiantibus oculis; ore, naribusque bouinis, cornu figura exertis, ac prominentibus; dorso pilis caninis hispido; simiarum faciebus in pectore extantibus, qua mammarum locus; oculis felium subtus vmbilicum hipogastrio affixis, tetris, ac minacibus canum capitibus ad vtrumque cubitum, & pedi vtriusque patellam antrorsum spectantibus; figura pedum cycni; cauda sursum reflexa, & recurua, longitudine vlnæ dimidiæ; quatuor horas ab ortu vixit. Aliud monstrum parum huic dissimile postea in Cracouia natum Munsterus, Cardanus, & Rueffus asseuerant, infantem scilicet promuscidem nasi loco gerentem; oculis rotundis, & alatis; auribus asininis; alijs duobus oculis supra vmbilicum; cauda muris, sed bifida, & adeo longa, vt caput super excederet; manus, pedesque quaternis digitis ad vnguem accipitris similimis; sed tres membrana, velut anserini colligabantur: sub alis, & intra cubitos, & supra genua singula capita canum prominebant, vt essent numero sex: superuixisse fertur tribus horis. In eadem serie monstrorum poni debet aliud a Paræo descriptum, dum ait, Apud Subalpinos in Quiero, decem a Taurino miliaribus posito oppidulo Matrona honesta fætum peperit cornua quinque sibi aduersa, & arietinis similia capite gerentem; cui præterea a summa fronte ad occiput in dorsum fere totum prælongum carneum frustum pendebat, capitij muliebris instar habens: circum collum vero alia caro duplex aduoluebatur, tanquam collare subuculæ: extrema

[Margin: 1. Cosmo crit. 6. cap. 4.]
[Margin: 1543.]
[Margin: 1547.]
[Margin: Cosmag. 12. de subtilit. 5. de conceptu. cap. 3.]
[Margin: 1578.]
[Margin: li. 24. c. 4.]

vtriuſ-

vtriusq; manus digitorum vncos rapacium auium referebant; genua tanquam in poplitibus erant: crus dextrum, pesque item dexter rubro colore præfulgebant; reliquum corpus bætico erat colore: Magno cum clamore in lucem prodijsse dicitur; quo sic obstetrices consternatæ fuerunt, & reliquæ mulieres clinicæ, vt e vestigio ab ædibus puerperæ se in fugam dederint. De eo monstro quum Subalpinorum Princeps resciuisset, iussit id ad se adduci; nec dici potest quam varia fuerint aulicorum de ipso iudicia. Reuera igitur in natura compertæ sunt decem a nobis antea ex Monstri forma essentiali deductæ monstrorum differentiæ, quæ sunt Monstrum mutilum, excedens, ancipitis naturæ, difforme, informe, enorme, multiplex in vna specie, multiformis speciei, multigenium, & diuersigenium.

Monstri cacodæmonis effigiem habentis origo, & caussa prima desumitur ex parentum imaginatione.

Cap. X C.

Postremo in hoc loco se se nobis offert explicanda caussa, & origo monstrorũ tetrã, & horribilẽ cacodæmonis effigiẽ obtinẽtiũ. Et sane illorũ duas arbitror physicas esse caussas; vna quidẽ est imaginatio parẽtis; nã si mulier coeat cum viro personato Dæmonis imagine; aut si malefica sit ab incubo Dæmone pati assueta subhorrẽda illa specie, sciatq;, ac putet secũ malo Dæmone corpus miscere; nil mirũ si aliquando inde concipiens monstrũ cacodæmonis effigie pariat: Dæmon enim assumpto sibi corpore, quo venerem sensibilem agat, semen prolificum alicuius hominis defert in vterum feminæ, vnde illa vi seminis hominem concipit; sed vi spectri alta imaginatione reposti Dæmoniformem parturit: Posse autem mulieres cum incubo Dæmomone modo humanam, modo ferinam, modo etiam horribiliorem formam induto congredi, & inde concipere, ac parere vi seminis prolifici aliunde in vterum feminæ comportati, fusissime probauit Delrius, non reclamante Platone in Cratylo. Immo vero etiam huiusmodi spectrum animo mulieris insculpi potest ex solo auditu, lectuue de natura, & defor-

Monstri dæmoniformis duæ caussæ physicæ.

Dæmon vt venerem cum muliere exerceat.

mag. disquis. to. 1. li. 2. q. 15

deformitate Dæmonis; quin & somnians talem imaginem concipere potest animo, qua vteri conceptus deformetur in Dæmonem. Audiui enim a disertissimo Iulio Guastauino Genuense, Torquatum Tassum, Etruscam illam Phœnicem, quo ipse familiariter vtebatur, post concilium illud horrendum cacodæmonum tam belle descriptum, habuisse in phantasia monstrosas dæmonum formas tam alte defixas, vt eas ex animo depellere non posset, sed vel inuitus in earum recordationem trahebatur, vnde tristis etiam incedebat; hincque melancholia illi aut orta, aut certe adaucta est, qua misere torquebatur nobilis Poeta: certe si femina, vt Sappho, extitisset, eaque imaginatione concepisset; vel si vir mulierem impleuisset, monstrum Dæmoniforme generare potuisset. Tale quid forte a tetro somnio contigit honestæ illi matronæ, quæ apud Subalpinos monstrum Dæmoniforme peperit; vt supra vidimus apud Paræum.

Tassus vnde melancholicus.

li. 25. c. 2

Monstri Dæmoniformis altera caussa, & origo explicatur ex caussis prius adductis. *Cap. XCI.*

ALtera vero caussa monstri cacodæmonis effigiem habentis est, quia Dei permissu malus Dæmon in aluo grauidæ partes cóceptus transformet in horrendam imaginem, adiectis cornibus, cauda, rapacibus vnguibus, & alijs id generis; atque id, vt sæpenumero diximus, applicando actiua naturalia physicis passiuis, ac remouendo cuncta impedimenta, quæ intentum sibi opus prohibere valerent: Qua quidem in re nihil ipse de suo ponit, quum sit substantia incorporea, & nullum obtineat accidens materiale; quum tota monstri natura sita sit in corpore materialibus accidentibus affecto: sed solum naturalia corpora mouet de loco ad locum; qui motus est illa, de qua nuper, applicatio actiuorum passiuis. Et sane Intelligentijs ab omni materiæ nostratis commercio separatis nullam aliam vim tribuit Aristoteles, qua immediate agant in substantiam corpoream, nisi loco motricem.

Dæmon vt monstra efficiat.

Pero-

Peroratio. *Cap.* XCII.

HÆc de physica monstrosi hominis constitutione; immo vero de monstrorum caussis, natura, & differentijs dicta sint: In quibus cõicribendis si quid a S. R. E. improbatum effluxit e calamo, id etiam nunc expungo, & non scriptum volo; sin autem quid probis, doctisque viris, ac veritati consentaneum protuli, hoc a summo Deo bonorum omnium largitore acceptum referatur: cui decus, & honor sit in perpetuum.

FINIS.

Approbationes.

EGo Donus Alexander Maphæus Venetus Clericus Regularis I.V. Artium, ac sacræ Theologiæ Doctor, Patauijque in nostro Gymnasio SS. Simonis, & Iudæ Theologiæ Professor diligenter, & accurate perlegi Opus Perillust. & Excell. D. Fortunij Liceti De Monstrorũ natura caussis, & differentijs; in quo nihil est, quod Fidei integritati, sanctorũ Patrũ Doctrinæ, & Christianis moribus egregie non consonet, sed vndique exquisitã subtilitatem, sapientiam, eruditionem, & rerum varietatem redolet, multaque à nullo vsque huc explicata miro ordine, & doctrina diligentissime, & accuratissime pertractantur. Quapropter opus dignissimum censeo, quod ad omnium Studiosorum Vtilitatam quamprimum typis excusum in lucem prodeat.

Datum Patauij in nostra Domo SS. Simonis, & Iudæ die 14. Decemb. 1615.

D. Alexander Maphæus Cler. Reg.

Stante fide vt sup. Fr. Paulus Sans Inquisitor Paduæ admittit vt imprimatur.

1615. a 21. Gennaro

Hauendo io Agostino Dolce Segretario letto vn libro in foglio di carte ottanta scritto à penna dell Eccell. Sig. Fortunio Liceti Genouese intitolato De Monstrorum caussis natura, & differentiis Libri duo: Principia Quæcunque raro contingentia: finisce Cui decus, & honor sit in perpetuum; nel quale non hauendo trouato cosa contraria alla santa Fede, Prencipi, & buoni costumi: lo giudico congiuramento degno di stampa.

Agostino Dolce Segretario.

INDEX
ALPHABETICVS
RERVM NOTABILIVM
LOCVPLETISSIMVS.

A

T Ana-

Aui-

Cice-

Enorme

Feræ

Frustra

Homo

Monstra

Monstri

Scythæ

Stirpium

Vteri

FINIS.

Studiose Lector

Pagina	linea	Erratum	Corrige
7	25	insta	instar
15	13	mareriam	materiam
25	20	albúm	albam
37	22	braehijs	brachijs
53	8	pdsiti	positi
66	37	habituosa	halituosa
83	28	neque	vtque
87	39	monchus	monachus
106	28	crimen	citra crimen
112	27	agraut	aut
	36.37	imanationis	imaginationis
115	19	dixi:	:dixi
116	27	mnostra	monstra
118	29	nutriui	nutrici
123	19	blandes	glandes
128	8	cum	tum
129	15	sylvaria	sylua, via.
135	34	detinendam	detinendam quamdiu immoraretur parti; ac eo habitu

REGISTRVM.

✠ † A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X.

Patauij Excudebat Gaspar Criuellarius.
M. DC. X V I.